Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Baden-Powell

Baden-Powell

★

Eventyret om B-P

fortalt af

E. Th. Bjørn

SPEJDERFORLAGET

København 1948

BADEN-POWELL

Eventyret om B-P er skrevet paa Grundlag af Forfatterens Optegnelser og foreliggende Kilder.

*

Illustreret med Baden-Powells egne Tegninger samt en Række Fotografier.

*

Omslagstegning af Gotfred Mortensen
med Benyttelse af Maclaren's Tartan
fra Gilwell-Tørklædet.

*

2' forøgede Udgave.
Hermed trykt i 10.500 Eksemplarer samt 110 Eksemplarer som Særudgave paa van Gelder Zonen Papir, nummereret fra Nr. 1—100 og Nr. I—X.
Indbundet af Anker Kysters Eftf.

*

Trykt i
Det Berlingske Bogtrykkeri
København

INDHOLD

Barndom 9

Paa Kostskole 19

Til Hest gennem Indien 27

Blandt vilde Dyr og Zulukaffere 36

Gennem Afrikas Jungle 49

Paa Sporjagt i Matabeleland 65

Syv Maaneder paa Smalkost 74

Saadan begyndte Spejderbevægelsen 87

Et Verdensbroderskab 108

Jeg vil ønske for dig, at du maa faa et ligesaa langt og fornøjeligt Liv, som jeg har haft. Det kan du faa ved at leve fornuftigt og være hjælpsom mod andre Mennesker.

Jeg skal fortælle dig mit Livs Hemmelighed: Jeg har altid prøvet at faa Spejderløftet og Spejderloven med i alt, hvad jeg har foretaget mig. Hvis du ogsaa gør det, vil dit Liv blive lykkeligt, og du vil faa en herlig Tilværelse, selv om du bliver 80 Aar.

Baden Powell of Gilwell
Chief Scout

Barndom

I Stanhope Street Nr. 6, en fredelig Gade i London paa Nordsiden af Hyde Park, nær Marble Arch, fødtes Søndag den 22. Februar 1857 en Dreng, der skulde komme vidt omkring i Verden, som skulde opleve de mest forunderlige og spændende Eventyr og i de sidste tredive Aar af sit Liv blive set op til med en enestaaende Begejstring af Millioner af Piger og Drenge hele Jorden over.

Den lille Dreng var Robert Stephenson Smyth Baden-Powell — bedre kendt under Spejdernavnet B-P.

Hans Far var en kendt Teolog og Naturforsker, som blev udnævnt til Professor ved Oxford Universitetet, efter at han i seks Aar havde været Præst i en lille By. I 1846 giftede han sig med Henrietta Grace Smyth, Admiral Smyths ældste Datter, der var Grandniece til Lord Nelson.

Den Smythske Slægt tæller blandt sine Forfædre den berømte Kolonist Kaptajn John Smith. Efter et eventyrligt Liv blandt Sørøvere og Slavejægere stod han i 1606 til Søs med tre smaa Skibe med 105 Emigranter om Bord og naaede lykkeligt over til Virginia i Amerika, hvor han grundlagde Byen Jamestown.

Paa et Spejdertogt i Chickahominiernes Land blev han taget til Fange af Indianerhøvdingen Powhatan. Men Høvdingens smukke Datter Pocahontas, der ikke

var stort mere end et Barn, reddede ham fra en frygtelig Tortur og Døden.

En Søn af den berømte George Stephenson, der byggede det kendte Lokomotiv »Raketten«, blev Gudfar til den lille Robert. Det var derfor ikke underligt, at han tidligt ønskede at blive Lokomotivfører; senere vilde han være Missionær og i otte Aars Alderen Samfundsreformator for at kunne gøre alle Mennesker rige.

Hans Far havde den udmærkede Skik at tage sine Børn med ud paa en Spadseretur hver Dag, selv om han havde nok saa travlt med sit Arbejde. Han fortalte dem om Dyrene, de mødte, og aabnede deres Øjne for Skønheden i Naturen. Han var af en hjertelig og aaben Natur, og Børnene saa op til ham med den Tillid, som altid skulde findes mellem en Far og hans Sønner.

Længe skulde dette lykkelige Samliv dog ikke vare, for Professor Baden Powell døde, da Ste, som den lille Robert blev kaldt hjemme, kun var tre Aar. Hans Mor sad nu alene med syv Børn, seks Drenge og en Pige, hvoraf den ældste var tretten Aar og den yngste kun en Maaned.

Men hun klarede sin vanskelige Opgave fortræffeligt og fortsatte Opdragelsen i samme Aand som før og saa godt, at mange undrede sig over, at det var hende muligt at holde saa udmærket sammen paa den store Børneflok. Drengene var ustandseligt om hende, og lige fra deres yngste Aar lærte de at være uegennyttige og rette sig efter hinanden, at sætte Ære og Sandhed højt, ikke at blive pylrede og at tage Livets Omskiftelser med godt Humør.

Lille Ste var et fremmeligt Barn; før han var tre Aar kunde han selv klæde sig af og paa, og da han var fem førte han Regnskab over sine Udgifter. Han lærte at ride omtrent samtidig med, at han kunde gaa alene.

Intet morede ham mere end at strejfe om i Skovene i Nærheden af sin Bedstefaders Gaard. Her klatrede han op i de øverste Grene paa et højt Træ og byggede sig en Hule der, hvor han saa sad og læste eller lavede alle mulige Spilopper med sine Brødre. Han prøvede at efterligne Fuglenes Kvidren og Sang, og der var snart ikke det Dyr i Skoven eller paa Gaarden, hvis Stemme han ikke kunde efterligne. Som ganske lille morede det ham at snige sig bag paa en intetanende Gæst i sit Hjem og saa forskrække vedkommende med et højt, naturtro Hanegal.

Han elskede at klippe Dyr ud af Papir og bag efter klæbe dem paa Pap. Der findes endnu en morsom Gruppe Kameler og Kameldrivere, som han uden Hjælp klippede ud, da han var i tre Aars Alderen. Senere tegnede han Landkort og lagde Farve paa sine Tegninger. Et stort Problem blev hans Mor stillet overfor, da hun opdagede, at han kunde bruge venstre Haand lige saa godt som højre og helst brugte den venstre. Men hun fik det Raad af en kendt Kunstkritiker, at det skulde hun ikke tage sig nær; det skulde nok komme ham til Nytte senere hen i Livet. Og det gjorde det ogsaa paa mange Maader. Saa dygtig blev han i Brugen af begge Hænder, at han i Skolen kunde lave en Tegning med venstre Haand og samtidig lægge Skygge paa med den højre, og som voksen drev han det til at tegne med den venstre, samtidig med at han skrev Brev med den højre.

Børnene havde ogsaa hver deres lille Have, som de dyrkede, og de samlede paa Fugle og Dyr, som de selv udstoppede til et »Musæum«, de havde i deres Hjem.

Da Robert var elleve Aar kom han i en Privatskole i Nærheden af sin Bedstefars Gaard, saa han kunde tilbringe de korte Ferier der.

Men i Sommerferien var alle Drengene hjemme, og den ældste Broder Henry, der var ti Aar ældre end Robert, hvervede saa sine Brødre til nogle spændende Sejlture og et vidunderligt Friluftsliv. Disse Sommerferieoplevelser, som han aldrig glemte, og som skulde faa saa stor Betydning for ham, skildrede han senere saadan:

»Vi havde en lille Lystyacht hjemme, og vi fire Brødre udgjorde hele dens Mandskab. Det betød, at en af os maatte være Kok, og jeg glemmer aldrig min første Erfaring i den Retning.

En Dag var det min Tur at lave Middagsmad. Ja, du ved jo, hvad det vil sige selv at skulle lave sin Mad; det gaar ikke altid godt første Gang. Og det gjorde det heller ikke for mig. Maden blev ikke god. Jeg ved det ganske bestemt, for jeg maatte spise det altsammen selv — ikke fordi det var min Livret, men fordi jeg blev tvungen til det. Mine Brødre kunde ikke faa den ned, og saa forlangte de, at jeg skulde spise det hele selv, saa lærte det mig nok at lave bedre Mad en anden Gang.

Følgen var, at jeg hjemme i Køkkenet søgte at faa lidt flere Kundskaber i Kogekunsten, og jeg lærte ogsaa af en Bager, hvordan man skulde lægge Dejg og bage Brød.

Vi deltog heldigt i flere Kapsejladser med vor Baad. Da vi var arbejdet sammen i godt som i ondt Vejr under Henrys vagtsomme Øjne, var vi et godt sammentømret Hold, som flere Gange sejrede.

Men engang havde vi Uheld. Vi laa i Spidsen godt foran de andre, da et pludseligt Vindstød væltede vor Mast. Vi tabte straks Modet undtagen Henry. Han hersede med os, fik en Nødmast rigget til og sat Sejl paa den. To løb forbi os for fulde Sejl og fik første og anden

Præmie. Men trods alt løb vor havarerede Baad ind som Nummer tre, men det fik vi ingen Præmie for.

Men en venlig, gammel Præst, der var en kendt Opdrætter af Foxterrier, blev saa begejstret over dette Resultat, at han stillede med en hel Ladning Hunde og forærede os en hver som Trøstpræmie — og det var jo for Resten ogsaa meget bedre og morsommere end at vinde et fjollet Sølvbæger.

En anden Gang sejlede vi fire Brødre ud af Portsmouth Havn for en let Brise, men med et stærkt Tidevand imod os. Vi holdt os langs Kysten, men en Kastevind overraskede os, og før vi vidste af det, lød der et mægtigt Bump. Vi krængede over og sad rigtig godt i Klemme paa Stensætningen, der løb ud fra Fortet.

Det var en farlig Situation, men Henry tabte ikke Hovedet og lod som hørte det med til Dagens Program. Men jeg, maa jeg indrømme, blev mægtig bange, og man kan jo mene, hvad man vil, det *var* en væmmelig Knibe, vi var kommet i. Baaden skruede sig over, saa den ene Side af Dækket laa under Vand og slog haardt mod de farlige Sten. Jeg følte mig derfor ikke saa lidt lettet, da jeg saa to store Færgebaade fare ned mod os fulgt af en Bugserbaad.

Jeg tænkte, nu skal det nok gaa; vi faar et Par af de Svende om Bord med en god Varpetrosse, som de kan lange til Bugserbaaden, og vi er flot igen i Løbet af ingen Tid. Men hvor skrækslagen blev jeg ikke, da jeg varskoede Henry. Han sendte Baaden et rasende Blik og udbrød: »Ikke en af dem skal faa Lov at sætte en Fod her om Bord! — Prøver de paa det, saa smid dem i Søen!« Og saa brølede han til dem, at vi behøvede ikke Hjælp.

Mit Hjerte sank langt ned i Bukserne, da jeg hørte,

»Red den Baadshage, din Klodrian«.

at vi skulde klare os mod den ret skrappe Sø og Stenene, vi huggede imod.

Jeg blev helt elendig, da vor Baad atter tog en voldsom Krængning, og troede, at nu var det forbi med os. Jeg lukkede Øjnene og lod staa til, forberedt paa i næste Øjeblik at skulle svømme for Livet. Men Henrys rasende Stemme bragte mig til mig selv igen. »Red den Baadshage, din Klodrian, inden det bliver for sent. Hvad sidder du der og drømmer om?«

Ja. det var rigtigt, at en Baadshage var ved at gaa udenbords tæt ved mig, men det havde jeg ikke skænket en Tanke midt i den almindelige Ødelæggelse, som truede os. Henrys Tordenrøst kunde imidlertid ikke overhøres; jeg sprang hen til Rælingen og naaede lige at faa fat i Fyren, inden den forsvandt.

Da jeg halede den ind, fik Baaden Kølen fri og flød snart igen. Den sidste voldsomme Krængning havde løftet den af Stenene, og snart var vi i Fart igen til stor Glæde for os, men megen Ærgrelse for Færgefolkene.

Den Oplevelse med Baadshagen bed sig imidlertid fast i min Hukommelse. I samme Øjeblik min Broder slyngede sin Ordre ud til mig, at jeg skulde redde den, forstod jeg, at kunde han skænke en saa ringe Ting som Tabet af en Baadshage sin Opmærksomhed, naar Baaden og vi stod i Fare for at gaa under, saa kunde Sagerne ikke staa saa daarligt, som jeg mente, de gjorde, og mit Mod vendte straks tilbage.

Jeg satte alt ind paa at redde den Baadshage, om ikke andet saa for at bruge den som Modværge, hvis Færgefolkene prøvede at borde vor Baad.

Jeg glemte aldrig dette, og den Lære det gav mig, var mig til stor Nytte senere hen i Livet, naar det var ved at gaa varmt til og Udsigterne til at klare den meget smaa. Saa bad jeg en eller anden om »at redde Baadshagen« — at vaagne op og tage fat af alle Kræfter og fremfor alt ikke give op. Det bragte dem, der var ved at gaa Panik i, til deres fulde fem igen og paa andre Tanker, og straks saa det hele slet ikke saa haabløst ud.

Det var dog ikke altid, vi kæmpede mod Elementernes Rasen. Ofte tog vi nogle rolige Ture ind i Landet ad Floderne og Kanalerne, og en af mine bedste Oplevelser knytter sig til en Opdagelsesrejse op ad Themsen,

som tre af os Brødre foretog i en sammenfoldelig Sejldugsbaad. Da vi naaede Flodens Udspring, bar vi Baaden over Vandgrænsen og satte den atter i en Flod, som altsaa nu løb mod Vest. Vi sejlede fra London og langt ind i Wales og fik en Mængde spændende og morsomme Oplevelser undervejs.

Paa disse storartede Ture havde vi altid vort Telt og Kogegrejer med, saa vi kunde slaa Lejr hver Aften. Vi lærte at kunne vore Ting og klare os, — vi blev drevne i at ro og styre en Baad, vi kunde svømme, slaa Knob, tænde Ild op og lave Mad, bygge Vindskærme og klare os i Regnvejr og meget mere. Som Regel fik vi Lov til at fange en vild Kanin eller nogle Fisk, hvor vi slog Lejr. Kaninerne tog vi i Snarer eller gik rigtig paa Jagt efter dem med en Salonpistol.

En Aften var jeg ude efter en Kanin et Sted, hvor vi — det gør mig ondt at maatte sige det — ikke havde faaet Lov at jage. Der var ikke et Hus at se, vi var kommet sent paa det og havde ingen Mad.

Jeg var netop ved at snige mig frem bag noget Buskads for at faa fat i en dejlig Kanin, som sad og krøb sammen i Græsset, da jeg syntes at høre noget Løv og Grene rasle paa den anden Side af Buskadset. En frygtelig Tanke slog ned i mig, at det nok var Ejeren, der var ved at snige sig ind paa mig. Jeg gled stille baglæns og forsvandt saa lydløst som muligt. Da jeg var kommet et Stykke bort, kiggede jeg mig tilbage, medens jeg stadig trykkede mig fladt ned mod Jorden, for at se, om nogen fulgte efter mig. Det eneste, jeg opdagede, var en anden Dreng, der krøb bort fra Buskadset lige i modsat Retning af mig.

Han havde ogsaa været paa gale Veje, havde sikkert hørt mig og troet, at *jeg* var Ejeren, og nu sneg vi os begge bort for at undgaa hinanden. Saa kiggede jeg

igen efter Kaninen; den sad der stadig, den snu Rad; men jeg tør næsten holde paa, at den grinte af mig. I hvert Fald hoppede den i næste Øjeblik ned i sit Hul, og vi fik ikke Kanin til Aften den Gang.

Ligesaa megen Pris, jeg satte paa disse Ture med vor Baad, lige saa højt elskede jeg vore Fodture. I Ferierne gennemtravede vi Skotland og Wales med Rygsæk paa Nakken og slog Lejr under aaben Himmel om Aftenen, der hvor nu Tilfældet havde ført os hen. Vi aflagde Besøg paa den nærmeste Bondegaard for at købe Mælk, Æg, Smør og Brød og bede om Lov til at sove paa Høloftet, hvis Vejret var daarligt. Men ellers sov vi som sagt under aaben Himmel bag et Hegn eller en Høstak. Var det koldt, dækkede vi os til med Hø eller Halm eller gamle Aviser.

Paa denne Maade kom vi gennem mange smukke Landskaber og fik set mange Dyr og Fugle og mærkelige Planter, som vi noterede ned i vores Dagbog. Om Dagen fandt vi Vej efter Kortet, vi havde med, og om Aftenen lærte vi os at finde Vej i Mørket ved Hjælp af de forskellige Stjernebilleder. Vi tegnede ogsaa Skitser af de gamle Slotte, Klostre og andre Bygninger, vi kom forbi, og studerede deres Historie eller fik en eller anden til at fortælle os den.

Naar vi kom til en stor By, bad vi om Lov til at bese en eller anden Fabrik, og det var meget interessant at se, hvordan man lavede Tøj af Uld, Papir af Træstammer, Jern af store Stenklumper, Porcelæn af en hel Del, der blev finmalet og rørt sammen til en Dejg; vi saa Møbler blive til, hvad Elektricitet kunde bruges til, og hvordan forskellige Maskiner virkede. Paa den Maade lærte vi en Mængde, der senere kom os til Nytte.

Hjemme i Byen, hvor vi boede, trænede jeg mig op til at huske, hvad jeg havde set i Butiksvinduerne og

Navnene paa Gaderne og Butikerne. Jeg øvede mig i først at se paa et Kort over Byen og saa gaa hen i et Kvarter, jeg ikke kendte, og derfra prøve at finde videre til en Kirke eller en Bygning ved at huske, hvad jeg havde set paa Kortet — altsaa ogsaa uden at spørge om Vej. Jeg lærte derved hver Genvej at kende gennem Gyder og Stræder. Jeg mødte op ved hver eneste Ildebrand, naar det var muligt for mig, og blev saa gode Venner med Brandmændene, at de lærte mig en hel Del om, hvordan man redder Mennesker ud af et brændende Hus og slukker en Ildebrand.

Saadan var *jeg* Spejder, da jeg var Dreng«.

Paa Kostskole

Da Baden-Powell var tretten Aar gammel, kom han paa en af de gamle Kostskoler med mange Traditioner, Charterhouse, der oprindelig var grundlagt som Munkekloster i det 14. Aarhundrede. Senere blev den omdannet til en Slags Stiftelse for fattige Mænd af den dannede Klasse, og i 1613 blev der saa føjet en Skole til for fattige Drenge »af ædel Byrd«. Disse Drenge blev kaldt »gownboys«, fordi de bar nogle maleriske Kapper. Da Skolen ogsaa blev aaben for Drenge, hvis Forældre kunde betale endda et klækkeligt Beløb for Undervisningen, blev Grundlæggerens oprindelige Bestemmelse opretholdt i Form af nogle Fripladser, hvis Indehavere stadig bar Navnet »Kappedrengene«.

Det var som »gownboy«, Baden-Powell kom til Charterhouse, og da hans Mor altid havde været imod at proppe hans Hjerne med for megen boglig Lærdom, maatte han begynde i en af de lavere Klasser. Men denne krøllede, rødhaarede, fregnede Dreng, der snart faldt til i Kammeratskabet, havde det, der var bedre end en Mængde halvfordøjet Lærdom, nemlig et kraftigt, sundt Legeme og et friskt Sind. Det, han kunde, var lært til Gavns; hans Iagttagelsesevne var bleven skærpet, hans Hukommelse god og hans Dømmekraft klar og skarp.

Da han havde gaaet i Skolen et Par Aar, flyttede den

fra de gamle Bygninger ud til nye og mere frie Forhold i Godalming. Den smukke Natur, der nu omgav den, var lige noget for Baden-Powell. Et Stykke fra Skolen laa et Højdedrag, hvis stejle Skrænter var tilgroet med en hel Jungle af Buskads og Underskov.

»Der plejede jeg at snige mig hen«, fortæller han, »for at sætte Snarer for vilde Kaniner. Naar jeg engang imellem fangede en, flaaede jeg den, tilberedte den over et ganske lille Baal, spiste den — og overlevede det.

Men for at kunne klare disse Ekspeditioner, som ikke var helt tilladte af Skolen, maatte jeg gennem mange Fejltagelser lære at liste mig lydløst frem, finde Vej efter Landmærker, lægge Mærke til Sporene paa Jorden og forstaa, hvad de betød. Lære at bruge en Økse og balancere over en Kløft paa en Træstamme, som var lagt over den, finde tørre, udgaaede Grene paa Træerne og ikke de vaade, der laa paa Jorden, saa jeg fik et røgfrit Baal, som ikke forraadte mig til mulige Snushaner, der var ude efter mig. Skulde alligevel en komme i Nærheden af mig, havde jeg en Græstørv parat til at dække Baadet og mine Spor med, medens jeg selv klatrede op i et højt Træ, hvor jeg tryg og uset laa »stivnet« langs med en Gren, medens Læreren, eller hvem det ellers kunde være, gik forbi nedenunder og glemte, at de var »anthropoi«, dem, der kan se opad. Eller var det maaske netop, fordi der var saa meget Menneske i dem, at de ikke *vilde* se opad, fordi de saa var klare over, at de maaske vilde opdage mig.

Jeg blev snart i Stedet for en Fredsforstyrrer Ven med en Mængde Fugle og Dyr, og særlig Hermelinernes og Vandrotternes Liv og Færden studerede jeg.

Her i dette Buskads lærte jeg meget af det, der senere i mit Liv skulde blive mig til stor Nytte og Glæde«.

Læreren glemte at se opad.

Men midt i Glæden over disse Oplevelser savnede han sikkert, at han nu ikke mere kunde faa en spændende Dyst med Drengene i den Bydel, hvor den gamle Skole laa.

»Kampen mellem Slagterdrengene fra det nærliggen-

de Smithfield Marked og Charterhousedrengene var næsten en fast Institution, og ofte rasede disse Slagsmaal i flere Dage. En Dag havde Slagterdrengene sat sig i Besiddelse af en stor Grund, der grænsede op til Skolens Fodboldplads, og angreb derfra med en Regn af Sten og andet Kasteskyts, hver Gang vi vilde spille. Vi gav igen paa samme Maade med Udfald af stærke Smaastyrker, der klatrede over Skolemuren. Sammen med en fire, fem andre Drenge, der var for smaa til at tage Del i den egentlige Kamp, saa jeg paa Slagets Gang og var saa betaget af det, at jeg ikke havde set, at Rektor var kommet til, ivrigt optaget af, hvordan det gik. Pludselig sagde han til os: »Jeg tror, at I, hvis I løber gennem Døren der i Muren, kan tage Fyrene med et Angreb i Siden«.

»Jamen, den er laaset«, oplyste en af os.

Den værdige Rektor ledte i sine Lommer og svarede saa: »Rigtigt, men her er Nøglen til den«.

Han sendte os glædestraalende af Sted, og vi vandt overlegent.

Ved en anden Lejlighed var Kampladsen forlagt til en af Gaderne. En halv Mursten, der var bleven brugt som Kasteskyts, havde uheldigvis slaaet Hatten af Hovedet paa en Mand, der kørte ovenpaa en Omnibus. I retfærdig Harme henvendte Manden sig til Rektor, men dennes imponerende Skikkelse fik Stemmen til at slaa Klik for Manden, saa det varede noget, før han kunde faa fremført sin Beklagelse. »Det er skammeligt«, stammede han, »det er skammeligt, at man ikke kan køre ovenpaa en Omnibus uden at risikere at faa Mursten og andre Ting i Hovedet«. »Ja«, svarede Rektor med sit mest alvorlige Ansigt, »det er en stor Skam, men det er nu ogsaa et Vovestykke at køre ovenpaa en Omnibus midt under en Gadekamp«.

Saadan var Baden-Powells Rektor, Doktor Haig-Brown, der udtalte om sin Elev: »Han var den fødte Fører for Drenge, som han senere blev det for Mænd. Hans Fremskridt i Skolearbejdet var jævnt og støt«.

Som de fleste andre Drenge var Baden-Powell bedre til nogle Fag end til andre. Matematik og de klassiske Sprog tiltalte ham ikke; Græsk ligefrem hadede han, indtil han kom i ældste Klasse, og hans Lærer der gav ham et nyt Syn paa Sproget gennem de græske Dramaer, de læste.

»Jeg var ikke nogen dygtig Dreng i Skolen«, fortæller han, »og desværre maa jeg ogsaa tilstaa, at jeg heller ikke var saa flittig, som jeg burde være. At regne efter mine Skolevidnesbyrd begyndte det egentlig ganske godt med mig, men det blev ringere i Aarenes Løb.

Da jeg forleden Dag vilde formane min Søn Peter til at arbejde bedre i sin Skole og komme med nogle bedre Vidnesbyrd fra sine Lærere, tog jeg mine egne Vidnesbyrd fra Skolen frem for at læse dem op for ham. »Nu skal du høre her«, sagde jeg, — »hm — øh — maaske ikke netop lige det her«. — Det var min Fransklærers: Pænt, kunde havde været bedre — »men saa disse her — hør nu efter — nej«. Der stod nemlig: Utilfredsstillende, og at jeg viste »meget ringe Interesse for mit Arbejde med de klassiske Sprog«. Saa opgav jeg det«.

Baden-Powells bedste Friluftsfornøjelse var Fodboldspillet. Naar han førte Bolden i Marken, blev det ofte gjort med et saa øresønderrivende Hyl, at det var nok til at rense Banen for Modspillere halvt ned til Maalet. Som Regel stod han dog i Maal og havde saa altid en Skare Beundrere om sine Maalstænger, fordi han lod en Syndflod af Vittigheder regne ned over Spillere og Tilskuere. Men hans Parti vidste, at det kunde stole paa ham. Rolig, koldblodig og af og til opmuntrende sine

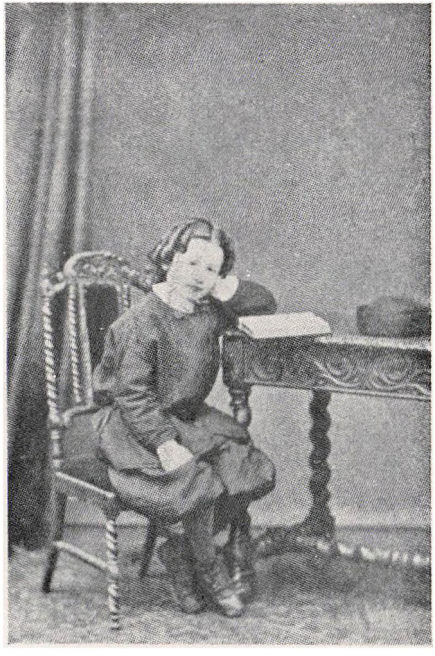
Kammerater med Tilraab stod han foran Nettet, den rette Maalmand i en haard Kamp.

Han spillede ogsaa Cricket og Tennis, men naaede ikke op i Kampholdene her; derimod repræsenterede han Skolen to Gange ved Kapskydninger, hvori den deltog.

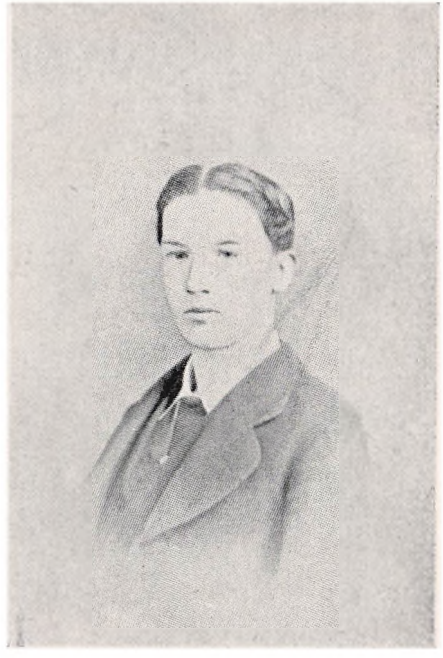
Da hans Husforstander, Hr. Girdlestone, prøvede at oprette et Skoleorkester, hjalp Baden-Powell ham med stor Interesse. Han spillede Violin i Strygeorkestret og Flygelhorn i Harmoniorkestret, hvis forskellige Medlemmer skiftedes til at være Dirigent. Det blev senere Baden-Powell til Nytte paa to Maader. Naar Dirigenten havde Orlov fra Regimentet ude i Indien, indtog Baden-Powell hans Plads og dirigerede med øvet Haand Regimentsorkestret, og da han ogsaa var øvet i at blæse paa Horn, kunde han under Militærøvelserne selv blæse de Signaler, han ønskede givet, og behøvede ikke at give sin Ordre videre til Hornblæseren. Ogsaa Klaverspillet dyrkede han, og ofte fandt man ham i Skolens Musikværelse, uden Sko og Strømper, oppe paa en høj Stol, hvor han yderst alvorlig prøvede at spille Klaver med sine ti Tæer. Naar andre Instrumenter tabte noget af deres Interesse for ham, søgte han at lokke skønne Toner fra en Mundharpe eller Ocarino.

Ogsaa af Skolens Sangkor var han Medlem og var Førstekraft ved dens »dramatiske« Forestillinger. Da han som femtenaarig spillede Hovedrollen i et Stykke, omtalte Kritiken ham saadan: »R. S. S. Baden-Powell var fuld af Livslyst og Ondskab som Bob Nettles«. Dette lyder meget troværdigt, naar man samtidig faar at vide, at Bobs Rolle bestod i at anbringe Skomagerbeg paa Lærerens Bag.

Ved en Aftenunderholdning paa Skolen hændte det, at en af de optrædende uventet sendte Afbud i sidste

B-P 4 Aar gammel

og som Kostskoledreng

21 Aar

38 Aar

Øjeblik, og Drengene begyndte at blive utaalmodige ved den lange Ventetid. Rektor henvendte sig saa til Baden-Powell, som sad ved Siden af ham. »Vi maa se at gøre noget. Kan du ikke udfylde Pavsen?« Baden-Powell sagde jo og skyndte sig op paa Scenen, hvor han fortalte om forskellige af sine Oplevelser paa Skolen. Heldigvis var Fransklæreren ikke til Stede, for det var ham, han efterlignede i en Fransktime saa fortræffeligt, at Drengene var ved at dø af Latter.

Baden-Powells dramatiske Talent viste sig ogsaa senere i hans Liv. Han var saaledes engang til Stede ved en Velgørenhedsforestilling, hvor man forgæves ventede paa en Tryllekunstner. Baden-Powell blev anmodet om at træde i hans Sted og gik beredvilligt ind derpaa. Han laante en høj Silkehat af en af de tilstedeværende, smøgede Ærmerne op, og medens han brugte de sædvanlige Tryllekunstnerudtryk, begyndte han at skære Silkehatten i en Mængde smaa Firkanter. Netop da han var færdig hermed, kom den virkelige Tryllekunstner endelig, og Baden-Powell forlod Scenen med et stort Smil og Ordene: »Nu, da Hr. Troldmanden selv er kommet, er det mig en Glæde at overlade til ham at trylle en hel Hat frem af Stumperne her«.

Mod sin gamle Skole bevarede Baden-Powell en rørende Trofasthed og Kærlighed i alle de Aar, han levede. Han skrev ofte i dens Blad »The Greyfriar«, og disse Artikler forsynet med hans egne Tegninger er i allerhøjeste Grad læseværdigt Stof den Dag i Dag. Meget af det, han oplevede rundt om i Verden, blev først fortalt og tegnet i Skolebladet og vandrede derfra over i Bøger og andre Blade.

Før han rejste til Afrika i 1898, skrev han til sin tidligere Husforstander, Hr. Girdlestone, og bad om en Fortegnelse over alle Skolebegivenhederne i det kom-

mende Aar, for at han i det mindste kunde være med i Tankerne og ved sin Hjemkomst komme ud til den første af dem; gennem Aarene holdt han da ogsaa stadig Forbindelsen vedlige med Charterhouse ved at aflægge den Besøg og deltage i dens Fester og Højtidsdage.

Selv da det gik paa Livet løs for ham, og han fik mere end begge Hænder fulde, glemte han den ikke, hvad hans Breve bl. a. fra Mafeking vidner om. Et af dem, der blev ført gennem Boerlinierne i en Fjerpose, som var stukket ind i en Kaffers Pibe, lyder saadan: »Mafeking, d. 12. December 1899 — Alt gaar vel med mig. I Dag har jeg prøvet at finde nogle gamle Chartusianere her, for at vi kunde samles og faa en Charterhouse-Middag paa Skolens Fødselsdag, men løjerligt nok ser det ud til, at jeg er den eneste blandt de mange herude. Det er Belejringens tresindstyvende Dag, og jeg tror nok, vi er ved at blive trætte af den; men den vil jo, som alt andet, en Dag faa en Ende. Jeg har en meget interessant Samling Erindringer, som jeg tager med hjem. Er min Broder Baden hjemme? Hvor vilde det være morsomt, hvis det blev ham, der kom mig til Undsætning. Jeg ved ikke, om dette Brev kommer gennem Boerlinierne. Hvis det lykkes, haaber jeg, det vil finde alle raske og i bedste Velgaaende«.

Som Tak for denne Trofasthed, Baden-Powell gennem hele sit lange Liv viste sin Skole, har den ladet male et Billede af ham i Spejderdragt og hængt det op i Biblioteksalen til Beundring for smaa og store Chartusianere.

Gennem Indien

Baden-Powell blev udskrevet af Charterhouse i April 1876. Det var da allerede bestemt, at han skulde være Officer efter et Par Aars Ophold paa Oxford Universitetet. Men i Juli afholdtes en Eksamen, som gav direkte Officersuddannelse i Hæren. Uden særlig Forberedelse besluttede Baden-Powell at melde sig og forbavsede ikke blot sig selv, men alle andre ved at blive Nummer fem af over syv Hundrede Aspiranter. I September fik han sin Udnævnelse til Sekondløjtnant ved det 13. Husarregiment, og tre Maaneder efter, at han havde forladt Skolen, var han paa Vej til Indien for at melde sig til sit Regiment der.

Rejsen med det overfyldte Skib var ikke særlig munter. I den frygtelige Varme i Det røde Hav døde flere Smaabørn, Kvinder besvimede hyppigt og Skibets Kok blev sindssyg og sprang over Bord. Men Baden-Powell gjorde sit til for at holde Humøret oppe blandt Passagererne, han tog Del i Koncerterne, der blev givet, og hjalp ogsaa med anden Underholdning. Hans Ankomst til Kantonnementet i Lucknow viste, at hverken den lange Sørejse eller Følelsen af at være alene, havde lagt en Dæmper paa hans Humør. Der fortælles, at han samlede en Mængde Børn om sig, satte sig i Spidsen for dem og gik Gade op og Gade ned med dem, medens han med megen Følelse spillede lystige Melodier paa en Ocarino.

Hans Officerskammerater maa i bedste Tilfælde have troet, at »den ny Mand« var en Original, men de lærte snart at sætte Pris paa ham baade i Tjenesten og i Officersmessen.

Baden-Powells Regiment var imidlertid bleven beordret til Kokoran i Nærheden af Kandahar ved Indiens Nordvestgrænse, der i et Slægtled havde været et uroligt Hjørne for den engelske Hær. Afghanerne og de vilde Bjergstammer var meget kamplystne, og havde de ingen andre at føre Krig imod, saa sloges Stammerne indbyrdes.

Det tog Baden-Powell en Maaneds Ridetur at naa frem til Kokoran og det spændende Liv, der ventede ham der. I Løbet af nogle Aar havde han gennemstrejfet største Delen af Afghanistan og kortlagt Landet langt omkring, hvor han laa i Kvarter. Han stod sig udmærket med sin overordnede og var aldrig bange for at spørge eller tage Lære af deres Erfaringer, og da nogle Sergeanter engang blev spurgt, om Mandskabet kunde lide Baden-Powell, svarede en af dem tøvende efter en Pavse: »Lide ham? Naa, jeg vil egentlig ikke sige, at det kan lide ham — for det tilbeder ham simpelthen«.

Det var her i Kandahar, at Baden-Powell udførte sin første, berømmelige Sporjagt. En Nat brød en heftig Orkan løs med Haglvejr. Der gik Panik i Hestene, de rev sig løs og for af Sted med deres Tøjr og Tøjrpløkke slæbende efter sig. Det tog flere Timer at faa dem fanget ind og beroliget, kun en manglede stadig, og det var Regimentets bedste Hest. Baden-Powell besluttede, at findes skulde den, og tog af Sted paa sin egen Hest Dick for at prøve at finde den bortløbnes Spor. Efter nogen Tids Søgen stødte han paa Hestespor, der viste, at Hesten var i fuld Galop bort fra Lejren. Han fulgte dette

Spor en fire, fem Kilometer, og da det førte op i Bjergene over meget stejl Grund, maatte han følge efter til Fods. Heldigvis havde han lært Dick at blive paa samme Sted og bare vente paa sin Herre, ligegyldigt hvor lang Ventetiden blev. Saa klatrede Baden-Powell op ad Bjergene og fulgte Hestesporet, til han endelig blev belønnet med Synet af selve Hesten helt oppe paa Toppen af Bjerget. Der stod den rystende af Kulde og med svære Saar af Tøjrpløkken, som havde givet den nogle frygtelige Dask under den vilde Fart. Det tog lang Tid at faa den lodset ned ad Bjergskraaningen; da de endelig naaede ned, stod Dick der selvfølgelig stadig og ventede, og Baden-Powell red stolt hjem med den indfangede Hest og blev stærkt rost, fordi han havde faaet fat paa den.

Regimentet skulde nu forlægges til Quetta, Hovedstaden i Britisk Beluchistan. Under den lange March maatte man stadig være paa Vagt og ude efter Hestetyve om Natten. Det var paa et af disse natlige Togter i Kojak Passet, at han kom ud for et Vaadeskud, idet han skød sig selv i Foden. Der maatte en smertefuld Operation til uden Bedøvelse for at faa fjernet Kuglen, og Resten af Marchen maatte tilbagelægges i en overdækket Baare.

I Quetta maatte han ligge til Sengs et Par Uger, men benyttede Tiden til at studere Sprog og planlægge Koncerter og andre Underholdninger for Soldaterne for de kommende Maaneder, for Quetta var et meget usundt Sted, saa det gjaldt om at beskæftige Mandskabet i dets Fritid.

Han blev her udnævnt til Skydeinstruktør ved Regimentet, og det gav ham noget mere i Løn, hvad der nok kunde tiltrænges. Hidtil havde han maattet give Afkald paa Frokost og Middag i Officersmessen, der var ikke

noget, der hed Tobak eller Spiritus, og han maatte udenfor Tjenestetiden tjene, hvad han kunde ved at tegne og skrive til forskellige Blade.

Der kom nu nogle Aar med strengt Arbejde, da han aldrig sparede sig selv. Han levede næsten udelukkende for at dygtiggøre sine Soldater, og de Erfaringer, han allerede sad inde med, nedskrev han i to Bøger: »Haandbog for Rytteriinstruktører« og »Rekognoscering og Udspejdning«.

Fra Quetta drog hans Regiment paa en seks Ugers March over 1500 Kilometer til Muttra, hvor der ventede Baden-Powell nye Oplevelser, idet der her blev Lejlighed til at dyrke, hvad han kalder »Rajahernes Sport«, Vildsvinejagten.

I en meget spændende og morsom Bog har Baden-Powell fortalt om sine Oplevelser i Indien, og ogsaa om denne farlige Jagt, der drives til Hest, paa det indiske Vildsvin, der er et meget kraftigt og et af de mest rasende Dyr. Der er intet, det er bange for, og det angriber, hvad det skal være, en Bøffeltyr, en Elefant, en Tiger eller et Menneske. Det er det eneste Dyr, som gaar ned og drikker paa samme Tid og Sted som Tigeren.

I 1883 vandt han den meget ombejlede Kadir-Pokal. Der var fireoghalvtreds Deltagere i Jagten, det største Antal, der hidtil havde været med. Slutløbet skildrer han saadan: »Stor Spænding. Tyve Elefanter med Tilskuere, Kammerater oppe i Træerne og andre, der rider efter os, for at følge med i, hvad der sker. Vi farer af Sted efter et stort Vildsvin. Min Hest, Hagarene, løber snart fra de andre. Vildsvinet styrter ind i det tætte Junglegræs, men jeg er lige i Hælene paa det og taber det ikke af Syne. Store Græstotter, to Meter høje, men Haggy springer gennem dem, saa tyve Meter aaben Land og saa igen et Stykke Jungle tættere end før.

Pludselig — bang — der ligger vi — nej, vi gør ikke — men var lige ved det. En af de høje Græstotter skjulte en haard Jordsøjle, som ramte Hesten lige i Bringen. Nu er vi tæt inde paa Vildsvinet — Spydet er parat — men pludselig dukker noget ligesom et grønt Hegn op foran os, og Vildsvinet forsvinder gennem det. Haggy springer over det, og der tre Meter nede ligger en lille Sø. Vildsvinet forsvinder — plump — under Vandet, Haggy og jeg følger efter næsten lige ovenpaa ham. Vi kommer temmelig langt ned — kæmper for at komme op — langer ud — hænger fast i Søgræs o.s.v. Endelig kommer jeg op paa den anden Bred og ser ogsaa Haggy klatre op og sætte af Sted til Lejren i fuldt Firspring. Vildsvinet lister ind mellem nogle Siv, der bliver det nedlagt, og jeg vinder Pokalen. Men jeg ser vel nok løjerlig ud, da mine Kammerater kommer for at lykønske mig, gennemblødt, oversmurt med Mudder og behængt med Søgræs.«

Det kunde gaa endnu farligere til paa disse Jagtture, og Baden-Powell var ofte i Livsfare, naar Vildsvinet gik til Angreb.

Engang skjulte en Vildorne sig i noget Buskads i Junglen. Klapperne søgte det igennem fra Ende til anden, men fandt ikke Vildsvinet. Saa steg Baden-Powell af Hesten, tog sit Spyd i Haanden og gik selv ind i Buskadset ledsaget af Klapperne. Da de naaede frem til en Tykning, for Vildsvinet frem og gik lige paa Baden-Powell.

»Jeg fik lige Tid til at sænke mit Spyd, han løb mod det, saa det gik dybt ind i Kødet paa ham. Men Stødet havde været saa voldsomt, at jeg faldt bagover, og medens jeg laa der og klamrede mig fast til Spydskaftet, prøvede han at ramme mig med sine Hugtænder. Heldigvis holdt Spydet ham i passende Afstand.

De indfødte Klappere rendte straks ud af Buskadset og raabte til de andre Ryttere: »Det er rigtigt nok. Vildsvinet var der, og det har dræbt Sahib'en.«

Hurtigt var de af Hestene og fo'r mig til Hjælp. En

Et farligt Fald.

af dem løb i sin Ivrighed mod Vildornen med sit Spyd, ramte ved Siden af og faldt lige over den. Men andre var heldigere, og snart var Vildornen nedlagt.«

Naar Baden-Powell tog ud paa en Jagtudflugt, havde han som Regel en Foxterrier, der hed »Beetle«, med sig. »Beetle« plejede at sidde foran paa Sadlen, hvor den havde et storartet Overblik over Terrainet. Naar de

naaede et tæt Buskads eller et andet Sted, hvor det var tænkeligt, at der var Vildsvin, sprang den hurtigt ned og begyndte at lede efter dem. Snart viste et højt Bjæf efterfulgt af en halvkvalt Knurren, et opskræmt Grynt og en Knagen i Buskadset, at den havde fundet Vildtet og havde faaet det op ved vel anbragte Nap af dens smaa, skarpe Tænder. »Beetle« plejede at sjokke bagefter Jægerne og sørgede altid for at være med, naar Vildsvinet blev dræbt. Den var en modig, lille Fyr, som godt kunde finde paa at hage sig fast ved Øret af et Vildsvin, naar det gik over til Angreb.

»Beetle« døde i Natal som Følge af det forandrede Klima. Den havde ikke saa faa Mindelser om Vildsvinejagterne, tolv Saar paa Kroppen, et flænget Øre og en Pote, som var ødelagt af et Bid fra en Orne.

Medens Baden-Powell var i Muttra, holdt han en ung Vildsvineorne nogen Tid i Fangenskab paa sin indhegnede Gaardsplads og tilbragte mange morsomme Timer med at se den lille Fyr springe omkring en gammel Træstub og angribe den med utrættelig Energi. Hans Ridehest havde en særlig Uvilje mod Grise i al Almindelighed og gjorde altid sit Bedste for at trampe paa Vildsvinene. Ofte for den løs om ude paa Gaardspladsen og forfulgte den lille Orne. Hesten fulgte hvert af dens Spring for at prøve at faa den under sine Forhove, men det lille Vildsvin var den for hurtig og syntes at betragte Hestens Anstrengelser som en Slags udmærket Træning.

Ogsaa en lille Panter havde han gaaende om sig. Om sine Oplevelser med den fortæller han:

»Alle ved, hvem Bagheera var. Junglens sorte Panter. Squirks var en Fætter til ham, det vil sige, han var ogsaa en Panter, men ikke sort. Han var nemlig yndig mørkegul, næsten sort paa Ryggen og hel lys paa Bugen,

og saa var han oversaaet med sorte Pletter, store, mørke Ringe paa Ryggen, langs med Siderne blev de mindre, til de til sidst kun var smaa Prikker.

Han var et meget smukt og yndefuldt Dyr, da han blev stor, men en morsom, grim lille Fyr, da jeg fandt ham.

Det gik saadan til. Jeg var en Dag ude paa Jagt i Junglen. Jeg sad oppe paa en Elefant og holdt Udkig efter en Panter, som man havde fortalt mig skulde findes der i Nabolaget.

Pludselig fik jeg et Glimt af et plettet Skind, som skjulte sig i det høje Græs. Det lignede fuldstændig Poten paa en Panter, som laa krøbet sammen. Jeg fyrede ned i Græsset bag Poten, hvorpaa den rejste sig op og stirrede paa mig.

Det var en Panterunge, saa jeg fik Elefanten til at knæle og gled hurtigt ned paa Jorden og fangede den. Den lignede akkurat en stor, gul Kattekilling. Jeg spurgte den: »Hvem er du?« Og den svarede med en Snerren, der lød som Squirks; saa blev det dens Navn.

Jeg tog den med hjem og viste den til min Hund Jack. De kunde i Begyndelsen ikke lide hinanden, men senere blev de gode Venner og legede sammen Dagen lang. Men i Løbet af nogle Maaneder blev Squirks meget større end Jack og saa voldsom i sin Leg, at Jack snart trak sig tilbage fra hans Selskab. Saa legede Squirks med sig selv, løb rundt efter sin egen Hale og for til sidst ind i Huset, hvor han sprang over Borde og Stole og væltede alt. Naar jeg gik Tur, fulgte han mig som en Hund.

Engang da jeg havde været syg, laa jeg paa en Baare ude i Haven. Squirks var nu næsten halvvoksen, og jeg morede mig med at se ham lege. Men en Dag opdagede jeg, at han ganske lydløst krøb hen mod mig. Nærmere

og nærmere kom han og langsommere og langsommere. Hans grønne Øjne stirrede paa mig, og Halen daskede uophørligt frem og tilbage. Saadan havde han aldrig opført sig før, og jeg vidste ikke rigtigt, om han kom mod mig for Løjer eller i Alvor.

Jeg kunde ikke røre mig, saa jeg raabte højt om Hjælp. Han laa nu sammenkrøbet paa Jorden kun et Par Meter fra mig, og saa pludselig som en Pil fra en Bue for han gennem Luften i et mægtigt Spring og landede bumps lige ovenpaa mig, saa jeg næsten tabte Vejret. Der laa han og krøb sammen paa mit Bryst og grinte mig lige op i Ansigtet. Heldigvis kom netop i dette Øjeblik min store Afghanertjener løbende og greb fat i ham og trak ham bort.

Han forklarede mig senere, at Squirks kun mente det godt, og at han blot vilde lege med mig. Men efter den Oplevelse fik Squirks Halsbaand paa og blev tøjret i en lang Kæde, som blev gjort fast til et Træ.

Han elskede at klatre op i Træet og ligge udstrakt paa en stor Gren. En Dag, da jeg var taget bort, forsøgte han at springe ned fra Træet, men uheldigvis snoede Lænken sig om en Gren, og Squirks hængte paa den Maade sig selv«.

BLANDT VILDE

Dyr og Zulukaffere

I 1883 blev Baden-Powell udnævnt til Kaptajn og Aaret efter drog han sammen med sit Regiment til Sydafrika, hvor Betschuana Høvdingerne pønsede paa Opstand. De faldt imidlertid til Ro igen, men Baden-Powell naaede at faa udført et Rekognosceringsridt, der strakte sig over ni Hundrede Kilometer.

Oven paa disse Anstrengelser fik han to Maaneders Orlov og drog ud paa Storvildtjagt i Nærheden af Inhambane, en gammel Slavestation i portugisisk Østafrika. Hans Dagbog fra den Tid fortæller om mange fornøjelige Oplevelser blandt de Indfødte, han kom i Berøring med, og mange spændende Jagtoplevelser. Her er et Par af dem.

»Jeg maa tilstaa, at jeg alle Dage har haft en vis Svaghed for Flodheste. Hvis jeg skulde holde mig et Kæledyr, tror jeg, at jeg vilde vælge en Flodhest, selv om den ikke virker umiddelbart indbydende til Kærtegn.

Men da jeg ikke kan faa tilfredsstillet min Lyst til at have en Flodhest gaaende i mit Hjem, maa jeg nøjes med Hovedskallen af en, og mine Børn er ellevilde af Glæde over den, — de bruger den nemlig som Gyngehest. Hvordan jeg fik den Hovedskal?

Det gik saadan til. Vi var et Par Venner, der havde slaaet Lejr tæt ved en afrikansk Sø, hvor en Mængde

Flodheste holdt til. De Indfødte i Omegnen var Hungersdøden nær og ønskede mest af alt Kød. Men Flodhestene var meget snu. De viste sig ikke over Vandet, naar vi var i Nærheden, saa det var meget vanskeligt at komme dem paa Skud. En Dag tog vi saa hen til en fjernereliggende Bred for at udspejde dem.

Nu kan Flodheste blive længe under Vandet, men af og til maa de op for at aande. Men saa er de meget omhyggelige med kun lige at stikke Næseborene over Overfladen. Man ser et lille Springvand, og væk er de igen. Alt, hvad man kan faa Øje paa af dem, er seks smaa sorte Prikker: to Næsebor, Øjne og Øren, og kun i tre Sekunder.

Men de kommer op stadig paa samme Sted, saa man skal bare holde Riflen parat og sigte godt; i samme Øjeblik Øjnene viser sig, fyrer man, inden Dyret gaar ned igen.

Vi to Venner prøvede, hvem af os, der kunde ramme en stor Flodhst, som viste sig lige ud for os.

Jeg laa paa Ryggen for at faa et roligere Sigte og holdt min Kugle omhyggeligt mod den gamles Øje, naar han viste sig. Medens han var nede, pegede Riflen stadig mod samme Plet. Nu viste han sig igen. Jeg var klar og trykkede af.

Kæmpen kastede sig halvt op over Vandet med et mægtigt Snøft og dumpede saa ned i en Straale af Vand og Skum, og vi saa ham ikke mere.

En anden viste sig ikke langt derfra, og min Ven kom ham paa Skud.

Naar en Flodhest er dræbt, synker den som Regel til Bunds, men efter en fire-fem Timers Forløb flyder den op paa Grund af de Luftarter, der danner sig i dens Indre.

Vore Indfødte holdt derfor skarpt Udkig efter de to

nedlagte Flodheste, og ud paa Aftenen kom da ogsaa en Løber ophidset ind i Lejren og fortalte os, at en af dem flød.

Vi skyndte os ned for at undersøge den. Der laa den paa den ene Side, et stort, fedt Uhyre, strandet mellem Sivene. Vi kunde ikke finde, hvor den var ramt, før vi aabnede dens Øjenlaag. Kuglen havde ramt Plet og var gaaet ind i Hjernen.

Selvfølgelig gjorde vi begge Krav paa Dyret. Jeg havde skudt med en Militærriffel, medens min Ven brugte en »Expres«. Da vi gravede Kuglen ud, bar den en bred Pil; det var Militærmærket; Flodhesten var altsaa min.

I skulde have set vore Indfødte, og hvad de gjorde med Flodhesten. Først skar de et stort, firkantet Hul i dens Side, netop saa stort, at en Mand kunde komme igennem. Han steg ned i Flodhesten med en Kniv og skar alle Slags Lækkerier ud, Stykker af Leveren, Hjertet o.s.v., som han gav videre til sine Kammerater.

Af alle frygtelige Syn, man kan tænke sig, var denne grinende Neger, bogstavelig dækket af Blod, vel nok det værste.

Vi opholdt os i et Ørkenland med tilsyneladende meget faa Beboere. Men da Mørket faldt paa, var der samlet hundrede Indfødte om Flodhesten. For disse Mennesker var en Luns raat Kød lige saa stor en Nydelse og Glæde som Gaasesteg Juleaften for os, særlig da de var nær ved Sultedøden. Den Nat var vor Lejr Skueplads for et mægtigt Gilde. Hver Mand tændte sit eget Baal og efter at have spiddet store Kødlunser paa Assegaierne anbragte de dem om Baalet. Saa satte de sig ned og begyndte højtideligt Arbejdet med at æde sig gennem Bunken. Kødet naaede ikke at blive kogt eller stegt. De aad det simpelthen raat eller halvvarmt. Hele

Natten kunde vi, naar vi vaagnede, høre Mændene tygge paa deres Festmaaltid.

Klokken blev fire om Morgenen. Vi sov fredeligt, Lejrilden brændte lavt og selv de mest sultne af vore Folk døsede hen. En af Hundene vækkede mig ved stadig at knurre og være urolig. Forstyrrelsen blev øget ved, at en Ged i Nabolaget sendte en advarende Brægen ud i Nattestilheden. I samme Øjeblik lød der som et Vindsus, en Bragen og en forvirret Trampen af Hove. Vore fire Okser rendte ud af deres Indhegning og styrtede bort i Krattet, som omgav os.

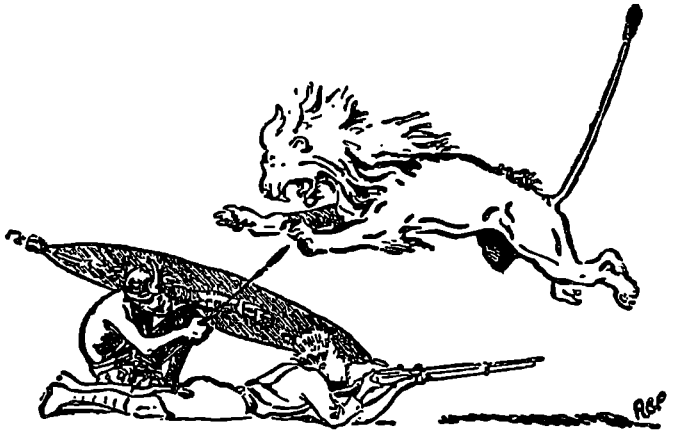
I næste Sekund var alle vaagne og alt i Oprør. Jeg styrtede ud af mit Telt med et Vildsvinespyd i Haanden og fandt mine Folk usædvanlig ophidsede; men alle sagde de det samme Ord »N'gonyama« (Løver).

Det viste sig, at en omstrejfende Bande Løver havde overfaldet vor Lejr, tiltrukket af Lugten af den dræbte Flodhest, vort Kvæg og Ponier — en Pony er for en Løve, hvad ægte Skildpaddesuppe er for en Mand, der sætter Pris paa god Mad. Kvæget havde slaaet sig løs og blev forfulgt af Løverne. Medens vi stod og diskuterede Situationen, lød et højt Smertensbrøl gennem Krattet ikke langt borte. Det fortalte os om den Skæbne, der var overgaaet en af vore stakkels Okser.

Saa snart Dagen gryede, forfulgte vi Løverne og stødte ogsaa snart paa dem. Der laa den gamle Løve og aad sin Morgenmad af den dræbte Okse, medens fire unge Løver sad i Kreds og ventede, til den gamle havde spist færdig, saa det kunde blive deres Tur.

Men denne Plan blev lidt forstyrret ved vor Tilsynekomst paa Scenen; de stak alle fem af, saa hurtigt de kunde. Vi forfulgte den gamle ved Hjælp af dens Spor i Sandet.

I flere Timer prøvede vi at komme den paa nært

Det var en udmærket Plan — særlig for Løven.

Hold, men det lykkedes den stadig at faa Færten af os, før vi fik Øje paa den. Da vi til Slut maatte over en aaben Lysning i Skoven, saa vi ham endelig dykke ind i et tæt, tornet Krat for at skjule sig der.

Vi omringede Krattet saa hurtigt som muligt, parat til at skyde ham, hvor han saa end viste sig.

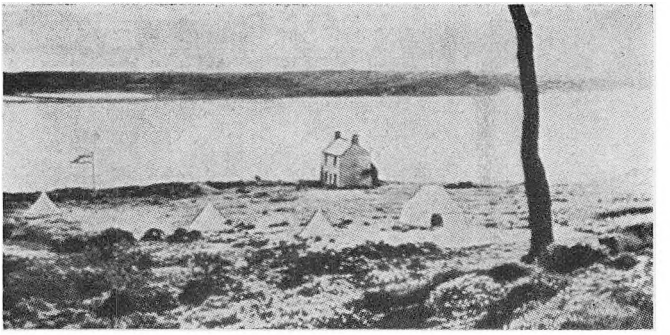
Men han viste sig slet ikke. Saa fremkom vor første Sporjæger, som var en gammel Zulukriger, med en Plan, hvorefter vi skulde være aldeles sikre paa at faa fat i Løven.

Jeg skulde krybe ind i en rund Gang, som viste sig forneden i det tætte Krat — paa alle fire og med min Riffel. Zuluen skulde nok følge tæt efter mig. Saa snart jeg fik Øje paa Løven, skulde jeg skyde paa den og saa lægge mig fladt ned. Zuluen vilde saa lægge sit store Skjold over os begge, og naar Løven sprang paa os, vilde han stikke den i Maven med sin Assegai.

Jeg syntes, det var en udmærket Plan, naar lige undtages den Rolle, jeg skulde spille i den. Jeg brød mig ikke Spor om at skulle krybe derind. Haaret rejste sig

Matabeleland 1896

Den første Spejderlejr
Brownsea Island 1907

B-P i Brownsea Lejren

næsten paa Hovedet af mig ved Tanken om det. Men som lille havde jeg lært at lystre og ikke give efter overfor mine egne Meninger og Ønsker, og det havde jeg altid prøvet at handle efter.

Men her havde jeg en frygtelig Lyst til at sige nej. Men jeg er nu alligevel glad for, at jeg ikke gjorde det og krøb ind i Krattet. Da jeg kom et Stykke ind, tror jeg virkelig, Haarene rejste sig paa mit Hoved, lige til jeg drejede om et Hjørne i Gangen og saa foran mig — Dagslyset i den anden Ende af den lukkede Gang. Saa vendte mit Mod tilbage. Løven var der ikke, og jeg kravlede ud paa den anden Side af Krattet og følte mig som en vældig Helt.

Løven havde sneget sig bort, uden at vi havde set det. En Løve er altsaa ikke altid saa modig, som man skulde tro, efter hvad der fortælles om dem. Men paa den anden Side har jeg ogsaa mødt en, der blev godt gal, da den opdagede mig og — naa ja, for at gøre en lang Historie kort; jeg slap fra det Møde med Livet, men dens udstoppede Hoved og Skind pynter op i mine Stuer«.

Det var her i Inhambane, at de Indfødte gav Baden-Powell Navnet M'hlala Panzi, Manden, der ligger ned og skyder eller Manden, der omhyggeligt lægger sine Planer, før han sigter paa sit Maal. Dette Navn fulgte ham hele hans Liv og passede ogsaa godt paa ham og de mange Jern, han altid havde i Ilden, uden at nogle af dem blev brændt. Det skyldtes, at han allerede dengang levede efter Spejdernes Motto: Vær beredt.

I Slutningen af 1885 blev Baden-Powells Regiment beordret hjem til England, men længe fik han ikke Lov at være hjemme. Han blev udnævnt til Adjudant hos sin Onkel, General H. A. Smyth, og var atter i Sydafrika i Januar 1888.

Zuluhøvdingen Dinizulu truede nemlig med Oprør, og Usutustammen indesluttede et Fort, hvor nogle hvide og 300 venligsindede Indfødte havde søgt Tilflugt. Baden-Powell og Major McKean blev sendt af Sted med en Styrke til hurtig Undsætning. Han glemte aldrig sit første Møde med Zulukrigerne. En hvid Mand, en gammel Skotte, John Dunn, red i Spidsen for dem. Han havde lige fra sin Barndom levet blandt Zuluerne, og han var saa afholdt af dem, og de saa saadan op til han, at han blev Høvdingens Raadgiver. Da Baden-Powell mødte John Dunn, oplyste han, at han bragte sin Impi, sit Regiment, til Hjælp for Englænderne.

En Zuluimpi saa saadan ud, fortæller Baden-Powell:

»Nede i Dalen saa vi tre lange Rækker Krigere komme mod os. De gik i Gaasegang og sang en mærkelig, men vidunderlig Melodi under Marchen. Baade Synet af dem og Lyden af den Sang gjorde det dybeste Indtryk paa mig.

Krigerne selv saa pragtfulde ud. Det var kraftige, flotte, muskuløse Mænd, med smukke Ansigter.

De havde ikke meget Tøj paa, deres broncebrune Kroppe skinnede af Olie, og de saa ud som Broncestatuer. Hovedet var dækket med Strudsefjer, og om Lænden daskede et Slags Skørt af Rævehaler og Skindstrimler. Rundt om Knæene og Albuerne var bundet hvide Oksehaler som Tegn paa, at de var paa Krigsstien.

De bar store Oksehudsskjolde paa venstre Arm, og hver Impi havde sin særlige Farve paa Skjoldene. I højre Haand bar de et Par Kastespyd og en bredbladet Assegai til Nærkamp. I Bæltet stak desuden en Kølle eller en Økse.

Vi følte os lykkelige over at have saadan en Styrke paa vor Side og under en saadan Fører som John Dunn. Han og hans Folk viste sig uvurderlige.

Vi startede den 7. Juli for at undsætte det indesluttede Fort. Det blev det mest drivende vaade Vejr, som jeg aldrig skal glemme. Vi havde ingen Telte med os, men kun nogle faa Muldyrkærrer, der transporterede vor Proviant og Bagage.

McKean og jeg bivuakerede under en af disse Vogne, men det blev kun et Læ af Navn, for Jorden var ikke andet end vaadt og koldt Mudder, og Regnen strømmede ned gennem Kærrens Bundbrædder og drev hen over os i en stadig Strøm. Det lykkedes os at faa tændt et Baal tæt ved Kærren, hvor vi saa krøb sammen med vore vandtætte Presenninger over Hovedet.

Pludselig kom en Zulu hen til os slæbende paa en saaret Pige. Det var saa overraskende, at en Zulu sparede en af sine Fjender, at vi spurgte om Grunden. Han fortalte, at det var hans Niece, som boede i en Hytte tæt ved Kamplinien, og at en Strejfkugle havde ramt hende i Underlivet og var gaaet lige igennem hende.

Vi havde ingen Læge med os, saa McKean og jeg tog os af hende. Hun var meget tapper, medens vi rensede hendes Saar og forbandt hende. Det eneste, hun havde paa Kroppen var et Perlebælte og et Halsbaand af sorte og hvide Perler. Vi fik saa fat i en god, stor og svær Melsæk og klippede Huller i den, som hun kunde stikke Hovedet og Armene igennem, trak den over Hovedet paa hende og anbragte hende saa godt som muligt ved Baalet. Vi lavede lidt Suppe, og efter at hun havde drukket den, overlod vi hende til hendes Onkels Omsorg, medens vi trak os tilbage til vore Sovepladser under Kærren for at faa lidt Blund i Øjnene.

Vi lagde os paa den ene Side i Mudderet og prøvede at faa lidt Varme, medens Tankerne gik langt bort. Men naar man blev træt i Hoften og vilde vende sig om paa den anden Side, opdagede man, at Mudderet, man

nu kom til at ligge i, var saa koldt og vaadt, at man ikke gentog det Forsøg mere. Regnen, som strømmede ned over os, var selvfølgelig ogsaa vaad, men den havde dog den gode Egenskab, at den vaskede en hel Del af Mudderet bort, som sprøjtede og stænkede op paa os fra Muldyrene, der var tøjrede til Kærren og stod og stampede i Sølet. Det var en yderst morsom Nat.

Efter nogen Tids Forløb begyndte den stakkels Pige henne ved Baalet at stønne frygteligt. Jeg rejste mig op og gik hen for at se, hvordan hun havde det. Der sad hun igen splitternøgen med Regnen strømmende ned over sig. Hendes Onkel sad ved Siden af hende med hendes Melsæk over sine Skuldre og røg paa sin Pibe. Jeg skældte ham Pelsen fuld med det Resultat, at han forsvandt i Mørket og tog Sækken med sig.

McKean kom til og hjalp mig med at lægge en Regnfrakke over Pigen og give hende lidt varm Suppe igen. Men ud paa Morgenen døde hun.

Vi maatte videre meget tidligt før Daggry, saa han og jeg begravede hende i en Myrebjørns gamle Hul og dækkede hende til saa godt vi kunde. Over hendes Grav dængede vi en Mængde tornede Buske for at holde Hyænerne fra den. Før vi lagde hende i Jorden, tog jeg mig den Frihed at tage hendes Halsbaand af hende og stikke det i min Lomme som en Erindring.

Vi fik undsat det omringede Fort og delte saa vore Folk i tre smaa Styrker, som her og der havde nogle smaa Sammenstød med Usutuerne, der dog som Regel overgav sig uden Kamp.

Engang jeg var ude med en af disse Smaastyrker paa Rekognoscering, kom jeg op paa Randen af en høj Klippe, der var bevokset med tæt Buskads. Medens jeg stod og kiggede ned i Dalen for at se, hvad der var bleven af nogle Zuluforposter, som vi havde forfulgt,

En Tyokobais Usuto Kriger.

raabte min Ordonnans pludselig: »Pas paa, der bagved Dem«.

Jeg vendte mig hurtigt om, og der stod en pragtfuld Zulukriger i al sin Pragt, med skinnende, brun Hud og den hvide Fjerpynt paa Hovedet, som har givet Usutuerne Øgenavnet »Tyokobais«.

Med sit store Oksehudsskjold og sin skinnende Asse-

gai var han straalende at se. Han var dukket frem under et overhængende Klippestykke for at faa fat paa mig, men da han opdagede, at jeg ikke var alene, var han ikke særlig stridslysten, men søgte hurtigst muligt Dækning igen. Kort efter løb han og en anden Kriger, alt hvad de kunde hen ad en Sti langs Brinken. Jeg blev deroppe, hvor jeg stod, med min Revolver parat, og inden længe gav de mig en Chance, da de løb over et aabent Stykke Land.

Men jeg benyttede den ikke. Jeg vilde se, hvor de agtede sig hen, og snart forsvandt de ind i noget, der lignede Indgangen til en Hule. Min sorte Ven havde under Flugten tabt sit Skjold i Buskadset og havde ikke villet sinke sig med at samle det op. Sammen med min Ordonnans gik vi ned ad Stien og fik fat i Skjoldet. Da vi gik videre frem ad Stien opdagede vi, at i Stedet for en Hule var der en dyb Kløft mellem Klipperne, og den førte lige ud i Dalen.

Da jeg kiggede ned i den, mødte et mærkeligt Syn mig. Kløften var stopfyldt af brune Ansigter med rullende Øjne og skinnende hvide Tænder, med Hundreder af Kvinder og Børn, Flygtninge, der skjulte sig for os. Og der længst borte, nærmest Dalen, var Skarer af Krigere, der øjensynlig ventede et Angreb fra den Retning. Jeg var altsaa kommet ind ad Bagdøren.

Jeg fik min indfødte Ordonnans til at forklare, at Stridighederne var forbi, og at der ikke vilde ske dem noget ondt, hvis de stille og roligt overgav sig; af hele mit Hjerte haabede jeg inderligt, de vilde gøre det. Netop i det Øjeblik dukkede en af vore Flankestyrker op langs Foden af Klippen, og dette hjalp Zuluerne til at tage deres Beslutning. De var ogsaa godt forvirrede over vor Tilsynekomst ad Bagdøren. Saa strakte de Vaaben.

Jeg gik ned iblandt dem. Kvinderne troede vist, at det var Signalet til et større Blodbad paa dem og begyndte at skrige op og løbe for at komme udenfor min Rækkevidde. I den Tumult, der opstod, faldt en lille brun Unge ned fra et Klippestykke, hvor han var bleven anbragt af sin Mor. Jeg samlede ham selvfølgelig op og anbragte ham der igen og gav ham noget at lege med. Det havde en forunderlig Virkning. Skrigeriet hørte op, den lille Begivenhed med Barnet gik fra Mund til Mund, og jeg kunde sætte mig ned iblandt dem, uden at der blev krummet et Haar paa mit Hoved«.

Baden-Powell lærte meget af Zuluerne. Naar de skulde over aabent Land med højt Græs, kravlede de paa Hænderne og Knæene og løftede Hovedet langsomt og forsigtigt af og til for at se, hvad der viste sig foran dem. Troede de, at de var opdagede, forholdt de sig fuldstændig rolig i utrolig lang Tid og haabede, at man antog deres Hoveder for Klippestykker eller Træstumper.

Han lærte at udlede en Mængde af Impi'ernes Spor, at tyde Sandalmærker eller Aftrykkene af deres bare Ben, der viste, om de var paa en lang eller kort March. Han opøvede sig i at huske et tilbagelagt Stykke Vej ved Hjælp af Landmærker og opnaaede stor Dygtighed i Kunsten at kunne skjule sig i Terrænet. Disse Færdigheder reddede ofte hans Liv.

Det lykkedes Høvdingen Dinizulu at flygte gennem de engelske Linier, men i Hytten ude i Bjergene, hvor Dinizulu havde boet, fandt Baden-Powell blandt meget andet hans Halskæde lavet af næsten tusind smaa Træperler. Denne lange Halskæde bar Høvdingen slynget to Gange om Halsen, og den var en af Stammens hellige Symboler. Hen paa Efteraaret 1888 overgav Dinizulu sig endelig, og dermed var Freden genoprettet.

To Ting, der senere skulde spille en Rolle i Spejderbevægelsen, bragte Baden-Powell med hjem fra Zululand. Den ene var Halskæden med de sorte og hvide Perler, som Zuluhøvdingen Dinizulu havde baaret. De blev mange Aar efter givet til de første Spejderførere, der dygtiggjorde sig ved at gennemgaa Gilwelltræningen. Den anden var Eengonyama Sangen, der havde gjort saa stærkt Indtryk paa ham, da han første Gang hørte Zuluimpierne synge den til deres Høvdings Ære.

Teksten, der betyder »Han er en Løve. Ja, han er mere end det. Han er en Flodhest«, og Melodien er kendt og benyttet af Tusinder af Spejdere ved deres Lejrbaal, som Hyldest til den, der har fortalt en spændende Historie eller sunget en god Sang for dem.

GENNEM

Afrikas Jungle

I 1890 blev Baden-Powells Onkel Guvernør over Malta; han vilde gerne have sin Nevø med som sin Adjudant og Sekretær til »Middelhavets Bagerovn«, som Øen kaldtes paa Grund af den tropiske Hede, der i nogle Maaneder gør Opholdet der næsten uudholdeligt.

Noget af det første Baden-Powell foretog sig efter Ankomsten til Valetta var at interessere sig for de menige Soldater, og han var meget utilfreds, da han opdagede, at Øen, der havde faa naturlige Adspredelser, ikke var forsynet med noget som helst, der kunde virke opmuntrende i det ensformige Garnisonsliv. Her kom hans praktiske Sans ham til Nytte. Han fik oprettet en Klub for Soldaterne, men det store Spørgsmaal var at skaffe Penge til at drive den for. Han arrangerede da en Række ugentlige Koncerter og deltog selv aktivt i dem med det Resultat, at Klubben i Løbet af kort Tid fik sikret sig de nødvendige Penge til Driften.

Kun to Aar blev Baden-Powell paa Malta, saa blev han kaldt hjem til England og deltog i de store Manøvrer i September 1894. Skønt han havde Blodforgiftning i sin ene Haand, foraarsaget af et Hundebid, forsømte han dog ikke sin Tjeneste, men skrev sine Rapporter og tegnede sine Skitser med venstre Haand. Han maatte gennemgaa en meget smertefuld Behandling, idet Haanden skulde bades hver anden eller tredie Time i spil-

kogende Vand. Uden at kny gjorde han dette ved Hjælp af en lille Spritlampe og Kasserolle, han førte med sig.

I November 1895 opstod der saa Uroligheder i Ashanti i Vestafrika, hvor Kongen havde undladt at overholde en af Hovedbetingelserne i en Overenskomst, han havde afsluttet med England, Ophævelsen af Menneskeofringer. Vejen fra hans Hovedstad Kumassi ud til Kysten, som skulde være holdt aaben for at muliggøre Karavanehandelen med det Indre af Landet, fik Lov at svinde ind til en lille Sti. Gummihandlerne, som benyttede denne Sti, blev idømt Bøder i Form af Slaver og var altid udsatte for selv at blive henrettede uden videre Omsvøb.

Slavekaravanernes Vej var mærket af blegede Knogler fra Slaver, som var døde under Marchen, der foregik ad usunde Smutveje for ikke at støde paa europæiske Styrker. Hver eneste Stamme i Nærheden levede i Rædsel for Ashantierne, som adskillige Gange havde tilintetgjort engelskvenlige Stammer. Al Handel og Forretningsliv blev ødelagt som Følge af Plyndringer. Selve Kumassi dampede af Blod — Byens Navn betyder ogsaa »Dødsstedet«.

Kun en stærk og vel tilrettelagt Ekspedition kunde skaffe Orden og Respekt for Aftalerne. To Tusind regulære Tropper maatte af Sted, og ved deres Ankomst var det forudsat, at Baden-Powell havde rejst et indfødt Opbud paa 12,000 Bærere, havde tilbagelagt største Delen af de omtrent to Hundrede Kilometer til Kumassi og havde oprettet fem Lejrdepoter mellem Udgangspunktet ved Cape Coast Castle og Ashantigrænsen, som dannes af Prah-Floden.

Al Ammunition, Proviant, Sanitets- og Brobygningsmateriel maatte befordres hertil, før selve Ekspedi-

tionen kunde begynde, og da der ikke kunde benyttes Bagagedyr i dette Land, hvor Tsetsefluen findes i store Mængder, maatte al Transport foregaa ved Hjælp af indfødte Bærere, som imidlertid kun kunde bære højst femogtyve Kilo femten Kilometer paa en Dag og maatte hvile hver femte Dag, hvorfor det blev nødvendigt at anvende fra ti til tolv Tusinde Bærere. Standlejre til Hvile og Beskyttelse maatte bygges, i hver af dem var der Hytter med Sengesteder, som var hævede en halv Meter over Jorden, for at Mandskabet ikke skulde blive forgiftede af Uddunstninger. Store Mængder Brændsel var nødvendig til Madlavningen og til at tørre Luften i Hytterne. Sundhedsplejen og Vandforsyningen krævede Omtanke og praktisk Videnskab, hvis Styrken skulde undgaa Feberen i dette forpestede Land, der med Rette bar sit Navn: »Den hvide Mands Grav«.

De Indfødte, Baden-Powell fik samlet, kom fra Krigerstammen Kroboerne og Fiskerstammen Mumforderne, nogle prægtige, stærke Fyre, der imidlertid var saa bange som Mus. Rædslen for den afrikanske Nat gjorde dem fuldstændig ubrugelige efter Mørkets Frembrud. De gik i stadig Angst for alle mulige onde Aander og kunde slet ikke bruges til Enkeltmandsposter.

En Idé om, hvorledes disse Mennesker var, faar man af en Krigskorrespondents Beretning. »Lad en hvid Mand give en af de Indfødte et Navn, og han vil klynge sig til det alle sine Dage, som en Foræring eller Fetish. Man kan kalde ham Tjærespand, Limpotte, Sæbe eller Ærtesuppe, og han holder fast ved Navnet og lader det gaa videre til sine Efterkommere som en Titel eller et Adelsmærke«. Korrespondentens Cykle blev betragtet som en Gud, og Bærerne kastede deres Last og løb, naar de fik Øje paa den.

Det tog Baden-Powell tre Dage, inden han ved Hjælp af Smiger og Trusler kunde formaa de venligtsindede men upaalidelige Høvdinger til at stille med deres Mandskab.

Han fortæller herom: »Paradegrunden udenfor Fortet ligger som en gold Ørken i Middagssolen, og Havbrisen vandrer, hvor den lyster. Ikke et Menneske viser sig. Saa maa man paa en Tur i sin Hængekøje gennem de mest berygtede Kvarterer i Byen. Konger bliver hentede ud af de usle Hytter, hvor de bor, og maaske truet med en Stok. De purrer deres Kaptajner ud, og Klokken to er hele Hæren samlet. Saa er det et Syn for Guder at se Kaptajn Graham anbringe hver Mand paa sin Plads. En forvirret Negers Dumhed og Træghed er værre end en Okses; en Hund vilde dobbelt saa hurtigt fatte din Mening.

Hvis det ikke var for den trykkende Varme og Arbejdets Vigtighed kunde man godt sætte sig ned og le, til man fik Taarer i Øjnene ved Tanken om Tingenes Meningsløshed; men det er under disse Forhold lidt for besværligt. Vort Motto er imidlertid: »Saa smaat, saa smaat, saa gaar det godt« eller med andre Ord: »Hastværk er Lastværk«.

Lidt efter lidt kommer der Orden i dette Kaos. Konger og Høvdinger bliver indsat som Officerer, og Mandskabet bliver inddelt i Kompagnier under deres Kommando. Uniformen bliver udleveret. Den bestaar blot af en rød Fez til hver Mand, men den vækker lige saa megen Glæde hos den nøgne Kriger, som naar en ung Husar faar sin første Uniform.

Endelig oprinder Dagen, da Afmarchen skal finde Sted. Klokken tre er Styrken marchfærdig. Guvernøren inspicerer og siger nogle opmuntrende Ord til Høvdingerne og Kaptajnerne. Der er nogle faa Trommeslagere

og Hornblæsere i Styrken. Hornet bestaar af en udhulet Elefantstødtand pyntet med mange Menneskekæbeben. Det har kun to bedrøvelige Toner; men ved Signalet til Afmarch udstøder disse Horn en hæs Larm, som i Forbindelse med Hvirvlerne paa Elefantskindstrommerne giver Mandskabet en krigerisk Fyrighed, og den sludrende, leende Skare sjokker af Sted gennem Gaderne ud mod Junglen«.

Næste Dag forsvandt den lave Kratskov og blev afløst af høje Bomuldstræer, Kæmpebregner, Palmer og hele det Sammensurium af tropiske Planter, som danner den afrikanske Jungle. Styrken kom nu ind i et Stykke Land af overdaadig Skønhed, men »Reglen her synes at være: Jo smukkere Land, des mere dødbringende Luft«. Frøer og modbydelige, usunde Stanke var der nok af langs den een Meter brede Sti, hvor Bærernes langsomt fremadskridende Række maatte formere Gaasegang. De kæmpemæssige Rørvækster dannede et saa tæt Dække over den fugtige Jord, at kun nogle faa Liljer, Siv og Græsser voksede under dem. Marchen gennem Bambusskovene var, som gik man i det svage, spredte Lys under en Domkirkes Buer. Forvirrede Rækker af Palmer, stedsegrønt Løvværk, Gummiranker, Bregner og Blomster skiftede med Bambuslysninger, og let kendelige mellem dem var Bomuldstræernes hvide Stammer.

Nu og da kom man gennem en Landsby. De lignede alle hinanden som Ærter i en Bælg, og man kunde som Regel lugte dem, længe før de kom til Syne mellem Træerne. Husene var byggede af Pæle og Fletarbejde og gjort vejr- og vindtætte med tørret Mudder. En stor Rydning strakte sig rundt om Hytterne, som laa paa begge Sider af Militærvejen, der her naaede den respektable Bredde af ca. femten Meter. Rydningerne blev

godt opdyrkede og gav Majs, Jordnødder, Jams og Bananer og var omgivne af en Række Kokosnødpalmer. Til Trods for den stinkende Lugt af Affald, som altid hang ved Byerne, var det Indre af Hytterne vidunderlig rent, og de bedste af dem pralede med europæiske Døre og Vinduer.

Naar Baden-Powell kom til en saadan Landsby, opfordrede han Byforstanderen til at lade holde Marked, hvor Bærerne kunde købe Jams og Bananer. Stammens ældste kunde som Regel træffes siddende rundt om et Træ midt i Byen. I Udkanten laa Fetishgrunden, som var pyntet med Tøjpjalter og Græskar, de overtroiske Negeres Ofringer til deres Bydjævel.

Endelig naaede Opbudet Prahsu efter fem Dages March i den glovarme, feberdampende Jungle, men herfra, hvor store Depoter nu laa, og videre frem var der ingen Vej. De indfødte Tropper maatte bane Vejen for den hvide Styrke, som fulgte bagefter, og et Ophold paa fire Dage var nødvendigt, før man kunde fortsætte til det næste Maal, Adansi-Højene, nogle og halvtreds Kilometer fra Prah.

Førerne maatte nu være meget forsigtige, da Ashantiernes Angrebsmaade bestod i at lave en Sti gennem Junglen parallel med Fjendens Vej. Denne Sti er skjult, og naar Spejdere melder, at Styrken er passeret forbi, styrter Krigerne frem fra Junglen og angriber i Ryggen. Den indfødte Hær behøvede saaledes blot at ligge og vente paa sit Bytte.

Baden-Powell valgte saa hundrede Mand af Adansi-Stammen til Rekognosceringstjeneste, og da de hørte til Buskmændene, havde de god Erfaring i at bevæge sig i Junglen.

Juleaften blev Styrken roet over Prah-Floden, tredive ad Gangen i en Kano, som var udhulet af en Træstam-

me. Marchen blev vanskeligere og vanskeligere. Næsten for hvert Skridt maatte der hugges Vej og fældes Træer, og de Indfødte viste ringe eller slet ingen Evne til Pionerarbejde, saa Baden-Powell og Kaptajn Graham fik et meget udmattende Arbejde.

De Indfødte viste ringe Evner til Brobygning.

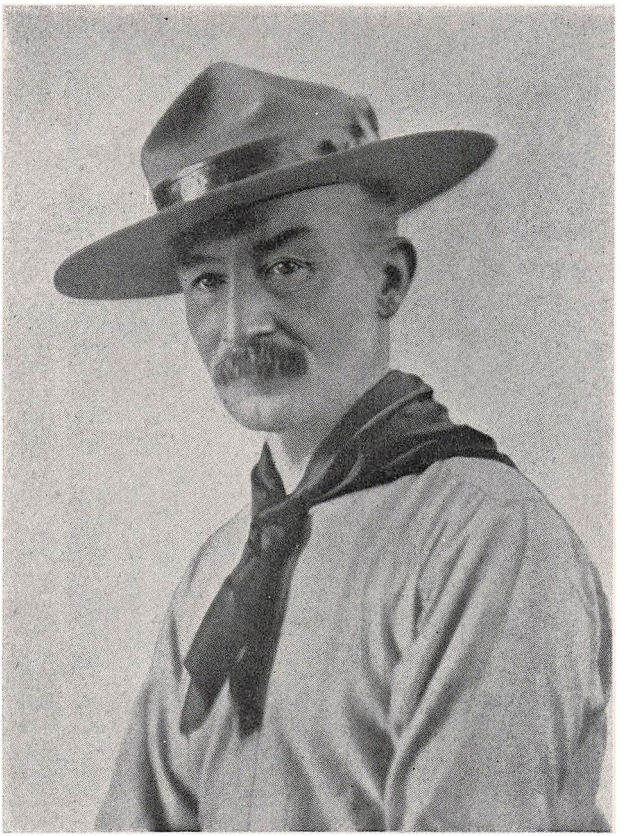
Hver Morgen havde »de hvide Høvdinger« den samme Vanskelighed med at faa Mandskabet i Gang. De smilende Undskyldninger, som blev givne, fordi de ikke begyndte, var nok til at faa selv de mest taalmodige til at gaa ud af deres gode Skind. En Høvding kunde ikke faa sine Mænd af Sted, fordi han havde faaet et Gigtanfald i sin Skulder; men ændrede senere Undskyldningen til, at hans Mænd maatte have Salt til deres Kødmad. En anden Stamme kan ikke gaa videre, før dens Høvdinger har holdt Krigsraad. Ved Middag er et Hvil paa to Timer ikke tilstrækkeligt til at spise i. Det paastaas, at de maa have Lov at spise mere, da de ar-

bejder saa haardt. Disse og andre Undskyldninger bliver mødt med Trusler om Bødestraf, — hvilket viser sig uden Virkning. Saa bliver et Spanskrør vist dem, og de gaar leende og syngende til deres Arbejde — straks. Baden-Powell skriver i sin Dagbog: »I tre Dage fældede jeg selv Træer, til jeg fandt, at jeg kunde faa et Træ fældet lige saa hurtigt ved blot at vise Snærten paa Jagtpisken. Mændene havde bare moret sig over at se mig arbejde. Pisken blev herefter kaldt »Volapük«, fordi alle Stammerne forstod dens Sprog. Men skønt den ofte blev vist dem, blev den dog aldrig brugt«. Lignende Vanskeligheder maatte overvindes ved Bygningen af Forsvarsforterne. Kyststammerne erklærede for Eksempel, at de ikke forstod at rydde Skov. Men Arbejdet blev gjort. Jordvolde blev kastede op mod Palisadeværkerne, Skure blev byggede indenfor, og Proviant nedpakket og ordnet.

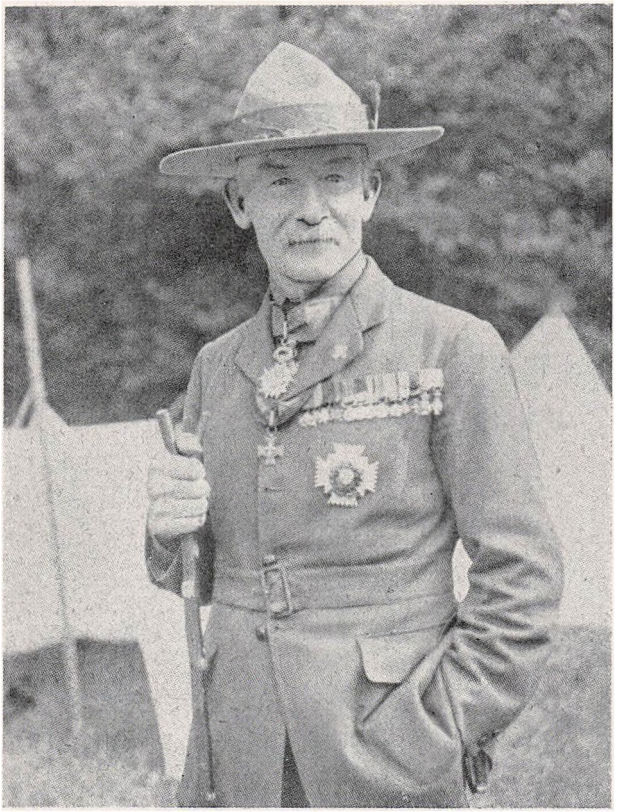
Den 2. Januar naaede Baden-Powell Foden af Adansi-Højene, gik over dem næste Aften og gjorde Holdt i Qwisa.

Forposterne meddelte, at der blev holdt Krigsraad i Kumassi, men ogsaa at Kongen af Bekwai, som kunde stille to Tusind Mand i Marken, havde nægtet at deltage i Kong Prempehs Raadslagning. Da Bekwai var det Land, der først skulde marcheres igennem, var dette en meget vigtig Meddelelse.

Kongen af Bekwai havde endvidere anmodet om at komme under Englændernes Beskyttelse, for at hans venlige Sindelag mod de hvide ikke skulde resultere i hans Henrettelse i Kumassi. Baden-Powell fik derfor Ordre til at indstille Pionerarbejdet og i Stedet iværksætte en Hurtigmarch til Bekwai, som laa femogtyve Kilometer fra Qwisa, for at tilbyde Kongen den ønskede Beskyttelse.

55 Aar

65 Aar

Han besluttede at marchere om Natten, men holdt sine Mænd uvidende om det, indtil det var for sent for dem at desertere. Saa foretrak de at møde den fetishhjemsøgte Jungles Rædsler sammen med andre hellere end at komme til at staa over for Skovens Farer alene.

Hele Styrken talte syv Hundrede Mand og havde en Længde paa over halvanden Kilometer gennem Skoven. Ammunition blev uddelt, og Styrken drog af Sted ved Mørkets Frembrud. Der var ingen Vej, kun en Junglesti, og hver Gang en Forhindring tvang Spidsen til at gøre Holdt, havde det en Række Knubs til Følge ned gennem Rækken. Af og til blev der slaaet Alarm af de udsendte Forposter, men Ashantiforposternes Baal blev passeret i Sikkerhed. »Det var begmørkt; den eneste Maade at holde Stien paa var ved at se efter Formandens hvide Tøj. Med en Stok i Haanden famlede man sig frem gennem det dybe, tætte Mørke, i Haab om, at det vilde blive bedre, naar Maanen kom frem; vi var begravede i denne Skov under de tætte Trætoppe, som næppe en Straale kunde gennemtrænge ... og om os var Skovens dybe Tavshed, som kun sjældent blev brudt af en Kvists Knagen, naar der blev traadt paa den«.

Straks efter Ankomsten til Bekwai opsøgte Baden-Powell Kongen og lovede ham sin Beskyttelse. Høvdingen takkede meget, fordi hans Ønske saa hurtigt var efterkommet, men var ikke særlig villig til praktiske Beviser paa sin Taknemmelighed. Men Aftalen blev, at man skulde forhandle videre næste Dag, naar det engelske Flag skulde hejses.

Næste Morgen mente Kongen, at det forøgede hans Værdighed, naar han ikke tog Hensyn til Meddelelserne om at alt var færdig til Højtideligheden. Men saa valgte Baden-Powell Stedet, hvor Flagstangen skulde staa, og

lod sine Tropper marchere op. Dette bragte hurtigt Hans Majestæt til Stede med hele sin kongelige Procession, en stor Skare Indfødte, som hylede omkring Galastolen, hvori Høvdingen og hans Hofmænd blev baaret. En Mængde Trommeslagere slog paa deres smaa Trommer, dansende Mænd hvirvlede sig foran Kongens Bærestol, Trompeter skingrede, og de store Krigstrommer, behængt med Tøjstrimler for at vise, at Forsamlingen var fredelig, drønede med buldrende Larm.

Kongen, der var klædt med uciviliseret Pragt, var ledsaget af sin Parasolbærer, sin særlige Fetishmand, sin Lommetørklædebærer, Mændene, som støttede hans kongelige Person ved at holde ham paa Maven, og Drengene, som skulde jage Fluerne bort med Høviske, hvis de vovede at sætte sig paa Majestætens glinsende Hud. Efter at det engelske Flag var hejst til Musik af et Militærorkester, gav Kongen flere Gange Baden-Powell Haanden og udførte derefter en lille Solodans som et særligt Tegn paa sin kongelige Bevaagenhed.

Efter to Dages trættende Tingen frem og tilbage og en forfærdelig Masse Snak, blev Kongen endelig overtalt til at stille fem Hundrede Bærere, hvorefter Baden-Powell vendte tilbage til Qwisa, og Arbejdet med at fælde Skov, bygge Lejre og lægge Træstammer over Vejene i Sumpdistriktet blev genoptaget.

Der var ventet Modstand ved Overgangen over Ordah Floden, men i Stedet for mødte en Ashantiudsending frem og tilbød Kong Prempehs fuldstændige Overgivelse, hvorefter Kumassi hurtigt blev besat fra to forskellige Sider; saaledes faldt Kong Prempehs Hovedstad uden Blodsudgydelse. Kong Feber havde krævet flere Ofre end den blodtørstige Ashantihøvding.

Byen var fyldt af Indfødte, som strømmede til for at se de hvide Soldaters Indmarch, og af øresønder-

rivende Drøn og Hyl paa hjerneskalpyntede Trommer og Elfenbenstrompeter. Store, farvede Parasoller hvirvlede over Ashantierne, da en Procession af Høvdinger, blandt hvilke var Prempeh, banede sig Vej til Paradepladsen. Alle Tegn paa de frygtelige Handlinger, som var udspillede paa dette offentlige Nedslagtningssted, var udviskede, men ved en nøjere Undersøgelse fandt man Dynger af Menneskekranier og Knogler i Skoven lige bagved.

Prempeh sad paa sit Højsæde og kikkede paa de mange fremmede, som besatte hans Hovedstad. Han bar en sortgylden Hat, som blev skubbet paa Plads af en underdanig Embedsmand, hver Gang den truede med at glide af. Paa Armene og om Halsen havde han Ringe af Guldklumper, som var trukne paa en Traad, og mellem sine tykke Læber holdt han en stor nøddeformet Amulet, der ikke blev fjernet, for at han ikke skulde sige det »fejlagtige Ord«. Han sad der, en sløv, kraftig, kaffefarvet Neger paa tredive Aar, og gav intet Tegn paa sine Følelser. Kongen var under denne Samtale ledsaget af sin Moder, der sad ved Siden af ham. Hun havde Ry for at være den grusomste Kvinde i Ashanti; hun havde været gift med fyrre forskellige Mænd, men dræbt dem alle, da hun ikke syntes om nogen af dem. Skønt hun var gammel, meget mørkere af Hudfarve end sin Søn og havde barberet al Haaret af Hovedet, virkede hun dog ikke frastødende, men indgød ved sin Holdning en vis Respekt.

Englænderne var meget spændte paa, hvorledes Natten vilde forløbe. Den fremmede By, fuld af skjulte Farer og beboet af mere eller mindre fjendtlige Indfødte, skabte en Følelse af Utryghed. Hvad var Kong Prempehs Hensigt? Vilde han virkelig overgive sig, eller vilde han prøve at smutte bort ud i Skoven med sine

Høvdinger for at lege Skjul i Junglen, medens Feberen udtyndede de britiske Rækker? Det var nødvendigt at faa ordnet Spørgsmaalet snarest; en Maaned til i dette Klima vilde give en større Tabsliste end en Række Kampe.

Baden-Powell var ikke den Mand, som vilde lade Prempeh og hans Høvdinger flygte. Om Aftenen holdtes en større Raadslagning paa Ashantislottet, og før den sluttede var der anbragt Vagtposter paa alle de Veje, der førte fra Kongens Hus.

Derefter dannede Baden-Powell, som her var i sit rette Element, en lille Strejfpatrulje, der uden at vise noget Lys vandrede frem og tilbage over Pladser og Veje og holdt Udkig med Slottet. Klokken tre om Morgenen blev Kongens Moder ledsaget til en af de større Hytter af en Skare Fakkelbærere. Patruljen anbragte et Par Vagtposter uden for hendes Hytte, saa man hurtigt kunde faa fat i Hendes Majestæt, hvis der blev Brug for hende.

I Løbet af de næste Timer standsede Patruljen alle, som kom fra Slottet, og holdt dem under Observation til det blev Dag. Nogle af disse Nattevandrere var ærværdige, graaskæggede Raadsherrer, medens andre var mistænkelige Budbringere, for uden Tvivl var der under den langvarige Raadslagning planlagt forskellige Overraskelser til Englænderne.

Sine egne Oplevelser den spændende Nat skildrer Baden-Powell saadan: »Jeg laa skjult i en Grøft nogle faa Meter foran mine Mænd, saa jeg ved Stjerneskæret kunde se enhver, der viste sig, og kunde give Signal til mine Mænd, om de skulde lade vedkommende passere eller tage ham til Fange.

Efter nogen Tids Forløb kom en af Kongens Spejdere listende meget forsigtigt og lydløst. Da han var lige ud

for mig, standsede han og stirrede skarpt ud i Mørket foran sig. Der var noget, som vakte hans Mistanke, og jeg frygtede, han vilde vende om og advare Kongen, at vi var der og passede paa. Da han var en Meter fra mig og vendte Ryggen til, sprang jeg derfor op og kom i Kamp med ham.

Det blev til et rigtig gammeldags Haandgemæng. Det lykkedes ham at faa sit Gevær drejet rundt, saa Løbet pegede mod min Mave, men jeg greb fat i Geværlaasen. Det maa have været noget Godtkøbskram, for Laasen brækkede af mellem Fingrene paa mig. Vi omfavnede saa hinanden, men ikke ligefrem af Hengivenhed. Som vi saadan brødes og rullede rundt, blandede min Ordonans sig i det ligesom en tredie Hund i et Hundeslagsmaal. Han naaede netop at faa fat om min Modstanders Haandled i rette Tid til at forhindre ham i at støde sin Kniv i min Mave«.

Da Tropenattens Taageslør forsvandt for den straalende Sol, blev Fangerne undersøgte og frigivne mod at aflevere deres Vaaben. Hvis Kong Prempeh havde haft ondt i Sinde, saa havde de engelske Vagtposters Aarvaagenhed fuldstændig forhindret hans Planers Udførelse.

Tidligt om Morgenen overgav Ashantiernes Konge, »Himmelens og Jordens Herre«, sig, og samme Eftermiddag drog Baden-Powell ud til Fetishbyen Bantama, Ashantikongernes Begravelsessted og Skueplads for den frygtelige Ceremoni, som kaldtes »at vande Gravene«. Men før Baden-Powell naaede derud, var Præsterne forsvundne, og med dem mange af de Kostbarheder, man havde ventet at finde.

Efter Ordre blev Fetishbyen brændt ned til Grunden, og det store Fetishtræ midt i den sprængt bort med Dynamit. Under dets Grene var Tusinder slagtede, og

Kong Prempehs Offersted i Bantama.

dets Rødder var vokset sammen om Ofrenes Kranier og Knogler. Ashantikongens frygtelige Herredømme var Slut!

Fra Kumassi medtog Baden-Powell som en Erindring Kong Prempehs Hat og det store Kar, der havde været brugt ved Menneskeofringerne. Det var over en Meter i Diameter og næsten en halv Meter dybt, netop en passende Størrelse til at det kunde bruges som et storartet Badekar. Ved Hjælp af nogle Lianer, som blev skaaret ned fra de nærmeste Træer, blev Karret bundet til en Stang og baaret i Triumftog til Baden-Powells Lejr.

Da han kom tilbage efter at have ødelagt Fetishhytten fandt han, at en Skare Soldater havde samlet sig om hans nye Badekar og viste det stor Interesse. En Officer forklarede dem, hvortil og hvordan det havde været brugt.

Kongen plejede at besøge Bantama hver tredie Maa-

ned og ved den Lejlighed blev tyve Mænd ofret og fik Hovederne hugget af over Offerskaalen, for at den kunde blive fyldt med Blod. Firs Mænd om Aaret var det frygtelige Tal, der krævedes. Men ogsaa de aarlige Høstfester krævede et Antal Menneskeofringer, og af og til udførte Kongen en Skik at »vaske sine Forfædres Knogler«, hvilket skete under yderligere Blodsudgydelser. Blodet fik Lov at løbe sammen og stivne i Offerskaalen og blev derefter skaaret i smaa Stykker, der blev syet ind i Lærred og solgt som Amuletter til Folk, som ønskede Uimodtagelighed mod Trolddom og andre Farer.

»Da jeg hørte dette,« fortæller Baden-Powell, »opgav jeg med det samme Tanken om at bruge Offerskaalen som Badekar, og denne Beslutning blev yderligere forstærket, da jeg fik set min Erhvervelse i fuldt Dagslys. Jeg kunde tydelig forestille mig det skrækkelige Syn, naar Karret skulde fyldes med de stakkels Ofres Blod, og det fik alle Ønsker om at tage Bad i Karret til at forsvinde som Dug for Solen.

Men da jeg nu forstod, hvad mit Bytte betød for de overtroiske Ashantier, fik jeg det uden Tøven pakket ind i et af vore Reservetelte og hængt paa en Bærestang. I mindre end en Time var det paa Vej ud af Landet under Bevogtning af seks Mand og adresseret til en af mine Venner i Cape Coast Castle.«

Tilbagemarchen til Kysten foregik uden Modstand, skønt der gik Rygter om, at fire Tusind Ashantikrigere samledes. Efterhaanden som Ekspeditionen kom gennem Landet genlød Landsby efter Landsby af de Indfødtes Glædesraab. Gamle Mænd svingede deres radmagre, sorte Arme, rokkede med de hvidlokkede, krøllede Hoveder og sang Glædeshymner, fordi Prempeh og Kumassi var faldne og aldrig mere skulde plage dem.

Under saadanne Glædesudbrud marcherede Styrken en Snes Kilometer om Dagen gennem Urskoven og naaede tilbage til Kysten først i Februar. Kong Prempeh og hans Følge blev bragt om Bord i et engelsk Krigsskib og senere landsforvist. Han havde aldrig før set Havet, og var overbevist om, at han og de andre var bleven forgivet, da de blev søsyge.

Da han mange Aar senere vendte tilbage til Kumassi, var Byen ikke til at kende igen, og intet mindede om de blodige Ofringer, som havde fundet Sted der. Maaske Prempeh dog sendte sin gamle Modstander Baden-Powell en Tanke, da han blev President for Spejderne i Kumassi.

Saaledes endte denne ublodige Ekspedition gennem Afrikas vildsomme Jungle. Den var sendt ud for at hindre Blodsudgydelse og for endelig at fjerne den Smudsplet, som i mange Aar havde siddet paa Guldkystdistriktet — Slavehandlen og Menneskeofringerne i Kumassi.

Paa Sporjagt i MATABELELAND

Længe blev Baden-Powell ikke hjemme i England, for allerede i Maj fik han Ordre til at rejse til Sydafrika i Anledning af Opstanden i Matabeleland.

Der var udbrudt Kvægpest i Somaliland det foregaaende Aar; den brede Zambesiflod havde ikke kunnet standse Pesten, og i Løbet af nogle faa Maaneder rasede den i Kvæglandene Mashonaland og Matabeleland. Blandt de Forholdsregler, Regeringen traf for at hindre dens Udbredelse, var ogsaa Nedslagtning af Kvæget i de Landstrækninger, der grænsede op til Pestomraadet. De Indfødte, som ikke forstod Betydningen af dette, mistænkte straks de Hvide for at ville udsulte dem og var rede til at bruge ethvert Paaskud til at kæmpe mod de hvide Kolonister, som var indvandrede paa deres Landomraade. Misfornøjelsen blev yderligere ophidset ved den indtraadte Tørke og Ødelæggelse af Høsten af Græshopper, og de Indfødte opdagede, at de ikke mere kunde ty til deres gamle Hjælpemiddel i Nødens Stund — at røve og forlange svagere Stammers Kvæg udleveret. De tre Præster, der tjente M'limo, Matabelernes usynlige Gud, havde derefter givet Signalet til en almindelig Rejsning mod de Hvide.

Efter Ankomsten til Table Bay fik Baden-Powell Ordre til at tage til Mafeking — en Jernbanerejse, der varede tre Dage og to Nætter. »Vi kører ikke ret hurtigt

og maa ofte holde for at reparere«. Sit første Møde med Mafeking, Byen, der senere skulde gøre ham saa berømt, beskriver han saaledes: »Et lille Bølgeblikhus og et Godsskur er Stationen; Hundreder af Vogne og Varehøje dækkede med Presenninger og bagved en Gade og en Torveplads med lave Huse med Bølgebliktage. Mafeking er i Øjeblikket Endestation for Jernbanen. Vognene og Godset venter paa at blive ført nord paa til Matabeleland; men hobes op her af Mangel paa Transportmidler, da alle Okser i Omegnen dør af Kvægpest. Til at erstatte dem bringer hvert Tog Muldyr og Æsler«.

Opholdet i Mafeking blev ikke langvarigt denne Gang, for allerede samme Eftermiddag fortsatte han Rejsen til Buluwayo sammen med nogle andre Officerer.

Disse ni Hundrede Kilometer blev tilbagelagt i en Diligence, »en regulær Buffalo-Bill-Wild-West-Tingest, hvis Karosseri var hængt op i store Læderremme, og som blev trukket af otte Muldyr«. Forskellige spændende Oplevelser bragte Afveksling i den ensformige Kørsel, som mest mindede om en Sejltur i daarligt Vejr. Engang satte Kuskene Forspandet i fuld Fart ned over en Afsats i Vejen. Bremserne og Stanghestene kunde ikke holde Diligencen tilbage, saa Køretøjet tog et Hop paa omkring en Meter, landede uden Uheld i Sandet, men Passagererne blev rystede godt sammen. Langs Vejen var tydelige Tegn paa Kvægpesten, døde Muldyr og Okser og her og der en forladt Vogn. Efter ti Døgns Rumlen frem og tilbage, naaede Passagererne heldigt frem til Buluwayo og var glade for at kunne faa et Bad og en Seng at ligge i.

Det blev hurtigt besluttet at sende tre Kolonner ud for at sikre Byen og bagefter besætte Matopo Højene, hvor Matabelerne samledes deres Styrker.

To Gange gik det paa Livet løs for Baden-Powell i disse første Kampe. Han havde tømt Magasinet i sin Karabin og maatte saa gaa paa med sin Revolver.

»Pludselig«, fortæller han, »kom jeg til en aaben Strækning, og firs Meter foran mig opdagede jeg en Kaffer med en Riffel. Da han fik Øje paa mig, faldt han ned paa Knæ og tog roligt Sigte paa mig. Jeg blev saa gal over dette, at jeg red mod ham i rasende Fart og skældte ham Huden fuld. — Han sigtede — det forekom mig en hel Time — og det var mig virkelig en Lettelse, da han endelig fyrede paa ti Meters Afstand, og en endnu større Lettelse, da jeg opdagede, at han havde skudt forbi. Han sprang op og skulde til at løbe, men naaede ikke to Skridt, før han bøjede sig sammen, som om nogen havde slaaet ham haardt i Ryggen, hans Hoved sank ned mod Brystet, han faldt forover skudt af en af vore Mænd bag mig«.

Kort efter havde Baden-Powell stillet sig under et Træ, da noget, som rørte sig over ham, fangede hans Opmærksomhed. »Det var et Geværløb, som pegede mod mig; før jeg kunde røre mig, blev der trykket af, og Kuglen pløjede sig ned i Jorden ved Siden af mine Fødder«.

Nogle Dage efter at Kolonnen, der skulde afpatruljere Distriktet Nord-Øst for Buluwayo var draget af Sted, red Baden-Powell ud med en amerikansk Stifinder, Burnham, for at fastslaa om det var rigtigt, at Matabelerne samledes i Matopo Højene. Turen førte dem langt ind i disse naturlige Bjergfæstninger, hvor mægtige Klippeblokke og et tæt Buskads dannede de mest vidunderlige Skjulesteder. Det lykkedes de to dristige Mænd at finde en Styrke paa tusind Matabeler i et Terræn, der bestod af en Mængde Huler og Smutveje, hvor de haabede at kunne trække de Hvide hen. Da de havde

set, hvad de vilde og tegnet et Kort, vendte de to Vovehalse tilbage, men Burnham var saa overrasket over Baden-Powells Iagttagelses- og Slutningsevne, at han kaldte ham Sherlock Holmes.

Det kom snart til flere haarde Kampe, og der var Haab om, at Matabelerne vilde overgive sig, men det skyldtes den usynlige Matabeleafgud M'limos Præster, at Oprøret ikke endte med Kafferstyrkernes Nederlag. Gennem sine præstelige Orakler lovede M'limo nemlig at forvandle de engelske Kugler til Vand og tilintetgøre de Hvide i Buluwayo med alle Slags Sygdomme.

Resultatet af denne opmuntrende Opfindelse og de underfundige Spaadomme var, at der atter begyndte at finde Massemyrderier Sted over hele Landet.

Baden-Powells Opgave blev herefter at fremskaffe Oplysninger om de forskellige Kafferstyrker, der nu blev meget stridslystne i Matopohøjene.

Ekspeditionen begyndte med en af de Natmarcher, som rigtig var noget for ham. Han gik i Spidsen for Styrken, »og det var noget af en fortryllende og glad Følelse at marchere af Sted alene med en mørk, tavs Række Mænd og Heste ragende op bag sig. Hverken Tale eller Rygning var tilladt — for Skæret af en Tændstik, som tænder en Pibe, skinner langt bort i Mørket. Naar undtages en Hosten fra en Mand eller et Hestesnøft bevægede Styrken, der var cirka tusind Mand stærk, sig i fuldkommen Tavshed«.

Naar Mørket rigtig faldt paa, gjorde Styrken Holdt og lagde sig til at sove ude under Nathimlen. Baden-Powell, der havde en særlig og nedarvet Interesse for Stjernerne, lader en Nat, før han falder i Søvn her paa de store Græssletter, Blikket glide hen over »det prægtige, stjernesaaede Loft, som dækker Jorden for Himlens Lys«. Meget smukt skriver han, at en blinkende

Matabelekrigere.

Stjerne bliver sat paa det mørke Slør for hvert godt Menneske, hvis Arbejde og Eksempel er andre til Opmuntring.

En Morgen ved Daggry kom det til en kort, men haard Kamp. Matabelerne blev drevet tilbage og maatte søge Tilflugt i deres Huler. Under Forfølgelsen fik mange engelske Soldater dødbringende Skudsaar, fordi Matabelerne brugte Grydeben og Sten som Ammunition til deres gamle glatløbede Muskedonnere. De indfødte Ambulancefolk stak af og kastede Baarerne fra sig, hvor det bedst passede dem. I Forbindelse med denne upaalidelige Feltambulance beskriver Baden-Powell en udmærket Form for »Nødhjælpsrensning af Saar« saa-

dan: »Sig til en almindelig indfødt Pige, at hun skal sørge for noget lunkent Vand og lad være med at give hende noget at hente det i. Hun gaar saa hen til Floden, knæler ned og fylder Munden med Vand. Naar hun er naaet tilbage, er Vandet blevet lunkent. Saa beder du hende om at sprøjte det paa Saaret, hvor du peger, medens du roder omkring i det med en Fjer. Det viser sig at være storartet«.

Matabelehøvdingerne trak sig stadig længere tilbage i Matapohøjene, men Baden-Powell fulgte efter i deres Spor. Han sneg sig efter dem, klatrede forsigtigt om mellem Klipperne og vovede sig saa tæt ind paa dem, at han kunde nedtegne deres Stilling. Af en Mængde smaa Spor og Tegn drog han sine Slutninger og forbavsede alle ved de rigtige Resultater, han naaede til. Et godt Eksempel paa disse nøjagtige Iagttagelser og dygtige Slutninger er dette:

»Jeg red en Dag«, fortæller han, »over en stor aaben Græsslette sammen med en Indfødt. Pludselig saa vi, at Græsset nylig var traadt ned. Vi fulgte Sporet et lille Stykke, det førte os ud paa en sandet Strækning, hvor vi saa, at det hidrørte fra nogle Kvinder og Børn, som gik over mod Matopo Højene, netop der hvor vi mente Fjenden laa. Vi saa et Blad ligge en halv Snes Meter fra Sporene. Der voksede den Slags Træer i en Landsby nogle og tyve Meter borte.

Sandsynligvis var disse Kvinder kommet fra Landsbyen, havde ført Bladet med sig og var paa Vej til Højene. Da vi tog Bladet op, var det fugtigt og lugtede af Kafferøl. Vi gættede da paa, at Kvinderne havde baaret Krukker med Øl paa Hovedet, og at Mundingerne havde været stoppet til med Bladbundter. Et af disse Blade var faldet af, men da vi fandt det ti Meter fra Sporene, maatte det have blæst, dengang det fløj af.

Der var ingen Vind nu, men havde været det Klokken fem om Morgenen, og nu var den næsten syv.

Vi læste af disse Tegn, at en Skare Kvinder i Løbet af Natten havde bragt Øl fra Landsbyen til Mændene derude blandt Højene, hvor de vilde være Klokken seks. Matabelerne vilde sikkert straks begynde at drikke Øllet, da det i Løbet af kort Tid ellers vilde blive surt. Ved den Tid, vi kunde være der, var de sikkert »ølsøvnige«, saa vi vilde faa god Lejlighed til uforstyrret at foretage vor Rekognoscering. Vi fulgte derfor Sporene, fandt Fjenden, gjorde vore Iagttagelser og kom tilbage uden Vanskelighed — altsammen paa Grund af noget nedtraadt Græs og et Blad«.

Baden-Powell var en Mester i altid at vise sig med sin Snigpatrulje, hvor Matabelerne mindst ventede det. De havde aldrig Fred for ham og da mindst om Natten, hvad der gjorde dem fuldstændig rasende. Fra en sikker Afstand truede og skældte de ad ham og hylede hans nye Navn »Impeesa« efter ham. Dette Navn, der betyder Ulven, oversatte Baden-Powells indfødte Tjenerdreng saadan: »Dyret, der aldrig sover, men sniger sig omkring ved Nattetid«.

Under Fredsforhandlingerne med Matabelehøvdingerne blev Baden-Powell smittet af Feber og Dysenteri, men han kom over Sygdommen i Løbet af tre Uger og fik saa Ordre til at tage Kommandoen over Kolonnen, der arbejdede i Somalulaskoven, en sandet Ødemark med lavt Buskads og meget lidt Vand. Paa Tilbagevejen til Buluwayo var det da ogsaa nær gaaet galt paa Grund af Vandmangel. Baden-Powell red selv ud for at finde Vand, da Tørsten blev uudholdelig og var saa heldig langt om længe i dette ukendte Land at finde frem til Shangani Floden. »Jeg blev glad«, fortæller han. »Vi slog Lejr paa en skyggefuld Klippeknold, som hang ud

over Floden. Jeg brugte min sidste Teskefuld Kakao, som jeg havde gemt til netop saadan en festlig Lejlighed som denne, og efter en Humpel stenhaardt Brød og en Bid Hestekød skal jeg sove uden Støvler paa! Jeg er ligeglad med Matabelerne; jeg vil prøve at faa mig en ordentlig Skraber!«

Da Baden-Powell som en gammel Mand i en Bog fortæller sit Livs Oplevelser, røber han, at skulde han sige, hvilke Aar at sit Soldaterliv, han har sat mest Pris paa, ja »saa flyver Mindet uden Tøven tilbage til det brændende Solskin, paa en hed, indtørret, tornebuskbevokset Slette, hvor den eneste Skygge for den stegende Hede, man kan faa, er ved at hænge sin Jakke over en lav Busk, hvor ens Tøj hang i Laser, hvor Maden var en lille Bid Hestekød og en Haandfuld Mel, som vi paa Grund af manglende Tid plejede at blande med Vand og skylle ned, og hvor vi var trætte og udmattede af de evindelige Natmarcher mod en stærk, vild Modstander.

Bylder og Saar, der blev smurt med en Klat Fedtelse fra et Vognhjul, pyntede vore Ansigter og Hænder. Vore Heste var faldefærdige Benrade, ogsaa de var trætte, meget trætte.

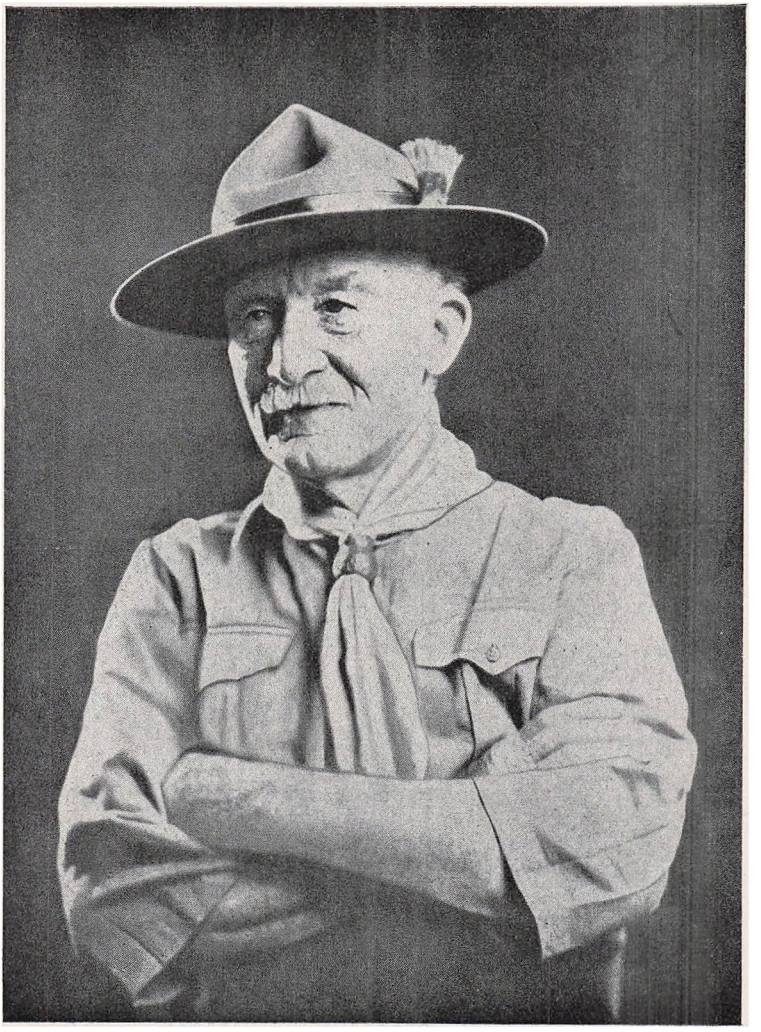
Og alligevel — vi duede til noget og var haardføre; hver Dag kom med nye Oplevelser, ny Spænding og nye Eventyr, og vi var gode, gennemprøvede Kammerater allesammen. Det var en herlig ubekymret Tilværelse.

Og saa Nætterne; disse klare Frostnætter med den mørke Himmelhvælving over os, med de store og straalende Stjerner, der blinkede saa fornøjeligt og kiggede ned paa dig, naar du krøb af Sted, lydløst og listigt, med alle Muligheder for selv samtidig at blive udspejdet.

Du maa føle dig frem i det tætte Mørke, hver Klippe-

Generalen —

og Spejderen

blok, hver Busk er mistænkelig, alle dine Sanser er spændt, Øjnene, Ørerne og Næsen, for at prøve at se, høre eller lugte en Modstander.

Videre kryber du og gør dig saa flad som muligt, og saa igen et lille Stykke; det er som at lege Skjul. Du er helt alene og maa udelukkende stole paa din egen Stedsans, paa at komme tilbage med Livet i Behold, og fremfor alt med Resultater. Farligt? Selvfølgelig var det farligt. Men det var Krydderiet, der gav Appetit. Slog mit Hjerte ikke Tappenstreg første Gang, Matabelerne opdagede mig til Fods mellem Klippestykkerne.

Men da jeg opdagede, at jeg i mine Gummisko kunde springe hurtigere af Sted end de kunde, blev det bare endnu morsommere og blev gentaget ved flere Lejligheder.

Men jeg indrømmer, det gav et Sæt i mig, naar de dukkede op og under vilde Hyl forfulgte mig som en Flok Jagthunde, der er paa Sporet efter Vildtet.

Deres Høvdingers ildevarslende Raab til dem: »Skyd ham ikke — men fang ham levende!« var en Spore til at gøre alt for at slippe fra dem, hvis en saadan Spore i det hele taget var nødvendig. Traadte jeg forkert paa Stenblokkene eller forvred en Ankel, vilde det have givet det samme Resultat — en langtrukken, frygtelig Tortur, før et Kølleslag havde bragt en barmhjertig Ende paa Pinslerne.

Saadanne Tanker var der imidlertid ikke Plads til i de spændende Øjeblikke. Men Tankerne fører mig ofte tilbage til de Dage med den Følelse, at det var et Liv, der var noget ved at leve.

Det var Mandfolkearbejde, og jeg nød det i fulde Drag«.

Syv Maaneder

PAA SMALKOST

Fem Maaneder efter sin Hjemkomst fik Baden-Powell Kommandoen over det 5. Dragonregiment, der havde Garnison ved Meerut i Indien. Her skrev han paa Grundlag af nogle Foredrag, han holdt for sine Medarbejdere i Regimentet, Bogen »Aids to Scouting«.

Baden-Powell var hele sit Liv yderst afholdende overfor stærke Drikke og var Ikke-Ryger. En Udtalelse i Aids to Scouting giver maaske Forklaringen paa, hvorfor han ikke røg Tobak.

»Lugtesansen vil ofte vise sig nyttig om Natten, og selv om man intet kan høre eller se, vil Lugten ofte fortælle, at man er i Nærheden af en Gaard, et Køkken, Heste eller Indfødte. Den, der ikke dagligt ryger, har en Fordel fremfor Rygeren, naar det gælder om at kunne bruge Lugtesansen. En Mand, der fører Tobak med sig, kan lugtes langt bort — og det kan Indfødte eller Mænd, der har marcheret nogle Dage uden at have taget Bad, ogsaa«.

Baden-Powell havde en Lugtesans som en Rævehund, og flere Gange har denne Egenskab reddet hans Liv, naar Kafferne var ude efter ham.

Bogen er ogsaa fuld af en Mængde smaa praktiske Erfaringer. »En tændt Tændstik kan ses ni Hundrede Meter bort om Natten, og en Cigaret omtrent to Hundrede Meter«.

To Aar blev Baden-Powell i Indien, saa fik han en anden Scene at optræde paa end Gangessletten og et andet Arbejde end Kommandoen over et Dragonregiment.

Han var hjemme i England paa Orlov, da et Telegram fra Krigsministeriet traf ham ved Henley, hvor han vilde overvære Kapsejladserne. I Løbet af tre Dage var han paa Vej til Transwaal. Under et hastigt Afskedsbesøg hos Rektoren paa sin gamle Skole bemærkede han: »Jeg haaber, de vil give mig et udsat Maal at forsvare«. I Mafeking fandt den tidligere Charterhousemaalmand det udsatte Maal.

»Mafeking er en ganske almindelig By«, fortæller Baden-Powell. »En lille By med smaa Huse med Bliktage og lige Gader kastet hen paa den aabne Slette tæt op til Molopo Floden og trekvart Kilometer fra de Indfødtes By, som bestaar af runde Hytter af rødt Ler med straatækte Tage. Den rummer omkring syv Tusind Mennesker. Hele Omegnen er en flad, bølgende, gul Græsslette«.

Den var Midtpunktet i et Distrikt, der havde en kvart Million Indfødte, seks for hver hvid Mand, og var forsynet med vigtige Jernbanemagasiner, Lagre og store Proviant- og Foderforraad, saa den var nok værd at forsvare.

Vandværket laa udenfor Forsvarslinierne, saa Baden-Powell forudsaa, at Vandforsyningen vilde blive afskaaret. Han gav derfor straks Ordre til at rense alle Brønde i Byen, saa der ingen Grund blev til at frygte Vandmangel.

Overalt i Byen blev bygget skudsikre Grave og Tværskanser, saa »det var muligt at spadsere rundt uden at agere Skydeskive«. Udkigstaarne blev rejst og Telefonforbindelser etableret mellem de skudsikre Rum.

Mænd og Drenge stod paa Udkig efter Fjendens Kanoner. Saa snart et Skud var affyret, ringede Udkiggen med en Klokke, hvilket var Signal til, at alle i Nærheden skulde søge Dækning.

Drengene i Byen blev af Baden-Powells Stabschef Lord Edward Cecil samlede i et »Kadetkorps«, som overtog Ordonnans-, Melde- og Udkigstjenesten, hvorved der blev frigjort Mandskab til Ildlinien. »Kadetterne, hvis Fører blev en Dreng ved Navn Goodyear, gjorde udmærket Arbejde og fortjente fuldt ud Medaljerne, de fik efter Krigen. Mange af dem kørte paa Cykle; vi blev derved i Stand til at oprette et Postvæsen, saa Folk kunde sende Breve til deres Venner i de forskellige Forter rundt om i Byen uden selv at udsætte sig for Skydningen. Vi lavede nogle særlige Frimærker til disse Breve med et Billede af en saadan Cykleordonnans. Jeg sagde engang til en af disse Drenge, da han havde kørt gennem en ret heftig Ild: »Du bliver ramt en skønne Dag, naar du kører omkring, medens Granaterne flyver«. Han svarede: »Jeg kører saa stærkt, at de ikke kan naa mig«. Disse Drenge syntes slet ikke at ænse Kuglerne; de var rede til at udføre deres Ordrer, skønt det kunde betyde Livet for dem«.

Den 13. Oktober var Byen fuldstændig indesluttet af næsten syv Tusind Boere; Telegrafforbindelsen med Rhodesia blev afskaaret — Boergeneralen Cronje havde begyndt Belejringen af Mafeking.

Ankomsten af Fjendens Kanoner maa have været et spændende Øjeblik for Baden-Powell — saa skulde endelig det længe ventede ske. »Jeg var saa heldig at se Kanonerne køre i Stilling. Et Røgpust, et fjernt Drøn og en Støvsky to Hundrede Meter fra Byen viste, at Bombardementet var begyndt. Da jeg kikkede mig om for at se, hvilken Virkning Granaterne havde, saa jeg

Baden-Powell i de yderste Forpostlinier.

en Dame cykle hen ad Gaden. Jeg vidste ikke hvem hun var, men raabte til hende, om det ikke var bedre at søge Dækning nu, da Granaterne regnede ned. Hun svarede: »De maa meget undskylde, jeg vidste virkelig ikke, at det var Granater«. Med en meget brødebetynget Mine cyklede hun videre ikke Spor bange«.

Baden-Powells gode Humør steg i samme Grad som Vanskelighederne. Den 21. Oktober sendte han saaledes den berømte Melding, som vakte hele England til et Smil: »Alt vel! Fire Timers Bombardement. En Hund dræbt«!

Han virkede i høj Grad opmuntrende paa Forsvarerne ved sit muntre og tillidvækkende Væsen. »Han gaar fløjtende hen ad Gaden i dybe Tanker. Han er ikke blot »her«, men »allevegne« og giver Raad, inspicerer og giver selv en Haand med. Han sover aldrig, og dog er han altid, naar man møder ham, den samme opmærksomme, aarvaagne. Med det Materiale han har haft til Raadighed, har han udført Vidundere«.

Da Baden-Powell opdagede, hvor bange Boerne var for Natangreb paa Skyttegravene, opfandt han en genial Maade til at forstyrre dem. Han lod lave en Mængde Blikmegafoner med svingende Traade indvendig. »Vi

brugte dem om Natten med Mundingen vendt mod Boergravene og holdt en lille Bugtalerforestilling, idet vi lod, som om vi kommanderede en Styrke til Angreb. Virkningen var en søvnløs Nat for Boerne, som spildte en Mængde Ammunition«.

I December begyndte Kvinderne og Børnene at lide under det lange Ophold i de skudsikre Rum og flere Børn døde. Ammunitionen formindskedes i foruroligende Grad, og det var ogsaa ved at svinde betænkeligt i Provianten, der nu blev rationeret.

Mellem Jul og Nytaar forsøgte Forsvarerne et Udfald, der ikke bragte de ønskede Resultater. Trods alt Heltemod maatte Englænderne atter trække sig tilbage. Røde Kors Flaget blev hejst, og Boerne holdt op med Skydningen, da Ambulancen begyndte sit sørgelige Arbejde.

Det nye Aar blev hilst velkommen af saa mange, som den lille, engelske Kirke kunde rumme: »Det havde regnet hele Aftenen; Soldaterne kom i deres vaade Tøj med Rifler og Oppakning. Nattens dybe Stilhed blev brudt af et Præludium fra Orgelet, som gik over til at ledsage Salmesangen. Da Sangen døde hen og lige som holdt sig svævende et Øjeblik under Kirkehvælvingen, talte Præsten opmuntrende Ord til Menigheden. Vi stod og lyttede, betagne og henrykte af Stundens Højtidelighed«.

Mørke Dage fulgte efter det engelske Nederlag, der gjorde Garnisonen nedtrykt, og medens Sundhedstilstanden hidtil havde været god, udbrød der nu Tyfus blandt Kvinderne.

Dette vilde sikkert have taget Modet fra mange andre end Baden-Powell, som i Stedet for at blive modløs nu begyndte at gøre det umulige muligt.

Af det mærkeligste Materiale fik han fremstillet Ka-

noner og Ammunition til dem, og ogsaa den begyndende Proviantmangel fandt han Udveje for.

Ved Udgangen af Januar Maaned var der endnu Proviant til syvoghalvfjerds Dage. Den hvide Befolkning fik Kød, Brød, friske Grøntsager, Kolonialvarer, henkogt Frugt og endogsaa Fisk, men i Kafferkraalen begyndte de Indfødte at lide Mangel, da de ikke havde kunnet høste og udføre deres sædvanlige Arbejde. I Slutningen af Februar aabnedes saa et Suppekøkken, hvor Kafferne kunde hente Mad. Priserne paa alle Fødemidler steg voldsomt; Kaffere, som havde Høns, kunde sælge et Æg for sixpence, hvilket var det Beløb en Dagsration til to Mand kostede. Hestene blev udmagrede, skønt store Mængder Hø havde været oplagret før Belejringen. En Del af dem blev slagtede, Kødet tørredes til de Indfødte, og Knoglerne udnyttedes i Suppekøkkenet. Belejringsrationerne var Hestekød og 170 Gram Brød pr. Dag.

Et Vidunder var det, hvad man fik ud af en slagtet Hest. »Manken og Halen gik til Madrasserne paa Hospitalet, Skindet blev, efter at Haarene var skoldede af, kogt sammen med Hovedet og Hovene til Sylte, Kødet blev hakket og stoppet i de rensede Tarme, femten Centimeter Pølse var en Ration, Knoglerne og de mindre Kødstumper blev der kogt Suppe paa, og bagefter samledes Benene sammen for at blive malet til Benmel, som blev tilsat Brødet«.

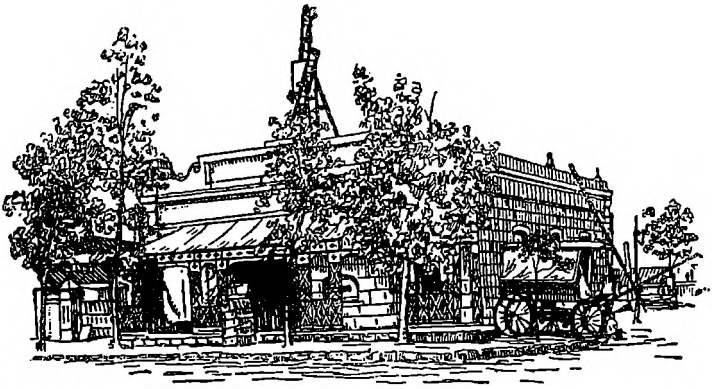
Foruden Tyfus forenede nu ogsaa Difteritis og Malaria sig med Fjendens Kanoner, og Drikkevandet var nu ikke mere fri for smitsomme Bakterier.

Under saadanne Forhold var det højst nødvendigt at opmuntre og adsprede Soldaterne og de civile Indbyggere saa meget som muligt, saa Sygdommen og Bombardementet ikke føltes saa trykkende.

Om Søndagene var alle Fjendtligheder efter gensidig Overenskomst indstillede, saa det blev virkelige Hviledage med Gudstjenester og hyggeligt Hjemmeliv. Der holdtes ogsaa Væddeløbskørsel med Transportmuldyr og Cykleløb, som omtrent var et Slags Forhindringsløb. Kricketkampe og Koncerter, hvor Baden-Powell deltog med »komiske Sange og musikalske Optrin« og forskellige Baller, blandt andet »De belejrede Pebersvendes Bal«, arrangeret af Pebersvendeofficerer opmuntrede de tapre Forsvarere. En Belejringsudstilling med forskellige »Boererindringer«, Granater, eksplosive Kugler o. l. fik godt Besøg. Men et af de fornøjeligste Paafund var en Pattebørnsfremvisning, hvor der uddeltes Præmier til de engelske og hollandske Børn, som var fødte under Belejringen, og som var i bedst »Foderstand«.

Forskellige Meddelelser naaede ind og ud af Mafeking i denne Tid. Sædvanligvis brugtes indfødte Løbere, som var villige til for femten Pund Sterling at løbe Risikoen ved at bringe dem til en Landsby femoghalvfjerds Kilometer fra Mafeking; derfra blev de sendt til Buluwayo af en hemmelig Agent. Papiret blev rullet sammen til en lille Kugle og omvundet med Sølvpapir. Løberen havde Kuglen i Haanden, saa han, hvis han blev antastet, ubemærket kunde lade den falde ned paa Jorden, hvor den lignede en ganske almindelig Sten. Naar Kafferen var undersøgt og der intet mistænkeligt fandtes paa ham, blev han som Regel frigivet; han vendte saa tilbage, hvor Kuglen laa — Stedet huskede han ved Hjælp af Landmærker — og fortsatte sin afbrudte Løbetur.

Hver Dag stirrede Baden-Powell oppe fra sit Udkigstaarn ud over de store Sletter efter den længselsfuldt ventede Undsætning og derefter ned paa den lille By, som han saa dygtigt forsvarede. I disse Dage, da den

Baden-Powells Hovedkvarter i Mafeking.

lovede Undsætning stadig var langt borte, da et Øjebliks Slappelse i Forsvaret kunde betyde Byens Fald, blev hans Sind pint ved Tankerne om de Savn og den megen Sygdom, Beboerne og Soldaterne maatte udstaa. Men han viste intet Tegn paa Forstemthed; han holdt sig selv oppe ved at opmuntre andre.

Hans Arbejdsevne var utrolig, og der var ogsaa nok at tage fat paa — høre paa Rapporter, udjævne Tvistigheder, lægge Planer sammen med sin Stab, undersøge Proviantbeholdningerne og ordne Rationerne. Dag efter Dag besøgte han de syge og saarede paa Hospitalet, var altid til Stede ved Begravelser af Belejringens Ofre, og det var ikke usædvanligt at se ham med et grædende Barn paa Armen, medens han prøvede at trøste det i dets Sorg.

Den fjerde April naaede en Løjtnant gennem Boerlinierne og ind i Mafeking med Meddelelse om at Undsætningsstyrkerne nu kun var femogtredive Kilometer borte.

Senere fik Baden-Powell paa lignende Maade Anmodning om at holde ud til den attende Maj, senest den Dag vilde Byen blive undsat. Hans Gensvar lød:

»Alt gaar godt. Sygdommene aftagende. Garnisonen ved godt Humør. Provianten kan holde til omkring den tiende Juni«.

Men til de andre Savn kom nu ogsaa Brændselsnøden, og da den kolde Aarstid nærmede sig, var Frygten for at maatte indstille Kogning og Opvarmning ikke ubegrundet. Næsten alle Træer indenfor Forsvarslinien var for længe siden brugt til Brændsel.

En ny Ret blev sat paa Garnisonens Spisekort, en Slags Grød kogt af beskadiget Havre og Havreklid. Store Sigter skilte Havremelet fra Skallerne, af hvilke Grøden blev kogt. Paa denne Maade fik man ti Kilo fint Mel til Brød af hver halvtreds Kilo Havre. Intet gik til Spilde. Soldaterne spiste det fine Mel og Grøden, Hestene aad de grove Skaller for bagefter at blive slagtede og indgaa i Rationerne.

Men trods al mulig Opfindsomhed, stod Sagerne dog slet i disse sidste Belejringsdage. Medicin og Mad til de syge og saarede var næsten brugt op, og de gentagne Rygter om Undsætning — uden at denne viste sig — begyndte at gøre deres Virkning, skønt enhver gjorde sit bedste for at skjule sin Fortvivlelse.

April Maaned gik og de to første Uger af Maj og stadig havde »Byen blandt Klipperne«, som Bechuananavnet Mafeking betyder, ikke overgivet sig. Saa kom Meddelelsen om, at Undsætningen kun var et Spørgsmaal om Dage; men forinden forsøgte Boerne forgæves at storme Byen.

En af deres Generaler maatte endda sammen med sin Styrke overgive sig. Da han blev ført hen til Baden-Powells Kvarter, hilste denne paa sin overvundne Modstander med Ordene: »God Aften, Hr. General! Vil De ikke komme indenfor og spise Middag sammen med mig?«

Næste Dag vidste alle, at Undsætningen efter disse syv Maaneders Kamp og Nød virkelig var i Nærheden, og den syttende Maj slog da endelig Befrielsens Time. Klokken halvfire om Morgenen var Boerne slaaet paa Flugt, og Baden-Powells Broder Baden, der var Major i Undsætningsstyrken, opsøgte sin Broder. »Jeg red fremad til højre,« fortæller han, »og da jeg traf en Forpost, tilbød Officeren mig en Mand til Vejviser. Vi fortsatte vort Ridt, til vi kom til Byens Torveplads, hvor han udpegede mig min Broders Kvarter. Jeg stod foran Huset og raabte: »Hvor finder jeg Obersten?« I samme Øjeblik lød Svaret: »Her er han!«, og han kom ud for at møde mig. Han havde ligget og sovet ude paa den aabne Veranda«.

Mafekings Belejring var endt; i to hundrede og sytten Dage havde den været afskaaret fra Omverdenen. Aldrig før havde en aaben By været forsvaret saa længe og med saa forholdsvis smaa Tab som her.

Hjemme i England »havde man holdt Vejret« af Spænding under det sidste Afsnit af Belejringen af »Byen blandt Klipperne«. Den attende Maj, da den officielle Meddelelse om Undsætningen var ventet, kogte hele London af Spænding, men først Klokken ti om Aftenen naaede et Reuter-Telegram frem, som meddelte, at Byen var undsat og Proviant tilført Garnisonen. Avisernes sene Aftenudgave blev revet bort og gik fra Haand til Haand. London var en eneste højrøstet, glædestraalende Menneskemasse, der hele Natten bølgede gennem Gaderne, vild af Glæde og Henrykkelse. Det engelske Sprog fik den Nat, som Udtryk for en saadan vild Jubel et nyt Ord »mafficking« og Hundreder af Lykønskningstelegrammer blev sendt til Baden-Powell og hans Mor.

Al denne Hyldest var nu efter hans Mening overdre-

ven. Det var ikke ham, men Soldaterne og Byens Indbyggere, der havde klaret Belejringen, og da Reuters Korrespondent i Mafeking bad om en Hilsen til det engelske Folk, svarede han da ogsaa: »Jeg var Kaptajn paa det gode Skib »Mafeking«. Det er dets stærke Sejl og udmærkede Skrog, som i Virkeligheden har drevet Skibet frem og bragt det sikkert gennem dets stormfulde Fart. Naar jeg derfor hører alle de pæne Ting, Folk siger om mig, saa betragter jeg dem som sagt, fordi jeg er Kaptajnen og repræsenterer Mandskabet«.

Den femtende Juni blev han udnævnt til Generalløjtnant og ankom nogle Dage efter til Pretoria, men ad en hel anden Vej, end han var ventet. »Skødesløs red han i Spidsen for sin Stab, solbrændt, rask og livlig og øjensynlig glad over den uceremonielle Ankomst«.

Da han senere aflagde et Besøg i Cape Town, lykkedes det ham ikke at slippe saa ubemærket fra det. Gaderne var fyldt med Mennesker, og Baden-Powell blev formelig baaret til Regeringsbygningen. Han fortalte bagefter, at det var første Gang, han var bleven klemt inde, og det var meget ubehageligt, for en høj Mand bar hans Fødder og en lille hans Hoved, medens en tredie Hjælper tog sig af hans Lommer og de Penge, han havde deri.

I Oktober fik Baden-Powell den Opgave at organisere en Politistyrke »Det sydafrikanske Politikorps«, der skulde skaffe Ro og Orden igen i Landet. En Mening om den Aand, han prøvede at indpode i Politikorpset, faar man af det Ideal, han satte op for sine Mænd. Han lod et Brudstykke af Præsident Lincolns Tale ved Afslutningen af den amerikanske Borgerkrig uddele til Korpsets Medlemmer som en Ledetraad for deres Væremaade overfor de besejrede Boere. »Med Had til ingen, med Kærlighed til alle, med Bestemthed i vore Rettig-

heder, som Gud giver os at se dem, lad os arbejde for at fuldende det Værk, vi er i; at forbinde Nationens Saar, at have Omsorg for den, som skal bære Kampens Byrder, for hans Enke, for hans Børn; at gøre alt, som kan fremkalde og fremskynde en retfærdig og varig Fred hos os selv og med alle Nationer«.

I tre Aar var Baden-Powell Chef for dette Korps, der en Tid talte ti Tusind Mand; men til Trods for sit mangeartede Arbejde fandt han, som altid, Tid til at svare paa de mange Breve, der strømmede ind til ham alle Vegne fra.

Efter i andre tre Aar at have virket hjemme i England som Generalinspektør for Rytteriet, besøgte han i Begyndelsen af 1906 de gamle, minderige Steder i Sydafrika.

»Det er mere end interessant atter at se de Steder, som bringer en saa mange Erindringer fra Belejringstiden,« skriver han. »For en rejsende, som første Gang besøger Landet, betyder alle de smaa Ting, som fanger Øjet, intet. Men for den som ved det, er alle de smaa Jordhøje Blokhusenes Fundamenter; her og der staar endnu Pigtraaden med deres gamle Konservesdaaser, som skulde slaa Alarm, naar der blev angrebet om Natten; en itubrudt Bjælke i Jorden viser, hvor en Afløbsrende blev ødelagt. Hundreder af sorte, rustne Daaser paa samme Sted erindrer en om, at her kunde man engang have vadet i Marmelade til op over Anklerne, da et Provianttog blev sprængt i Luften, og i dette Hul kan man i Erindringen atter se det ødelagte Hospitalstog og Graven tæt ved med dets Kors, som var lavet af to Kupedøre fra Toget«.

Et Resultat af denne Rejse blev den pragtfulde og morsomme Bog »Skitser fra Mafeking og Østafrika«, der giver Udsagnet Ret, at var Baden-Powell ikke ble-

ven Soldat, vilde han være bleven en dygtig Kunstmaler. En Fjerdedel af Bogen er fyldt med Notitser og Tegninger af »den saakaldte Belejring af Mafeking«. Der staar et Humør ud af disse Tegninger, som viser, at Baden-Powell virkelig fandt noget morsomt ved Belejringen.

Et Billede af en Kafferkvinde, der staar bøjet ned over sit Vasketøj i Floden, medens hun har sit lille Barn bundet fast paa Ryggen, bringer Smilet frem, for den lille brune Kafferunge siger: »Det er ikke saa meget Granaterne, jeg har noget imod; men mere det stadig at staa paa Hovedet, medens Mor vasker«.

Baden-Powells Øje for det storslaaede i Naturen, faar Udtryk i det pragtfulde, farvelagte Billede af Victoria Vandfaldene, og hans Sans for Farver kommer rigtigt frem i Tegningen af de Indfødte med de røde Fezer midt i det gule Græs, medens de store Bjerge skimtes bag Sletten.

Ogsaa som Billedhugger har Baden-Powell forsøgt sig og med Held, idet han i 1907 fik en Buste udstillet i Royal Academy af sin berømte »Spejderslægtning«, gamle Kaptajn John Smith.

Og saa — her paa Ærens Tinde trækker han sig tilbage som General og gaar ud af Hæren — forlader Soldaterlivet for helt at kunne ofre sig for Spejderbevægelsen, som havde set Lyset i disse Aar og allerede nu var vokset sig stor og ud over Englands Grænser.

Spejderbevægelsen

Da Baden-Powell i 1903 vendte hjem til England fra Sydafrika som Nationens Mafekinghelt, var han fyldt med Bekymringer for sit Lands og Folks Fremtid.

Synet af Tusinder af Mennesker, samlede til en Fodboldkamp med det ene Formaal at være Tilskuere, slog ham som noget, der var værre end værdiløst. Da han selv var en meget aktiv Sportsmand, kunde han med Rette udtrykke sin Afsky over for dem, der blot ønskede at spille Tilskuerens Rolle. Han angreb ikke Sporten som Sport betragtet, men »Gladiatorsystemet« — de store Menneskemængder, der aldrig selv tager Del i Sport, men som med Interesse sluger Kampene, der vises af Dygtigheder til Adspredelse og Fornøjelse for Mængden.

Han spurgte saa sig selv, om denne uventede og ufortjente Heltedyrkelse, som hans Landsmænd øste ud over ham, ikke kunde bruges til noget andet end til, at et enkelt Menneske skulde sole sig i den. »Kunde der være en højere Mening bag dette? Var det et Kald til mig? Kunde det bruges og nyttiggøres til noget godt? Og i bekræftende Fald, hvordan skulde det gribes an? Saadan var de Spørgsmaal, der vældede ind over mig. Børnene ser op til mig som deres Vejleder og Raadgiver. De mange Breve fra Drenge og Piger, der de

sidste Par Aar var strømmet ind til mig, viste mig, at jeg havde vakt deres Interesse, og mine Svar til dem havde skabt en personlig Kontakt mellem os. Medens Jernet er varmt vil jeg smede og vise dem en Vej, der er værd at følge«.

Det blev da ikke de voksne, han vilde hjælpe og paavirke. Det mente han var haabløs Gerning. »Ved at redde en Mand, reddes kun en enkelt; men red en Dreng, og man redder en hel Multiplikationstabel«. Ungdommen var fuld af Begejstring og Liv, den manglede kun at faa Næsen vendt den rette Vej for at blive gode og nyttige Borgere. Der manglede en Haand, som kunde retlede den, naar den stod ved en Korsvej i Livet, hvor dens Fremtid gik mod godt eller ondt. Ingen lærte den at tænke sig om, at være ridderlig og sparsommelig og vise praktisk Fædrelandskærlighed.

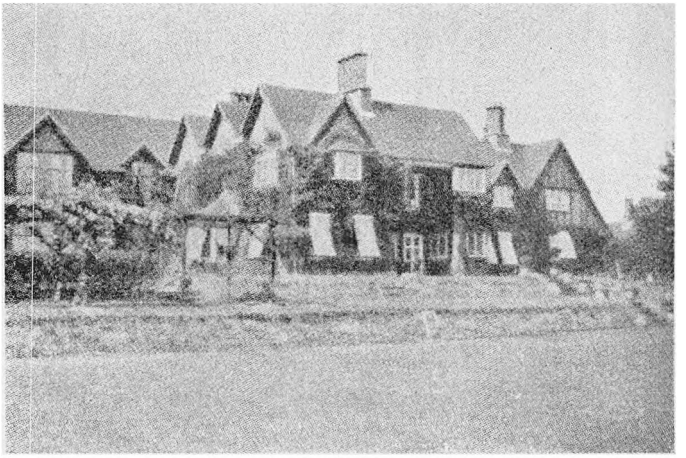
Om dette talte og skrev Baden-Powell i disse Aar, men han viste atter her, at han var en Handlingens Mand, der ikke lod det blive ved Ord alene. Han fandt et Middel til at redde Multiplikationstabellen, og dette Middel var »Scouting for Boys«.

Disse Tanker om »Karakterdannelse« var ikke noget, der pludselig kom op i ham.

Saa tidligt som i 1884 under Tjenesten i Indien saa han, at den Soldateruddannelse, der blev givet, og som kørte paa Eksercits og Reglementer, duede ikke. Han oprettede da særlige Klasser med Undervisning i at bevæge sig ude i det fri og drage Nytte af Landskabet, og Arbejdet blev lagt saadan, at hver enkelt af Mandskabet gik op i det med brændende Interesse. De Erfaringer, han paa denne Maade og ved senere Lejligheder indhøstede, Foredragene og Øvelserne udgav han i Bogen »Aids to Scouting«, og i Mafeking kom den Opdagelse til, at Drenge lærte hurtigt, hvis Lærdommen tiltalte

B-P sammen med Spejdere fra 23 Lande i Imperie-Jamboreen Wembley 1924

Pax Hill

Gilwell Park 1929
Heather, Lady Baden-Powell, B-P, Betty og Peter

dem, og at man kunde betro dem langt større Opgaver, end man skulde antage, hvis de blot mærkede, at man stolede paa dem.

»Det sydafrikanske Politikorps« blev organiseret fuldstændig efter disse Retningslinier. Den enkelte Afdeling var kun ganske lille, for at Lederen af den kunde komme i Berøring med hver enkelt Mand og faa Kendskab til ham; Patruljesystemet, seks Mand under en Fører, blev gennemført. Ansvaret var lagt paa Patruljeførerne; man stolede paa, at Mandskabet vilde gøre sin Pligt og lagde Uddannelsen stærkt an paa den enkelte. Uniformen var bredskygget Hat, Bluse, grønt Tørklæde og sorte Benklæder, og der blev givet Dueligheds-tegn for særlige Færdigheder.

Bogen »Aids to Scouting« var skrevet for voksne, for Soldater, men den blev ogsaa læst af en Mængde Piger og Drenge, der paa egen Haand prøvede sig frem med denne »Scouting«, og som sluttede sig sammen i smaa Flokke.

Et Uddrag af et Brev, som Baden-Powell modtog i 1900 fra en ungdommelig Beundrer, fortæller saaledes, at »vi er tre, som har et »Baden-Powell Scouting Society«; det er svært at skjule sig bag Buske uden at blive set, og vi bliver frygtelig tørstige«.

Men ogsaa forskellige Drenge- og Pigeskoler brugte Bogen; bl. a. anvendte en Miss Mason, Rektor for et Lærerseminarium, den til sin Undervisning i Karakterudvikling.

Hvad dette kunde føre til, faar vi at vide med Baden-Powells egne Ord.

»Hvordan Spejderne begyndte? Aah, jeg tror det væsentlig skyldtes — hvem skal vi sige? — en Feltmarskals Barnepige.

Det gik saadan til. Brigadegeneralen, som han var

dengang, red hjem en Dag efter en Øvelse. Oppe fra et Træ hørte han pludselig sin lille Søn raabe: »Far, du er færdig. Jeg ligger gemt, og du er kommet forbi mig uden at opdage mig. Husk du skal altid se opefter og ikke bare rundt omkring dig«.

Generalen fulgte Henstillingen og saa opad og fik Øje paa ikke bare sin Søn, men ogsaa, næsten oppe i Toppen af Træet, den ny Barnepige, der lige var kommet fra Charlotte Masons Undervisningsanstalt i Ambleside.

Hendes Forklaring paa, hvorfor de opholdt sig deroppe i Træet, var den, at i den moderne Undervisning indgik Udviklingen af Iagttagelses- og Slutningsevnerne som en vigtig Ting, og det kunde man lære en hel Del om i en lille Haandbog for Soldater »Aids to Scouting«.

Det, der var hændt i Dag, var bare et af de mange Eksempler, som Bogen giver Anvisning paa, og som hun og Generalens Søn øvede sig i.

De forsøgte ogsaa at liste sig ubemærkede omkring, men saadan, at de selv saa alt og skrev ned, hvad Generalen foretog sig.

Barnepigens Forklaring aabnede store Muligheder for Generalen i Retning af, hvad han ellers kunde vente sig af Baghold og Afsløringer af sin Færden, saa han spærrede Øjnene ordentlig op.

Og det samme gjorde jeg, da han fortalte mig denne Oplevelse«.

Redaktøren af Drengebladet »Boys of the Empire« havde ogsaa fattet Interesse for Bogen og bragte den som fortsat Fortælling i Bladet under Overskriften »The Boy Scout«, sandsynligvis første Gang dette Ord er bleven brugt.

Naar Ungdommen greb denne Bogs Ideer med Begejstring, skønt den slet ikke var skrevet for den, men

»Jeg omskrev min Bog, saa den passede for Drenge, og viste, at Spejdersportens Maal og Midler laa langt fra Soldater-uddannelse«.

for voksne, for Soldater, saa maatte der jo findes noget i den, som stærkt kaldte paa den.

I 1903 begyndte da Planerne til en »Spejdertræning for Drenge« at tage Form hos Baden-Powell. Stødet til deres videre Udformning gav Boys Brigades Tyveaarsfest i Glasgow Aaret efter, hvor Brigadens Stifter, Sir William Smith, mønstrede 7000 Drenge. Baden-Powell var indbudt og syntes, det var den smukkeste Skare Drenge han nogensinde havde set. »Jeg lykønskede Sir William, fordi han havde ikke mindre end 54.000 saa-

danne Drenge i Brigaden og sagde, at jeg gerne vilde bytte Stilling med ham, saa jeg kunde betragte alle disse pragtfulde Drenge som mine. Paa en spøgefuld Maade sagde jeg ogsaa, at han burde have ti Gange saa mange Drenge, og det vilde han faa, hvis han gjorde deres Uddannelse mere afvekslende og tiltrækkende. Sir William foreslog mig da, at jeg skulde omskrive min Bog, saa den passede for Drenge.

Det gjorde jeg, og nogle Aar efter kunde vi holde en Sammenkomst i Glasgow med 6000 Spejdere. Styrken var for stor til, at jeg kunde tale til dem; jeg samlede da Patruljeførerne, for at de kunde høre, hvad jeg havde at sige. Hvilken pragtfuld Samling Drenge blev det ikke! Jeg vendte mig om mod Sir William, der ogsaa var til Stede. Han havde Glædestaarer i Øjnene, da han spurgte: »Vilde De ogsaa bytte Stilling med mig nu?«

Det var ikke Baden-Powells Mening at starte et nyt og selvstændigt Drengekorps; han vilde kun give Boys Brigades Førere en Hjælp til at forny deres Arbejdsmetoder, og hans Forslag kom frem i »Brigade Gazette« i 1906 og blev modtaget med stor Begejstring af Drengene.

Baden-Powell sender imidlertid ogsaa sine Tanker om »Scouting« for Drenge ud til førende Mænd indenfor Skolen, Kirken, Drengebevægelserne, K. F. U. M., Hæren, Flaaden, Regeringen og Parlamentet.

Under Overskriften: »De samme Aarsager, der bragte det store romerske Kejserrige til Fald, arbejder i Dag i Storbritannien«, giver han Grunden til, at dette »Scouting System« kommer frem. Det er tænkt som et Grundlag for alle Drenges fysiske og moralske Udvikling, og Hensigten er, at Skoler og allerede eksisterende Drengeforeninger kan tage det med ind i deres Arbejde.

I et »Sammendrag« trækker han Linierne mere indgaaende op og gaar i Enkeltheder ind paa Indholdet af sit Forslag, der omfattede en Opbygning af Lege og Øvelser, som ved tre Ting: noget eventyrligt, noget praktisk og noget helteligt havde til Hensigt at fange Drengenes Lyst og Interesse og samtidig virke opdragende.

De Svar og Bemærkninger, han fik tilbage paa Udkastet til sin Spejdersport for Drenge, var alle af en saa opmuntrende Art, at han syntes, han maatte arbejde videre.

I Foraaret 1907 opholdt Baden-Powell sig paa Besøg hos Forlæggeren Sir Arthur Pearson. Midt under Besøget prøver Sir Arthur at slippe ubemærket bort; men Baden-Powell slentrer hen til den ventende Automobil og spørger Sir Arthur, da han kommer: »Hvorhen, Pearson?«

»Aah, jeg skal bare hen paa et Hospital og se til nogle vanføre Børn. Jeg interesserer mig stærkt for dem. Men jeg kommer snart tilbage«. — Vognen kørte, og Baden-Powell blev staaende tankefuld.

»Her er Manden, som kan hjælpe mig. Han holder af Børn, er en dygtig Organisator og Ejer af et stort Bogforlag, — *han* maa vide, hvordan jeg skal bemande og sætte min Skude i Søen«.

Sir Arthur Pearson bliver da Manden, som Baden-Powell drøfter Spørgsmaalet med: »Hvordan skal »Scouting for Boys« lægges frem for den store Offentlighed? Og man enes om, at det skal ske gennem tre Ting: En Lejr, Foredrag og en Bog.

Den 25. Juli 1907 bliver saa Teltene rejst til den første Spejderlejr. Meningen var, at Drengene skulde nyde godt af det samme Friluftsliv, som Baden-Powell engang havde nydt hjemme og i sin Skole, tilsat de mange Erfaringer og Oplevelser, han senere havde væ-

ret ude for i sit begivenhedsrige Liv. De ældre skulde hjælpe de yngre, de skulde have Øjnene op for alt, hvad de mødte i Naturen, Skovene, Stjernerne, Planterne og Dyrene. Ved Scouting skulde deres Lyst og Interesse fanges, saa de blev Deltagere i Legen og ikke Tilskuere. Mod, Lydighed, Ridderlighed og Renhed skulde skabe Karakterer. Ønsket om selv at lære noget, at være beredte til at gøre det rette i det rigtige Øjeblik skulde fremelskes i dem.

Til Lejrplads havde Baden-Powell faaet overladt et ideelt Sted paa Brownsea Island, der ligger i Indløbet til Poole lige Vest for Øen Wight i Kanalen. Øens Navn stammer fra Slotsherren Bruno, som levede paa Edward Bekenderens Tid. Brunos Ea (gl. Dansk for Ø) blev snart til Brownsea, og den lille Ø — 3½ km lang og godt 1½ km bred — fik en historisk omtumlet Tilværelse, hvor ogsaa vor Konge, Knud den Store, har sat sine Spor, idet han lod Øens Bebyggelser og deriblandt dens Kloster ødelægge. I 1520 blev der bygget en borglignende Fæstning i dens sydøstlige Hjørne, lige overfor Byen Poole, som en Beskyttelse mod Sørøvere og andre Ugerningsmænd. Flere kongelige Personer og kendte Mænd har ejet Øen i Tidens Løb, og saa i 1907 bliver dette romantiske Sted af dets daværende Ejer, Charles van Raalte, overladt Baden-Powell til Vugge for Spejderbevægelsen.

I November Maaned udsendte han en Beretning om denne første Spejderlejrs Forløb:

»Tyve Drenge fra forskellige Samfundslag — Kostskoledrenge og fattige Londondrenge — samledes til Lejren og fordeltes i fire Patruljer: Spoverne, Ulvene, Ravnene og Tyrene, hver med sin Patruljefører.

Med Major Kenneth McLaren som Medhjælper gennemgik vi Scouting i Løbet af en Uge. Paa denne Maade

fik Drengene en Mundsmag paa det; men Maalene og Midlerne fik en god praktisk Prøve, og Resultatet var yderst opmuntrende.

Lejren laa paa Sydsiden af Øen, der er tæt bevokset med Skov med Lysninger; den har bakket Terræn og to Indsøer. Hver Patrulje havde sit Telt. Denne Inddeling i Patruljer var Hemmeligheden ved Lejrens gode Forløb. Hver Patruljefører fik fuldt Ansvar for sin Patrulje i Lejren og ude i Terrainet. Patruljen var Enheden i Arbejde og Leg og havde sin egen lille Lejrplads. Jeg stolede paa, at Drengene vilde sætte en Ære i at udføre de givne Ordrer.

Vi stod op Kl. 6 om Morgenen, og efter en Kop Kakao blev der givet Meddelelse om Dagens Program, derefter Gymnastik, Morgenbøn og saa Teltene i Orden. Formiddag og Eftermiddag var der sat Tid af til Spejderøvelser i »Dagens Emne«. Kl. 5 drak vi Te og holdt Lejrlege, hvorefter Patruljerne gik ud paa Aftenøvelse. Kl. 8 Aftensmad, Lejrbaal og Aftenbøn. En Time efter var alle i Teltene.

Følgende Emner blev gennemgaaet i Løbet af Ugen efter at Lejren var etableret og de særlige Hverv tildelt. Patruljeførerne fik særlig Instruktion, som skulde gaa videre til Patruljen.

Lejrsport. Hyttebygning, Madrasvævning, Knob, Baaltænding, Kogning, Hygiejne. Finde Vej. Sømandsskab.

Iagttagelse. Landmærker, Sporing. Slutte fra Spor og Tegn. Opøvelse af Synet o. lign.

Woodcraft. Dyrelivet. Plantelivet. Stjernerne. Iagttagelse af Dyr.

Ridderlighed. Riddernes Løfte. Troskab. Forpligtelsen til at gøre en god Gerning hver Dag, og hvorledes man skal gøre den.

Livredning. Fra Ild, Drukning, løbske Heste, Panik, Gadens Ulykker. Første Hjælp.

Fædrelandet. Dets Historie og dem, der skabte den. Flaget. Borgerpligterne.

Den sidste Dag blev brugt til Gennemgang af, hvad der var lært i Ugens Løb, og hver Dag understøttede Lege, Øvelser og Konkurrencer det, der blev gennemgaaet.

Hver Aften gik en Patrulje forsynet med Proviant i Bivuak paa et nærmere udpeget Sted. Hver Dreng havde sine Tæpper og Kogegrejer med sig. Der blev tændt Baal og lavet Aftensmad, hvorefter der udstilledes Vagtposter, og Bivuaken indrettedes.

Stedet blev saa udspejdet af Patruljeførere eller andre Patruljer og af mig før Kl. 11. Efter den Tid blev Posterne inddraget, og Drengene gik til Ro i Bivuaken for først at vende hjem til Lejren næste Morgen ved Otte-Tiden.

Den bedste Maade at give denne teoretiske Spejdersport paa var at hugge den i Smaastykker og give oplysende Eksempler, naar vi sad om Lejrbaalet eller holdt Hvil.

Selve Øvelserne blev lagt i Konkurrenceform. Tager vi f. Eks. Sporing, saa fortalte vi Aftenen forud nogle interessante Eksempler paa at kunne spore. Næste Morgen lærte Drengene at læse Spor ved Hjælp af forskellige Drenges Fodspor forskellige Steder; vi viste dem, hvordan de skulde aflæses, og hvad man kunde uddrage af dem.

Om Eftermiddagen havde vi saa en Leg: »Dyrejagten«. En Dreng drog af Sted som Dyr, forsynet med en halv Snes Tennisbolde. Tyve Minutter efter forfulgte fire Jægere ham ved Hjælp af hans Spor. Hver Jæger havde een Bold. Naar »Dyret« havde tilbagelagt 3—4

Kilometer, skjulte det sig og forsøgte at narre sine Forfølgere og faa Ram paa dem. Blev Jægeren ramt af en Tennisbold var han ude af Legen; hvis »Dyret« blev ramt tre Gange af en Bold, var det skudt.

Disciplinen var meget tilfredsstillende. En Æresret var valgt til at behandle alle Overtrædelser, men den var fuldkommen arbejdsløs. For det første blev Drengene opfordret til at sætte en Ære i at gøre deres bedste. For det andet blev ældre Kammerater gjort ansvarlige for den Opførsel de fire Drenge viste i deres Patrulje. Disse to Ting ordnede alt.

Efter denne Lejr er jeg mere end nogensinde før overbevist om de Muligheder, Spejdertræningen bærer i sig som en opdragende Faktor for Drenge af alle Samfundsklasser.

Jeg var nok forberedt paa Begejstring hos Drengene, men blev overrasket over den Forandring i deres Karakter, som blev mærkbar i Løbet af de faa Dage, vi arbejdede sammen.

At Drengene nød den Uge, er jeg klar over at dømme efter Breve, jeg har faaet fra dem, og deres Iver for at faa en Lejr igen næste Aar. Nogle af dem glemte heller ikke, hvad de havde lært. En skriver saaledes: Jeg følte det saa indelukket, da jeg kom hjem og atter skulde sove i en Stue; saa aabnede jeg Vinduet paa vid Gab, men da min Broder kom og skulde i Seng, vilde han have det lukket. Efter nogen Snak fik jeg ham til i hvert Fald at lade det staa halvt aabent.

Jeg haaber nu at kunne ordne en videre Udbredelse af dette System og at udsende en Haandbog, som kan hjælpe Skolelærere, Ungdomsarbejdere og alle andre, som har Interesse for vore Drenge, til at udvikle Mandighed og godt Borgerskab hos den opvoksende Slægt«.

Det var et uforglemmeligt Indtryk, Baden-Powell

gjorde paa disse Drenge. Mange Aar efter fortalte en af dem: »Jeg kan endnu se Baden-Powell i Spejderbluse og korte Benklæder. Han var Lejrens Liv og Sjæl, viste Drengene til Rette med deres Arbejde og Leg, altid smilende og rede til at svare paa de mange Spørgsmaal, som de stillede til ham. Ved Lejrbaalet om Aftenen fortalte han os om sine spændende Oplevelser, førte an i Eengonyama Koret og holdt stadig Opmærksomheden fangen paa sin uforlignelige Maade og vandt alles Hjerter.

Jeg ser ham staa der i det flakkende Baalskær, en rank Skikkelse fuld af Livsglæde, snart alvorlig og snart munter. Han lærte os at efterligne Fuglenes Stemmer, viste hvordan vi kunde liste os ind paa et Dyr, slyngede en lille Historie ud, dansede og sang ved Baalet og fremsatte Meningen med det hele ikke i en Moralprædiken, men paa en saa snedig, men alligevel overbevisende Maade, at alle, som var til Stede, Drenge og Voksne, var parate til at følge ham, hvorhen det saa skulde være«.

Disse tyve Drenge fra Brownsea Lejren i 1907 blev »Fædre til Millioner«. Denne lille Lejr blev Kernen, hvoraf Spejderbevægelsen voksede frem til den store, verdensomspændende Stilling, den skulde komme til at indtage.

Det var derfor intet Under, at 600 Spejderførere, som i 1927 — tyve Aar efter — var samlet i Bournemouth i Nærheden af Poole, ønskede at tilbringe en Dag paa de minderige Steder paa Brownsea Island.

Efter en Spadseretur paa et Par Kilometer forbi hele Marker af Paaskeliljer og gennem smukke skovbevoksede Landskaber kom de seks Hundrede til Stedet for Verdens første Spejderlejr.

Lord Hampton traadte op paa en lille Høj og bad

Pastor Greville Williamson bede en Bøn med Tak for Spejderbevægelsen.

»Herre, som gav os din Søn som Mønster og Eksempel for vort Liv, vi som er samlede paa dette Sted takker dig for den Gave, vi har faaet i Spejderbevægelsen. Vi takker dig for den Visdom og Forudseenhed, du har nedlagt i vor Chef, hvis første Lejr her paa Brownsea var Forløberen for hele vort Broderskab. Vi takker dig for den Begejstring og Selvopofrelse, der blev vist af dem, som fik den første Ledelse af vor Bevægelse betroet. Men mest af alt takker vi dig, Herre, fordi du har givet os, dine Tjenere, Lov til at tage Del i Tjenesten for vort Lands Drenge, og for al den Inspiration og Lykke, Spejdersporten har bragt i vort Liv.

Vi beder dig velsigne vor Chef, Drengene, som vi har faaet betroet at føre, og Spejdernes Broderskab over den hele Jord.

Før os fremad fra dette Sted genindviede til din Tjeneste og i ydmyg Tak for dine mangfoldige Naadegaver.

Forund os dette, Herre, for din Søn Jesu Kristi Skyld. Amen«.

Derefter bød Ejeren af Brownsea Island Velkommen og udtalte Haabet om, at denne Plet gennem Tiderne maatte blive erindret som Spejderbevægelsens Hjem, ved at et Mindesmærke blev rejst. Han haabede ogsaa, at Pladsen vilde blive valgt til mange fremtidige Lejre.

Fire af Spejderne fra 1907-Lejren var ogsaa til Stede, to fra Ulvepatruljen, en fra Ravnene og en fra Spoverne. De fik en varm halv Time med at besvare Spørgsmaal og lade sig fotografere.

Baden-Powells Materielforvalter fra 1907-Lejren H. Robson morede Spejderførerne med at fortælle om de Vanskeligheder, han havde haft med at fremskaffe alt det mærkelige Materiel, Baden-Powell ønskede til sin

Lejr. Noget af det var saa enestaaende, at det kun kunde forklares ved en Tegning, og Fremskaffelsen af det fik ofte Haarene til at rejse sig paa den stakkels Robsons Hoved. Harpuner, som Baden-Powell telefonerede om lige før Lejren, var saaledes slet ikke til at stampe frem i den lille Kystby. Men Baden-Powell kendte ikke Ordet »umuligt«, og alt laa da ogsaa parat til at blive ført over til den »øde« Ø Aftenen før hans Ankomst.

I Januar 1908 var Baden-Powell parat til at lægge sine Meninger med Spejdersport for Drenge frem for Offentligheden ved en Række Møder i forskellige større Byer arrangeret af K. F. U. M. Det første af disse Møder blev afholdt i Birkenhead K. F. U. M. den 24. Januar 1908.

Men forinden var Baden-Powell straks efter sin Hjemkomst fra Brownsea-Lejren gaaet i Gang med at skrive sin Bog »Scouting for Boys«.

I de sidste Maaneder af 1907 brugte han al sin Fritid til dette Arbejde. Hans lille Arbejdsværelse var fyldt med Mængder af Optegnelser og Tegninger, som efterhaanden tog Form og blev til hans berømte Bog om Spejdersport. Manuskriptet til den blev udelukkende skrevet med Haanden, og han tegnede selv alle Tegningerne. Han var en meget ivrig Læser af Bøger og Blade, og var lynsnar til at finde og bruge Meddelelser og Oplysninger, som kunde være ham til Hjælp i hans Bog.

»Scouting for Boys« blev i høj Grad bygget paa og udformet over hans egne Oplevelser som Dreng sammen med sine Brødre og hans Erfaringer fra Soldaterlivet de mange forskellige Steder paa Jorden.

Bogen skulde komme i seks Hefter, et hver fjortende Dag, og da hvert Hefte kun skulde koste fire pence, kunde de naa ud til praktisk talt hver eneste Dreng.

Første Hefte udkom i Januar 1908, blev ogsaa solgt

over Forventning og ivrigt studeret af Voksne og Børn, men heldigvis ogsaa særligt af de Drenge, det var skrevet for. Det fortalte dem straks, hvad Maalet var, gennem en Spejderlov, der ikke var affattet som en Række »du maa ikke«, men som Forudsætninger: En Spejder *er* sandfærdig, tro, nyttig og hjælpsom, en god Kammerat, ridderlig, god mod Dyr, lydig, frejdig, sparsommelig og nøjsom, og ren i Tanke, Ord og Handling.

Og hertil kom saa et Løfte om efter bedste Evne at være tro mod Gud og sit Land, at være hjælpsom mod alle Mennesker og at holde Spejderloven.

Men ogsaa om Spejderfærdigheder kunde Drengene læse i dette Hefte, der sluttede med et helt lille Skuespil om »Pocahontas, eller hvordan Kaptajn John Smith blev taget til Fange«.

De følgende Hefter blev købt i endnu større Antal, og allerede nu skød Spejdertroppe frem over hele England som Paddehatte.

Ingen, som var med i den første Begyndelse i 1907—08, havde turdet tænke sig, at Bevægelsen vilde fare gennem Landet med en saadan Lynets Hast, endsige, at den vilde ende som verdensomspændende. Ingen tænkte sig, at Baden-Powell vilde gaa gennem Drengeverdenen som en Brand og antænde en Energi og Begejstring, som Verden aldrig før havde set.

Medens Navnet »Boy Scouts« var ganske nyt og brugt lige fra de første Dage, saa var Førerbenævnelsen Scoutmaster af gammel Oprindelse og kunde føres tilbage til Cromwells Dage.

Spejderdragten, Blusen, de korte Benklæder, Halstørklædet og den bredskyggede Hat, var en Efterligning af Baden-Powells egen Paaklædning i Indien og Afrika. Ashantierne kaldte ham »Kantankye«, ham med den store Hat. Senere blev en saadan Dragt brugt af det

sydafrikanske Politi, og ganske naturligt gled den saa over til at blive Spejdernes Dragt, saa meget mere som den var klædelig, praktisk, romantisk og gjorde alle ens i Tøjet.

Liljemærket blev Spejdernes Emblem, fordi det paa de gamle Kompaskort viste Nordretningen; det pegede altid opad, og ud fra det fandt man den rigtige Vej. Dets tre Flige skulde minde Spejderen om Spejderløftets tre Dele.

»Netop dette Mærke, Liljen — Fredens og Renhedens Tegn, har jeg valgt til mine Spejdere. Er det ikke et Emblem, som bør anspore dem netop til det, vi inderst inde sigter mod: Fred og Renhed, godt Kammeratskab i kristen Opdragelse for Livet?«

Mottoet »Vær beredt«, stammer ogsaa fra det sydafrikanske Politi, der selv havde valgt »Be Prepared«, dels fordi det talte til dem om naarsomhelst at kunne paatage sig, hvad det skulde være, og ogsaa fordi det indeholdt Forbogstaverne i Navnet Baden-Powell.

Den 14. April udkom det første Nummer af Bladet »The Scout«, og »Scouting for Boys« var nu ogsaa kommet i Bogform. I August 1908 afholdtes endnu en Prøvelejr med tredive Deltagere, der var udvalgt ved en Afstemning blandt »The Scout«s Læsere. Denne Lejr ved Humshaugh i Northumberland blev lige saa vellykket som Brownsea Lejren. Baden-Powell var rigtig i sit Es igen. Med Hænderne foldede over sin lange Stav maatte han gennem den Krydsild af Spørgsmaal, som Drengene fyrede af til ham.

»Hvad er det for en Stjerne?« spørger en krølhaaret tolv Aars Fyr.

»Er dette her Spovernes Skrig?« spørger en anden.

Men alle faar Svar. Baden-Powell er et omvandrende

Leksikon, og er lige saa godt inde i Astronomi og Naturhistorie som i sin Spejdersport.«

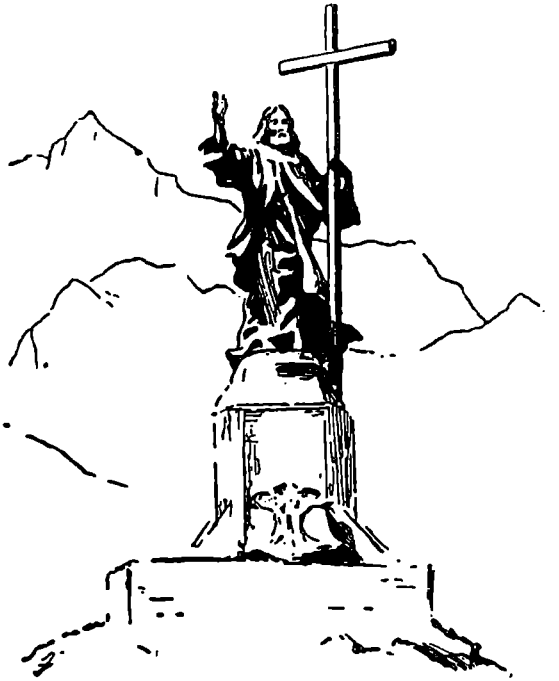
En tredie Lejr blev det følgende Aar holdt delvis paa Skoleskibet »Mercury«. Det var Begyndelsen til Søspejderne, der snart talte mange eventyrlystne Drenge.

Bevægelsen var gaaet frem med Kæmpeskridt, og det kunde volde visse Vanskeligheder for Ledelsen at holde Trit med hele denne Udvikling, som man næppe havde ventet skulde foregaa saa hurtigt og voldsomt.

Selvfølgelig manglede det heller ikke paa kritiske Røster. »Naar noget nyt lægger ud, er der altid nogle Mennesker, der skal stille sig paa Bagbenene og finde Fejl, ofte før de ved, hvad det overhovedet drejer sig om. Her var der nogle, som sagde, at Spejderbevægelsen var beregnet paa at lære Drengene at blive Soldater, og som Bevis anførte de bl. a., at Bevægelsens Emblem var »et Spydhoved«, Tegnet paa Kamp og Blodsudgydelse. Man spurgte mig pr. Telegram, hvad jeg sagde til det, og jeg svarede telegrafisk tilbage: »Emblemet er en Lilje, Tegnet paa Fred og Renhed.«

Man indvendte ogsaa senere, at Bevægelsen blev ledet af en General. Hertil svarede Baden-Powell: »Det er rigtigt, at der staar en gammel General i Spidsen for Spejderne. Men vil man nægte, at et Sværd kan smedes til Plovjern og Spyd til Gartnerknive. Naar alt kommer til alt, er der vel ingen Grund til, at en gammel Cirkushest, naar den har udtjent i Manegen, ikke skulde kunne overgaa til den mere fredelige og nyttige Beskæftigelse at trække en Bagervogn.«

I 1909 besøgte Baden-Powell Brasilien, Argentina og Chile, og traf i dette sidste Land Spejdere, der havde taget hans Ideer op som de første udenfor England, og allerede nu kunde hilse den fremtidige Verdensspejder-

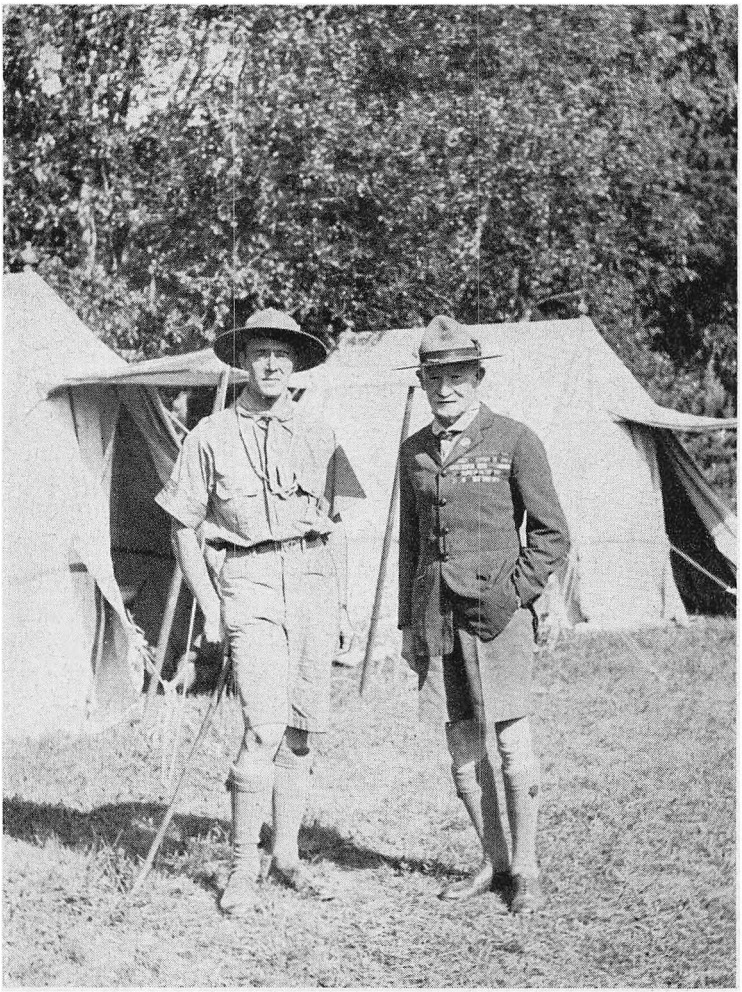
Kristus i Andesbjergene.

chef med Forvisningen om, at dette var noget for Drenge hele Verden over.

Fra dette Besøg i Chile har vi hans farvemættede, skønhedsfyldte Beretning om Rideturen, han foretog ganske alene kort før Daggry, ud i Andesbjergene.

»Højere og højere klatrede jeg op; Aandedraget blev besværligt, og en Følelse af Ensomhed og min egen Ubetydelighed kom over mig i denne dybe Stilhed mellem de mægtige Gavle, der ligesom bar Verdens Tag.

Pludselig saa jeg oven over en af dem en vældig grønlighvid Top med evig Sne tegne sig koldt og skarpt mod Himlen bagved; snart efter endnu en og atter en til for-

Prins Gustav Adolf og B-P i R-S Lejren ved Ingarö 1935

Parat til at rejse Jorden rundt 1935

skellige Sider. Det var som om de største Kæmper i Rækken, paa hvis stejle Sider ingen Menneskefod har traadt, nu rejste sig for at holde Øje med mig — kolde, strenge og ubarmhjertige. De svimlende Højder, den aandeagtige Stilhed, Ensomheden, alt dette mægtige næsten forfærdede mig.

Jeg prøvede at lukke Øjnene, da der pludselig kom en underlig Glød i Luften over mig. Da jeg kiggede mig om saa jeg noget, der fik mig til at snappe efter Vejret. En af de store Tinder, der for et Øjeblik siden havde været nærmest graablaa, straalede nu pludselig med sin Top i blændende rødligt-orange, der længere nede gik over i de forskelligste Afskygninger af violet, blaat og grønt. Til alle Sider tændtes nu Tinde efter Tinde i Brand af Morgenrødens Straaleglans.

Jeg havde en Følelse af, at det var for meget til at et lille, dødeligt Menneske kunde fatte det — en Følelse af ulovligt at være trængt ind paa hellig Grund. Det gik over Ens Forstand og virkede næsten uhyggeligt saadan at være heroppe og overvære den mægtige Naturs Opvaagnen. Der var ingen Forbindelse mellem dette guddommelige Syn og det Menneskeliv, jeg havde forladt dernede i Mørket.

Jeg stavrede videre, næsten kuet til Rædsel af alt dette, da — netop som jeg trængte allermest til et Støttepunkt — dukkede der, endnu halvt skjult af den nærmeste Bjergkam, en Skikkelse op foran mig. Det var Kristus, Verdens Frelser.

Det var ikke det sædvanlige, gribende Billede af den korsfæstede Frelser, men en mægtig, mild og ædel Skikkelse, klædt i vidt, flagrende Klædebon, og som med aaben Favn og fremstrakte Arme indbød alle til sin Velsignelse.

Den smukke Billedstøtte er ikke blot et udmærket

Fund til sit Formaal, et Grænsemærke og Tegn paa evig Fred mellem Argentina og Chile, men tillige et haandgribeligt Bindeled mellem menneskeligt og guddommeligt, — netop det Bindeled, som Kristus i sin Tid kom til Verden for at bringe i Stand.«

Da Baden-Powell atter kom tilbage til England, afholdtes i September en Spejderparade for den engelske Konge, hvor 11.000 Spejdere var til Stede. Mægtig Jubel hilste Baden-Powell da han sagde: »Spejdere! Jeg har en Mor, som jeg holder lige saa meget af som I holder af Jeres. Det er hendes Fødselsdag i Dag, og jeg har tænkt at sende hende et Lykønskningstelegram. Men hvis der er nogen af Jer, der vil have en Hilsen med, ræk saa Staven i Vejret.«

Elleve Tusind Stave var Svaret.

I 1910 var Spejdernes Tal oppe over 100.000, og adskillige andre Lande havde nu taget Bevægelsen op. Denne Fremgang krævede sin Mand fuldt og helt, og Baden-Powell saa, at han ikke baade kunde passe sin Soldatertjeneste og Spejderne. En af Delene maatte han lade ligge. Men hvilken?

»Jeg var 52 Aar, Generalløjtnant og højt oppe paa den militære Rangstige efter min Alder, men samtidig vilde det være en Skam at lade dette nye gaa i Stykker og visne bort. Jeg kunde ikke se nogen, som kunde eller vilde tage sig af det netop paa det Tidspunkt.«

Det blev Soldaterlivet, der maatte vige. Baden-Powell havde den Tro og det Fremtidssyn, at det var en større Opgave at opdrage den kommende Slægt til gode og nyttige Borgere, end at uddanne en Haandfuld Mænd til en mulig Fremtidskrig.

»Min Soldatertid havde været et temmelig omskifteligt og anstrengende Liv, som havde bragt mig en hel Del

haarde Dage, jævnsides med en hel Del lette Dage, men jeg havde elsket hvert Minut af dette Liv.

Ved Vejs Ende var det min Mening at slaa mig ned paa en lille Gaard i en eller anden fjern Krog af Verden. Jeg lagde mine Planer, men saa kom der en Tanke op i mig, som fik mig til at forstaa, at Lediggang og Selvtilfredshed ikke er Lykken — at virkelig Lykke kun faaes gennem Tjeneste for andre.«

Saa træder Baden-Powell ud af Hæren og begynder paa det, han kalder sit »andet Liv«, mere end tredive Aars Tjeneste for Alverdens Ungdom gennem Spejderbevægelsen.

Et Verdens- Broderskab

Noget af det første Baden-Powell foretog sig i dette sit »andet Liv«, var en Rejse til Canada og U.S.A. for at holde en lang Række Foredrag om Spejdersport.

To Spejderpatruljer, udvalgt ved Konkurrence, fulgte med ham. Om Bord paa Skibet trænede Spejderne i forskellige Færdigheder og indøvede nogle Lege under stor Interesse fra Medpassagerernes Side, det var en ny Form for Underholdning paa en Atlanterhavsdamper.

Et Stykke Tid laa de to Patruljer i Lejr ved Foden af Klippebjergene, og blev her gode Venner med Farmerne og med Indianerne fra Calgary Reservatet. Det blev en rigtig Vildmandslejr, og senere fik de ogsaa Lejlighed til at lære at sejle i Kano. Da de rejste hjem, fortsatte Baden-Powell til New York.

Spejderbevægelsen havde allerede godt fat i de amerikanske Drenge, da Baden-Powell besøgte dem, men det er værd at nævne, hvordan Staterne fik Øje paa Bevægelsen.

En rig Amerikaner, Mr. W. D. Boyce, søgte en Dag en bestemt Bygning i Myretuen London. En Dreng lagde Mærke til hans Anstrengelser for at finde den, hilste og spurgte om der var noget, han kunde være til Tjeneste med.

Mr. Boyce tog mod hans Tilbud, og da de var naaet deres Bestemmelsessted, tilbød han sin lille Vejviser en

shilling. Men Drengen nægtede høfligt at tage mod Pengene, idet han sagde: »En Spejder tager ikke mod Betaling for en Tjeneste, han gør, eller for en god Gerning.«

Mr. Boyce spurgte, hvad det vilde sige, og Drengen, der var meget forbavset over, at ikke alle kendte Baden-Powells Boy Scouts, spurgte om han ikke maatte faa Lov til at føre Mr. Boyce til Spejderhovedkvarteret.

Da Mr. Boyce forlod England, havde han en Kuffert med sig fuld af Spejderlitteratur, og han sørgede for, at U.S.A. ogsaa fik saadanne Drenge.

I Sommeren 1911 tager Baden-Powell paa en Ferietur til Norge, hvor en af de første Drenge, han møder, er en Spejder, men »jeg kunde ikke komme til at tale med ham, for jeg skulde naa et Tog, og han havde saadan en Fart paa i en anden Retning, men der var sikkert noget, der trykkede ham, for han smilte og fløjtede hele Tiden.«

Baden-Powell slog Lejr sammen med en god Ven George ved Bredden af en rivende Elv mellem høje, skovdækkede Fjelde. De havde over halvtreds Kilometer til den nærmeste Jernbanestation og seks Kilometer til Bondegaarden, hvor de hentede Smør og Mælk. Fisk fangede de i Elven, og til Afveksling skød de Vildt.

Om sine smaa og store Oplevelser i denne Ferie har han tegnet og fortalt, og man forstaar, hvor han har nydt dette Lejrliv paa de norske Sætre og ved de rivende Elve. Han var ked af det, da han skulde trække i ordentlige Klæder igen og passe paa at have rene Hænder, men 800 norske Spejdere ventede ivrigt paa at faa Lejlighed til at hilse paa ham.

Ogsaa Stockholm fik hans Besøg, og derfra gik Turen saa til København. De danske Spejdere mødtes med Baden-Powell paa Eremitagesletten, hvor han blev særlig imponeret af deres Madlavning. Ogsaa Pigespejderne, som var med, lavede god Mad. »Da jeg be-

gyndte at smage paa nogle af deres Retter, vilde de alle have jeg skulde smage, og Følgen blev, at jeg var ganske overmæt, da jeg mødte til en officiel Middag om Aftenen, og kunde slet ikke spise noget.«

Falcks Redningskorps og Raadhuset blev vist Baden-Powell som Byens Seværdigheder, og en gammel Dame, som gjorde fortvivlede Forsøg paa at komme om Bord i Raadhusets Evighedselevator, vakte hans humoristiske Sans.

Den første Halvdel af 1912 tilbragte Baden-Powell paa Rejse Jorden rundt for at kæde Spejderorganisationerne i de engelske Kolonier og i andre Lande tættere sammen. Ved en Række Foredrag i Amerika indtjente han Omkostningerne til Rejsen, der gik videre over Japan, Australien, Indien og Sydafrika. Alt, hvad han oplevede paa denne lange Rejse, fortalte han i Spejderbladet »The Scout« med en Kunstners og Forfatters vidunderlige Evne til at gøre Stoffet levende for sine Læsere, saa de ligesom syntes de selv var med paa Turen.

Det var paa denne Rejse Jorden rundt, at han om Bord paa S/S Arcadian traf Miss Olave St. Clair Soames.

»I den første Del af mit Liv havde jeg haft saa meget mellem Hænderne, at der ikke havde været Tid til at tænke paa saadan en uvedkommende Ting som Giftermaal. Min bedste Ven havde skældt mig ud for at være en uforbederlig, gammel Pebersvend, og da jeg sagde, at det var rigtigt nok, at jeg ikke havde noget særligt Ønske om at blive gift, og at jeg ogsaa var sikker paa, at ingen vilde have mig, saa han spottende paa mig et Øjeblik og bemærkede saa med et Smil, som talte han af Erfaring: »Det kommer over dig en Dag, naar du mindst venter det, gamle Ven.«

Og det fik han Ret i.

Som et Led i min Uddannelse som Sporjæger har jeg

øvet den Kunst at bedømme Folks Karakter efter deres Fodspor og Maade at bevæge sig paa. Indfødte Sporjægere kan altid læse Karakteren og Væremaaden og Hensigterne af det Spor, et Menneske sætter. Drejes Tæerne udad er Manden snu, Aftryk af den udvendige Del af Hælen betyder Lyst til spændende Oplevelser o.s.v.

Efter min Erfaring er jeg kommet til det Resultat, at 46 pCt. af alle Kvinders Fodaftryk viser, at den ene Fod har Lyst til at opleve noget spændende, medens den anden holder igen, d. v.s. de er tilbøjelige til at handle efter en pludselig Indskydelse. Naar jeg traf paa en Undtagelse fra denne Regel, vakte det derfor særlig Opmærksomhed hos mig.

En saadan Undtagelse var en Pige, en fuldkommen fremmed for mig, jeg havde end ikke set hendes Ansigt; hun gik paa en Maade, der viste, at hun havde ærlige Hensigter og en sund Sans og Lyst til at opleve noget. Hun havde en Hund — en Spaniel med sig.

Det var, medens jeg stadig stod i Hæren. Jeg skulde til Knightsbridge Kasernen og tænkte ikke mere paa det.

To Aar efter, om Bord paa Skibet til Vestindien, opdager jeg den samme Gangart hos en kvindelig Medpassager. Jeg præsenterede mig og spurgte, om hun ikke boede i London. Nej! Jeg var inde paa et galt Spor; hun boede i Dorsetshire!

»Men har De ikke en brun og hvid Spaniel?«

»Jo.« — Hun blev forbavset.

»Har De aldrig været i London? I Nærheden af Knightsbridge Kasernen?«

»Jo, for to Aar siden.«

Saa giftede vi os — og levede lykkeligt sammen.«

Baden-Powells Giftermaal i 1912 betød et Vendepunkt for Pigespejderbevægelsen. Allerede i 1909 var Pigerne

mødt frem som »Scouts« i en Dragt, der lignede Drengespejdernes saa meget som muligt. De brugte ogsaa Drengenes Spejderbog, men ingen tog sig i disse første Aar rigtig af dem, før Baden-Powell, sammen med sin Søster Agnes, satte et Program op for deres Arbejde, og skrev en Haandbog særlig beregnet for dem. Det satte lidt Liv i Bevægelsen, men de fleste ventede, at den vilde afgaa ved en naturlig Død.

Men takket være Lady Baden-Powell blev Pigespejderbevægelsen reddet. Hun indgød den nyt Liv, skabte en Organisation og fandt paa mange Udveje for at hjælpe den frem. Træningskursus for Førere blev afholdt overalt, og et smukt beliggende Midtpunkt for den videre Føreruddannelse indrettet i Foxlease Park. Det var da ogsaa kun rimeligt, at Lady Baden-Powell ved en Verdenskonference for Pigespejderførere i 1930 blev udnævnt til Verdenschef for Pigespejderne.

Da Baden-Powell havde været gift et Aar, og en Dag fik han, den 31. Oktober 1913, en Søn, som blev kaldt Peter, og man kan tydeligt forestille sig, hvor glade hans Forældre og hans Farmor blev for denne lille, rødhaarede Ulveunge.

Den 1. Juni 1915 fik Peter en lille Søster, Heather, og den 16. April, to Aar senere, kom der endnu en lille Søster, Betty.

Aaret efter, at Peter var kommet til Verden, døde Baden-Powells Mor. Det betød et umaadeligt Tab for ham, større end mange anede. Til Spejderne skriver han i de Dage:

»De fleste Spejdere ved, hvad det vil sige at have en god Mor, og jo mere de holder af hende, des mere frygter de Tanken om at miste hende.

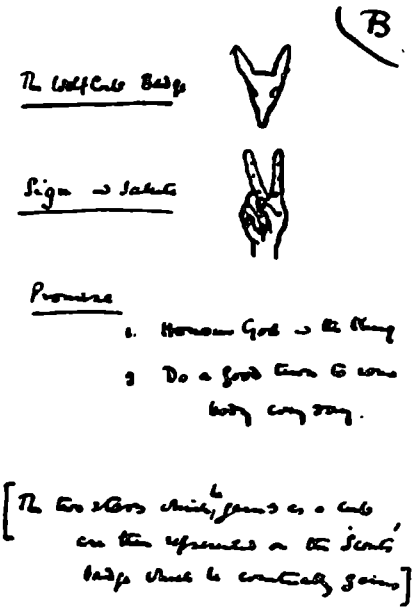
Jeg har lige mistet *min* Mor efter 50 Aars herligt

Samliv og Kammeratskab, saa jeg ved, hvad det betyder. Hun havde dygtiggjort mig som Dreng, hun overvaagede hvert af mit Arbejdes Skridt som Mand. Da jeg fik Idéen til Spejderne, var jeg først bange for, at der ikke var saa meget ved den, som jeg selv troede, indtil min Mor fik talt med mig om den og vist mig, at den kunde være et Gode for Tusinder af Drenge, hvis jeg bare gjorde noget ud af den. Og det gjorde jeg saa. Takket være hende blev Spejdersporten sat i Gang.

Jeg beder om, at de, som i disse Dage har været saa gode mod mig, til Gengæld maa finde Trøst, naar de triste Dage kommer, da de mister *deres* Mor.«

Man kan læse mellem disse Linier, hvad Baden-Powell havde været for sin Mor og ikke mindst, hvad hun havde været for ham. Det var hende en stor Glæde paa sine gamle Dage, at se ham gift, stifte Hjem og faa en Søn til at tage Arven op efter ham.

I disse Aar havde Baden-Powell travlt med at udforme en Bog om et nyt Skud paa Spejderstammen. Han opdagede, at de smaa Drenge, som endnu ikke var saa gamle, at de kunde blive Spejdere, var utaalmodige og skuffede over, at de ikke kunde faa Lov at lege med. Nogle Steder forbarmede man sig over dem og tog dem stik mod alle Regler ind i Spejdertroppene, men dette Forhold var uholdbart. Derfor blev »Ulvebogen« skrevet, og »Ulveungerne« fik deres egne Lege og Øvelser, hvor Stoffet fra Junglebøgerne kom til at spille en stor Rolle og deres egen Lov og Løfte, der var saa kort og rammende, og derfor ikke voldte Besvær at huske og forstaa for den Alder. Ogsaa en særlig Dragt og særlige Mærker fik de afvigende fra Spejdernes, og Ulveflokkens Fører blev kaldt »Akela« eller »Den gamle Ulv«. Altsammen for at fastslaa, at det ikke var Spejdersport, men en spændende Leg til den

Baden-Powells Udkast til Ulvemærket og Ulvehilsnen.

Dag kom, da Ulvedragten kunde ombyttes med den eftertragtede Spejderbluse.

Ulvebogen, som udkom i Efteraaret 1916, er paa sin Vis enestaaende, og dens Indhold fristende for de smaa Ulveunger, der snart bredte sig over hele Verden, efter at de nu var bleven lige saa »anerkendte« som Spejderne.

Ikke mindre end ti Bøger fik Baden-Powell, trods meget andet Arbejde, skrevet i Løbet af de følgende otte Aar. Af disse fik tre stor og blivende Betydning, Pigespejdernes Haandbog i 1917, Bogen for Tropførerne (Aids to Scoutmastership) i 1919 og Rovering to Success i 1922.

Allerede i længere Tid havde to Problemer været

brændende: Hvad skal man stille op med Spejderne, naar de kommer ud over Drengealderen, og hvad skal man gøre ved de store Drenge, der først »opdager« Spejdersporten, naar de er en seksten, sytten Aar.

Baden-Powell havde længe tumlet med Tankerne om at udvide Bevægelsen til ogsaa at omfatte disse store Drenge, og forskellige Forslag havde været diskuteret. Ud af dette tog Rover Scout (Ridderspejder) Bevægelsen efterhaanden Form, og efter at omkring et Tusind Menneskers Raad og Vejledning var indhøstet, blev Retningslinierne trukket op, og Baden-Powell skrev saa for disse unge Mænd den førnævnte Bog, »Rovering to Success«, med den Motivering, at »det har altid forekommet mig mærkeligt, at naar en Mand dør, saa tager han al den Erfaring med sig, han har vundet her i Livet, baade medens han løb Hornene af sig, og naar han vandt sine Sejre. Han lader sine Sønner eller sine yngre Brødre have akkurat det samme Besvær med selv at høste *deres* Erfaringer. Hvorfor kan han ikke lade gaa videre, hvad han lærte, saa de kan begynde med hans Kundskaber og saa arbejde sig op til højere Dygtighed og Fornuft?

Det er denne Tanke, der har bevæget mig til at nedkradse nogle af de Vanskeligheder, der har mødt mig i mit Liv og saa fortælle, hvorledes jeg fandt det bedst at møde dem. Jeg siger ikke: »Hvorledes jeg mødte dem,« fordi jeg undertiden gik galt til Værks, men jeg saa bagefter gennem mine egne Fejl, hvad jeg burde have gjort.

Jeg vil gerne give dig nogle Vink tagne fra mine egne Erfaringer, naar jeg stod overfor forskellige Skær og Bølger, som du sikkert ogsaa vil møde, naar du skal padle din Vej gennem Livet.

Blandt disse Klipper og Braadsøer er der tre, som

gerne nævnes sammen: Spil, Spiritus og Kvinder; jeg føjer hertil: Storskrydere og Frasemagere«.

I Bogens Kapitler viser Baden-Powell saa i et almindeligt, dagligdags Sprog, at der kan være saavel gode som farlige Sider ved disse Skær, og forklarer, hvordan man ikke blot kan komme udenom dem, men ogsaa drage Fordel af dem og skabe sig en sejrrig Fremgang her i Livet.

Bogen slutter med at fortælle om Spejdersport for unge Mænd og forklarer, at »Ridderspejderne er et Broderskab, der har Friluftsliv og Tjeneste paa deres Program. De er Vandringsmænd og Lejrsportsfolk; de kan klare sig selv, men er i lige saa høj Grad i Stand til og beredte til at være andre til Tjeneste og Nytte. De er en Gren af Spejderbevægelsen — Spejdere over sytten Aar og under en Træning, der udvikler: Karakter og Forstand, Færdighed og Duelighed, Sundhed og Kræfter, Tjeneste for andre og godt Borgerskab.«

Denne Bog gjorde ligesaa stor Lykke som »Scouting for Boys«. Hundreder af unge Mænd skrev og takkede Baden-Powell for den, Ridderspejderne antog den hele Verden over som *deres* Haandbog, idet den blev oversat til mangfoldige Sprog, deriblandt ogsaa til Dansk under Titlen »Paa Ridderfærd«.

Endnu en betydningsfuld Begivenhed til Udvikling af Spejdernes Verdensbroderskab fandt Sted i 1919 — Oprettelsen af Træningslejren i Gilwell Park. En Spejderfører W. F. de Bois Maclaren forærede Spejderbevægelsen 55 acres (ca. 225 hektar) Land og et helt lille Slot til Brug for den internationale Spejderuddannelse og til week-end Lejrplads for Londons Spejdere.

Den første Træningslejr blev afholdt allerede i September 1919 med tyve Deltagere i forskellige Aldre og Stillinger, men for en Tid var de kun Spejdere i 1. Gil-

well Park Trop for at dygtiggøre sig i Spejdersportens mange Færdigheder.

Denne første Lejr blev efterfulgt af talrige lignende med Deltagere fra Alverdens Lande. Spejderførerne bliver inddelt i Patruljer: Uglerne, Spætterne, Skovduerne, Gøgene, Ravnene, Tyrene, Spoverne og Ulvene. De fire første er Navne paa Fugle, der findes i den nærliggende Epping Skov, og de fire sidste er opkaldt efter Patruljerne i den første Spejderlejr paa Brownsea Island i 1907.

I disse Patruljer er de ganske almindelige Spejdere og skiftes til et Døgn ad Gangen at være Patruljeførere. Den store Oplevelse er Hike'n i Epping Skoven, hvor der bivuakeres for Natten. Undervejs skal løses forskellige Opgaver, og en Rapport over hele Turen afleveres ved Hjemkomsten.

Klarer Spejderføreren sig gennem Træningslejren og en teoretisk Prøve med et godt Resultat, faar han overrakt Wood Badge. Det bestaar af to Træperler trukket paa en tynd Lædersnor. Perlerne er Kopier af dem, der sad i Zuluhøvdingen Dinizulus Halskæde, som Baden-Powell fandt i hans Hytte i 1888, og Lædersnoren har ogsaa sin Historie.

En Morgen under Mafekings Belejring mødte Baden-Powell en gammel indfødt, der arbejdede som Skraldemand, og hilste paa ham. Skraldemanden standsede Baden-Powell og sagde: Baas, hver Morgen naar jeg har mødt dig har jeg hørt dig fløjte og set dig smile. Men i Dag smiler eller fløjter du ikke. Hvorfor ikke? Hvad er sket?« Svaret lød: »Hver Dag har jeg været saa forhaabningsfuld, men i Dag synes jeg, — jeg ved ikke selv hvorfor, — at Fremtiden ser saa mørk ud.« Den gamle tog en Lædersnor, han bar om Halsen, og gav Baden-Powell den. »Baas, da jeg blev født, bandt min Mor

denne Snor om min Hals for at holde onde Aander borte og bringe mig Lykke. Jeg er nu gammel og behøver den ikke mere. Du er ung endnu. Tag den og gid Lykken vil komme til dig, saa jeg igen kan se dig smile og høre dig fløjte«.

Baden-Powell tog Lædersnoren og anbragte den i en af sine Lommer efter at have takket den gamle. Næste Dag kom der Underretning om, at Mafeking vilde blive undsat i Løbet af faa Dage. Det særlige graa Halstørklæde, Gilwell-Spejderne bærer, har bagpaa en skotskternet Firkant med Maclaren Tartan'ens Farver til Minde om Manden, der skænkede Gilwell Park til Spejderne.

Efterhaanden som Antallet af Deltagere fra hele Verden blev saa stort i disse Gilwell-Lejre, blev der oprettet »Filialer« i en Mængde Lande under Ledelse af en »Deputy Camp Chief«, »Akela Leader« eller »Rover Leader«, der havde faaet sin Uddannelse i Gilwell Park.

Hvert Aar holder 1. Gilwell Park Trop, Flok og Kreds, der nu tæller Tusinder af Spejderførere spredt over hele Jorden, »Gensyn«, hvor saa mange som muligt samles igen for at forny gamle Venskaber og drøfte fælles Oplevelser.

Det er som Spejderbevægelsen rundt om i Landene ligesom har fornyet sig, efter at denne Gilwell-Uddannelse blev mere og mere udbredt hos Førerne. Man vendte tilbage til den primitive Spejdersport efter de Linier, der oprindeligt var trukket op af Baden-Powell, og det stod atter Spejderførerne klart, at Spejdersport ikke er Videnskab, men en Række Lege og Øvelser, der udvikler Drengenes Aand og Haand.

Allerede i 1913 var der til en stor Udstilling af Spejderarbejder, som blev holdt i Birmingham, kommet Spejdere fra tolv ikke-engelske Lande, men det var dog

først i 1920, at det virkelig viste sig, hvilken international Bevægelse Spejdersporten var blevet.

Der var til alle »Spejderlande« blevet udsendt Indbydelse til en Jamboree i Olympia i London fra den 29. Juli til 7. August.

Da Baden-Powell blev spurgt, hvorfor det nu skulde hedde en Jamboree, svarede han: »Hvad skulde man ellers kalde det?« Iøvrigt stammer Ordet fra en Indianerdialekt og betyder »Mange Stammers glade Samling«.

Syvogtyve Lande mødte op med 12,000 Spejdere, og det er vanskeligt at sige, hvad der gjorde størst Indtryk paa de mange Mennesker, der hver Dag fyldte Olympia. Maaske var det de 500 smaa Ulveungers store Ulvehyl eller maaske var det Søndagsgudstjenesten, da Ærkebiskoppen af York talte til de mange Tusind Spejdere og besøgende.

»Jeg kan forstaa,« sagde Ærkebiskoppen, »de Følelser, som maa besjæle vor Spejderchef, naar han ser den Udbredelse denne Bevægelse har faaet, en Udbredelse, han for tretten Aar siden næppe havde tænkt sig. Naar I nu rejser hjem, nogle af jer skal rejse langt, maa I arbejde i Samdrægtighed med jeres Kammerater i de forskellige Lande for at danne et Spejderbroderskab. I maa allesammen lægge alle Kræfter i med det straalende Maal for Øje: Fred mellem Landene her i Verden. I kan og skal gøre dette.«

Paa Jamboreens sidste Dag var der stor Spejderopvisning, som endte med, at Baden-Powell blev kaaret til Verdensspejderchef under en tordnende Begejstring, der voksede fra Sekund til Sekund. Højere og højere steg den, til den blev en øredøvende Larm. De mange Tusinder raabte og skreg og sang og lo og græd og kastede Hattene op i Luften i vild Begejstring.

Men et Hornsignal bragte Stilhed igen. Trods alt det spændende var der en vis sørgmodig Tone over Dagen — Jamboreens sidste Dag. Der blev sagt Farvel, Gang paa Gang givet Løfter om at skrive til hinanden, og alle Vegne hørte man Ønsket om, at der snart maatte blive en Jamboree igen.

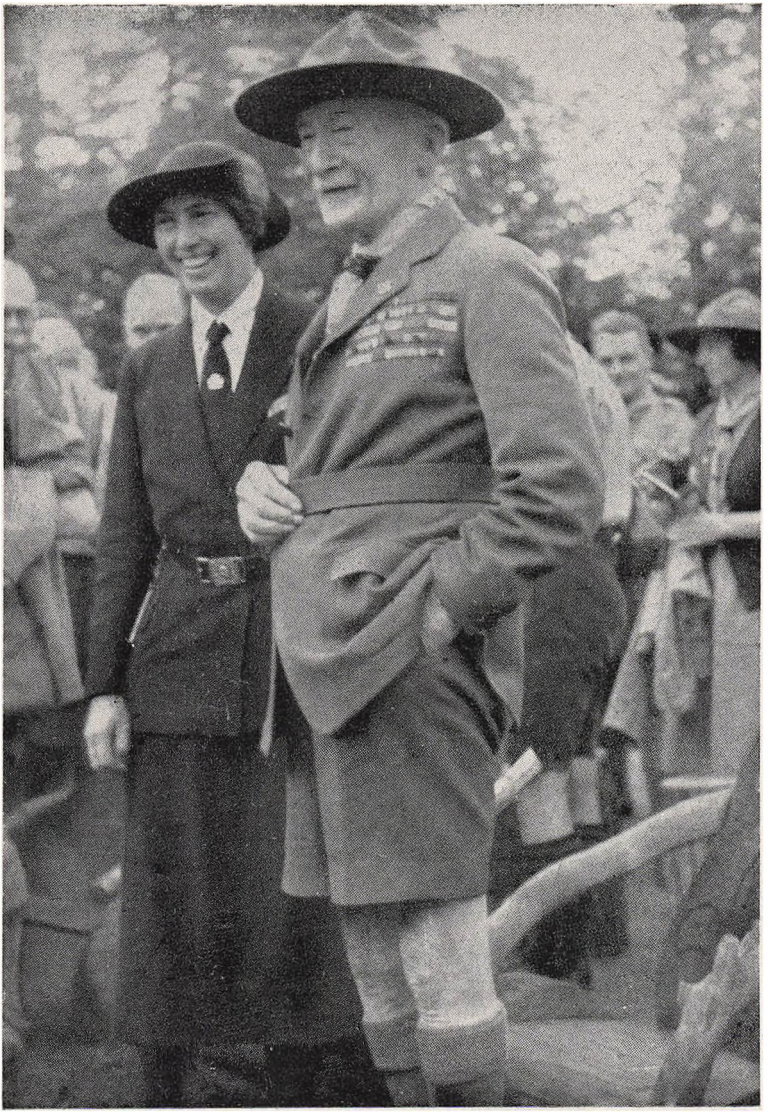
Det rent praktiske Resultat af Jamboreen blev Oprettelsen af et »Internationelt Bureau« og en Komite paa ni Medlemmer fra forskellige Lande, hvis Opgave var at fremme og udvikle Broderskabet mellem Spejderne rundt om i Verden.

Hertil skulde ogsaa Udgivelsen af det internationale Spejderblad »Jamboree« hjælpe. Det udkom hvert Kvartal trykt paa fire Sprog og fortalte i Tekst og Billeder om Spejderliv i de forskellige Lande og drøftede Problemer, der opstod i Arbejdet.

Efter et Par Aars Forløb fik det internationale Bureau overdraget en stor »Hytte« i Kandersteg i Schweiz. Den blev aabnet som Herberg for Spejdere fra alle Lande; her kunde de slaa sig ned flere eller færre sammen og tage paa Vandreture eller Bjergbestigning i de smukke Omgivelser. Hytten har stadig været Opholdssted for Spejdere fra alle mulige Lande paa alle Tider af Aaret, og Drenge og unge Mænd fra forskellige Nationer er kommet sammen her i et fortræffeligt Kammeratskab.

En af Amerikas fremtrædende Spejderførere, Mortimer Schiff, skænkede kort før sin Død en Nabogrund til Kandersteg-Hytten, saa to Tusinde Spejdere kan nu ligge i Lejr her.

I 1924 gik Ønsket om atter at kunne mødes i en Jamboree i Opfyldelse. Næsten 5000 Spejdere fra 34 Lande laa i Lejr en Uge paa Ermelundssletten ved København. Lejren var præget af mange Spejderkonkur-

De to Verdensspejderchefer

Vogelenzang-Jamboreen 1937

rencer, men der blev dog ogsaa Tid til at gaa paa Besøg hos hinanden.

Baden-Powell blev hyldet ved en stor Opvisning paa Stadion, hvor alle Spejderne svingende med Bøgegrene flokkedes om ham. Det var, som om den danske Bøgeskov kom vandrende for at tiljuble ham.

Da Hyldestraabene forstummede, talte Baden-Powell: »Det er mig en Glæde at se jer samlede her. I har levet jert Lejrliv sammen med Kammerater fra mange forskellige Lande, og Spejdere fra vidt forskellige Egne af Verden er blevet Venner med hinanden. I har haft Solskin lige til denne Dag. Jeg har bragt Regnvejret med for at prøve jer, for at se om I som rigtige Spejdere tager Modgangen med godt Humør. Tak for jeres Hyldest og god Lejr.«

Saa begyndte Opvisningen. Ulveungerne lavede Ulvehyl, Lassosvingerne vandrede rundt, Spejdere dansede Folkedanse, der blev løbet 100 Meter Løb, og Regnen styrtede ned.

Men ingen ænsede den og allermindst under Tovtrækningen mellem Amerika og Danmark. Spejdere og Tilskuere fulgte den spændende Kamp med stive Øjne, der blev raabt og trampet, og hele Stadion kogte over i sydlandsk Begejstring, da Danmark vandt og Tovtrækningsholdet blev baaret i Guldstol Stadion rundt under Nationernes Jubel.

Ogsaa den følgende Søndag, Kongesøndagen, øste Regnen ned, men Kongen ænsede det ikke lige saa lidt som Spejderne og hilste paa Jamboreens Ledere og gik paa Rundgang til de forskellige Lande. Regnen varede stadig ved, mens Alverdens Spejdere marcherede forbi Kong Christian.

Om Eftermiddagen traf Baden-Powell det rigtige, da han sagde til Spejderne: »Jeg har overværet mange

Spejdersammenkomster, men aldrig har jeg set Spejdere, der er saa vaade, som I er. Jeg skal derfor ikke opholde jer længe, men jeg haaber blot, at I, naar I i Dag drager ind i danske Hjem, viser jer taknemmelige mod jeres Værter, saa I ikke bare siger Tak, men ogsaa er hjælpsomme mod dem, hver Gang der er Lejlighed til det.«

Om Aftenen holdt saa de udenlandske Spejdere deres Indtog i danske Hjem, hvor de tilbragte en Uge med Udflugter til Haslev og Nordsjælland og fik set Københavns Seværdigheder. En aldeles fortræffelig Idé fik et glimrende Forløb baade for Spejdergæsterne og deres Værter, der ønkede, at de kunde have beholdt disse fremmede Drenge meget længere.

Tiden mellem Jamboreerne tilbragte Baden-Powell med Rejser, hvor hans Hustru ledsagede ham, og med utrætteligt Arbejde hjemme. Der er næppe det Land i Europa han ikke har besøgt, og ikke saa faa Gange var han »over Dammen« til Canada og U. S. A. Ogsaa Østen gik hans Rejser til, og i 1926 var han syv Maaneder i Sydafrika, hvor han ialt rejste en fjorten Tusind Kilometer for at besøge Drenge- og Pigespejdere og fremme og ophjælpe Bevægelsen, hvor det tiltrængtes.

I de korte Perioder, han var hjemme i England, boede han paa sin Ejendom »Pax Hill«, som han havde købt i 1918. Fra to store Skriveborde, der stod overfor hinanden i den solfyldte Dagligstue holdt Verdensspejderchefen og hans Hustru de Traade i deres Hænder, der udgik til de mange Millioner Piger og Drenge over hele Jorden, som havde meldt sig under Spejderfanerne.

I 1929 blev Spejderbevægelsen »myndig«, idet den fyldte 21 Aar. Begivenheden fejredes med det største Selskab, der vel nok har været samlet i en saadan Anledning, nemlig med Verdensjamboreen i Arrowe Park

ved Birkenhead. Den Dag, da de 56.000 Spejdere fra nogle og tredive forskellige Dele af det britiske Verdensrige og fra 42 andre Nationer hilste Baden-Powell med en saa dundrende Begejstring, som ingen vist før er blevet hilst og med en saa broget Mangfoldighed, som der vel aldrig før er skuet ud over af noget Menneske — den Dag blev vist Højdepunktet i hans Spejderliv naaet.

Han blev udnævnt til Lord, men tog ikke Tilnavnet »af Mafeking«, ej heller »af Pax Hill«, men af »Gilwell«, saa stor Betydning tillagde han denne internationale Førertræningslejr.

Forøvrigt fik han ogsaa en fin Bil med Karavane-Paahængsvogn, et Maleri af sig selv — og sidst men ikke mindst et Par Seler. Alt dette var Resultatet af halvanden Million Spejderes Fem- og Tiører, og Ideen var i al Hemmelighed udgaaet fra Danmark.

»For nu at blive klar over mine Ønsker, spurgte de min Kone, uden at jeg vidste det, hvad jeg mon kunde ønske mig.

Hun forhørte sig en Dag hos mig, hvad jeg vilde bryde mig om at faa, hvis jeg skulde have en Foræring. Jeg takkede hende selvfølgelig for den pæne Tanke, men svarede, at jeg ikke lige i Øjeblikket trængte til noget.

»Jamen, tænk dig nu om,« sagde hun, »der maa da være et eller andet.«

Jeg spekulerede et Øjeblik og svarede saa: »Ja, mine Seler er snart saa slidt, hvis du vil give mig et nyt Par, vil jeg være meget taknemmelig.«

Selerne fik jeg virkelig ogsaa i rette Tid under Jamboreen — men altsaa ogsaa Bilen og meget mere, som jeg slet ikke havde fortjent.«

De danske Spejdere var umaadelig populære under

denne Jamboree og vandt fortjent Opmærksomhed for deres fortræffelige Gymnastikopvisning, hvor 1300 Drenge uden Betænkning lagde sig ned i Mudderet, da en af Øvelserne krævede det.

Da den danske Lejr blev brudt, var det den fineste efterladte Lejrplads, kunde man læse i Jamboreens Avis, og det trods den Fart, det var gaaet med. Man fortalte senere, at en Amerikaner, der var gaaet ind i sit Telt for at barbere sig, mens Lejren endnu stod der, nær havde faaet et Slagtilfælde, da han fandt den tom og spejderforladt, da han kom ud igen efter at have faaet Skægstubbene taget af.

Paa Jamboreens sidste Dag var der Farvel-March forbi Verdensspejderchefen. Brede Rækker paa femogtyve Spejdere fra Alverdens Nationer svingede Arm i Arm forbi Baden-Powell med flyvende Faner og under tordnende Begejstringsraab.

Baden-Powell traadte derefter op paa en lille Forhøjning midt paa Opvisningspladsen. Han var Navet i Jamboreens Venskabshjul, og ud fra ham straalede enogtyve levende Eger dannet af de mange Landes Ungdom — et for hver af de 21 Aar, Spejderbevægelsen havde været til.

»Her er en Stridsøkse, Tegnet paa Fjendskab og Ondskab, som jeg nu begraver her i Arrowe,« lød Baden-Powells Ord, medens han samtidig slyngede en Økse ned i en Dynge gyldne Pile.

»Fra alle Jordens Egne er I kommet til dette Verdensbroderskabsstævne,« fortsatte han. »I Dag sender jeg jer bort fra Arrowe ud over hele Jorden med mit Tegn paa Fred og Venskab; hver eneste af jer er min Udsending, der fører mit Budskab ud til Verdens Ende. Fra nu af er Spejdernes Fredssymbol den gyldne Pil.«

75 Aar — Engang Spejder, altid Spejder.

Baden-Powell sendte fire gyldne Pile af Sted i Retning af de fire Verdenshjørner. Hurtigt gik disse Tegn paa Fred og Venskab fra Haand til Haand, til de var naaet gennem alle Verdens Nationer.

Den store Arrowe Jamboree var forbi, men Mindet om den vil leve saa længe, som der findes Spejdere, der var med i »Den gyldne Pil«s tusindtallige Skarer.

Da Baden-Powell i 1932 fyldte 75 Aar, fejrede han Begivenheden med at udsende sit Livs Erfaringer i en Bog, »Lessons from the 'Varsity of Life«, der som sædvanlig var fyldt med en Mængde af hans egne Tegninger og muntre og alvorlige Historier. Det er ikke en

Levnedsbeskrivelse, der begynder med hans Barndom og følger ham videre i Livet, men en Slags Biksemad, hvor man dog ikke behøver at lede efter Kødet, det er der nok af i den Bog.

Endnu to Jamboreers Strabadser trodsede han, skønt han nu var højt op i Aarene. Havde Arrowe Jamboreen været en »Mudboree«, saa blev Gödöllö Jamboreen i Ungarn i 1933 en »Sunboree«. I flere Dage viste Termometret 42 Grader Celcius i Skyggen, og selv Negerspejderne gik rundt og svedte. Sproget var noget af et Mareridt, men ved saadanne store Spejderstævner tales »jamboresisk«, og det hjælper ud over alle Vanskeligheder. Maden var morsom, naar man kan se det morsomme ved Paprika og Nudler. Men iøvrigt var det en Jamboree med Liv og Sang og Musik og Fest og Farver for alle Pengene.

Besøget i Budapest, »Donaus Dronning«, var et Kapitel for sig, men det bedste ved det hele var maaske dog en to Timers Sejlads paa Floden, mens Zigeunerorkestret paa Promenadedækket spillede »An der schönen, blauen Donau«, og Tusinder af Lys funklede fra begge Bredder, og alle de pragtfulde Bygningsværker og Mindesmærker laa badet i Projektørernes ødsle Lys. Den Oplevelse glemmer ingen af Spejderne, der var med.

Da Baden-Powell kom tilbage til England igen, slog han sig ikke længe til Ro der, men tog ud paa et Par lange Søkrydstogter sammen med flere Hundrede Spejderførere. Tidlig i 1934 blev han meget syg og maatte efter en farlig Operation holde Sengen i næsten et halvt Aar. Man mente en Overgang at han ikke vilde komme over Sygdommen, men hans sejge Vilje til at ville leve sejrede, og han hvilte saa endelig for en Gangs Skyld

den følgende Sommer saa meget, som hans rastløse, arbejdsomme Natur kunde faa ham til.

Da han følte sig helt rask, tog han sammen med sin Hustru og to Døtre ud paa sit Livs anden Rejse Jorden rundt. Den egentlige Aarsag til Turen var en stor Jamboree, som skulde afholdes i Nærheden af Melbourne i Australien.

Om de mange Lande han besøgte paa denne lange Rejse og sine Oplevelser paa Turen har han som sædvanlig tegnet og fortalt i en Bog, »Scouting round the World«, saa kan alle glæde sig sammen med ham over det lykkelige Forløb, Rejsen fik, og samtidig faa en Mængde at vide om fjerne Riger og Lande og Spejderne der.

Den 22. Februar 1937 fyldte han 80 Aar og benyttede denne Lejlighed til at sende en Hilsen til alle Spejdere hele Verden over:

»Kære Spejderbrødre.

Jeg er nu 80 Aar gammel. Hvad mener I om det? Og dog kan jeg ikke sige, at jeg føler mig ret meget ældre end nogen af jer.

Mens jeg var Dreng var jeg en Slags Søspejder. Det, jeg lærte den Gang, har altid siden i Livet været en Hjælp for mig. Jeg blev Soldat og gjorde Spejdertjeneste i Krig. Det var spændende. I Hæren lærte jeg at tjene — det vil sige at gøre min Pligt uden at spørge »hvorfor« og at være rede til at staa Ansigt til Ansigt med Faren, ja om nødvendigt med Døden. Jeg har rejst en hel Del, og det har aabnet mit Øje for andre Lande og andre Folk og deres Skikke.

Jeg drev Sport og fik et godt Helbred. Jeg drog paa Opdagelsesrejser og oplevede en Mængde Eventyr. Ja, jeg nød Livet i fuldt Maal, og det skønt jeg ikke havde andre Penge end dem, jeg tjente ved mit Arbejde. Jeg

havde Masser af Fornøjelser, men efterhaanden fandt jeg ud af, at der er Forskel paa Fornøjelse og Lykke.

Du har Fornøjelse af at more dig selv, af at gaa i Biografen, af at spille Fodbold eller af at spise en god Middag. Se, det er altsammen en Fornøjelse, men den holder op, naar du er færdig med at spille eller spise. Lykke er noget andet. Det er en Glæde, som er i dig, og som for det meste ikke kommer frem ved at den morer dig selv, men ved at du gør noget godt for andre, ved at du hjælper andre.

Du synes maaske, at 80 Aar er en lang Tid, men jeg kan ikke huske, at jeg nogensinde ikke har haft travlt. Saa længe du har noget at gøre, kan du ikke andet end være glad. Hvis du engang skulde faa for lidt at bestille, husk saa paa, at der altid er en Mængde Mennesker, der har Brug for Hjælp: Gamle Mennesker, syge og fattige, som vil blive uendelig glade for en hjælpende Haand. Selvom du er fattig eller lille, kan du altid finde nogen, der har det værre end du selv: En Krøbling, en syg eller gammel. Hvis du vil hjælpe dem og opmuntre dem, sker der noget mærkeligt! Du vil opdage, at ved at gøre andre glade, bliver du selv lykkelig.

Jeg vil ønske for dig, at du maa faa et ligesaa langt og fornøjeligt Liv, som jeg har haft. Det kan du faa ved at leve fornuftigt og være hjælpsom mod andre Mennesker. Jeg skal fortælle dig mit Livs Hemmelighed:

Jeg har altid prøvet at faa Spejderløftet og Spejderloven med i alt, hvad jeg har foretaget mig. Hvis du ogsaa gør det, vil dit Liv blive lykkeligt, og du vil faa en herlig Tilværelse, selv om du bliver 80 Aar.

Jeg vil nu bede dig gentage Spejderløftet for dig selv sammen med mig — ikke som en Papegøje vilde gøre det, men saadan, at du tænker paa Betydningen og Meningen af hvert Ord, du siger.

Gentag saa efter mig:

Jeg lover paa min Ære efter bedste Evne
at være tro mod Gud og mit Fædreland,
at være hjælpsom mod alle Mennesker og
at holde Spejderloven.

Tak. Jeg ønsker dig et langt og lykkeligt Liv.

Baden-Powell.

Ude i Indien, hvor han paa det Tidspunkt opholdt sig, indløb der i Tusindvis af Fødselsdagshilsner til ham.

»Fra Danmark alene modtog jeg over 4000 Kort med Hilsen fra Spejdere. Ingen har vel nogensinde modtaget en saadan Fødselsdagspost. Det har desværre været mig umuligt at læse dem alle, endsige besvare dem, men jeg er meget taknemmelig, og det har rørt mig dybt.

Prospektkortene gav jeg til Spejderne og Børnene herude, og de var meget glade for den Geografiundervisning. Denne Lavine af Venlighed har tjent et dobbelt Formaal, at knytte Baand mellem Danmark og en Mængde Drenge og Piger her i Indien, samt givet mig den Glæde at opfriske mine varme Følelser for mine Spejdervenner i Danmark.«

Og saa drager Baden-Powell trods sine 80 Aar til Verdensjamboreen i Vogelenzang i Holland.

Det mærkedes tydeligt, at det var Blomsternes, Kanalernes og Træskoenes Land, der denne Gang skulde huse Spejderne fra Alverdens Egne.

Men iøvrigt prægedes Jamboreen af Autografjægerne og Changefolkene, hvis Motto var: Alt kan byttes. Det var ikke nogen Sjældenhed at se en Spejder i f. Eks. følgende Paaklædning: Rød Fez, engelsk Gallasløjfe, en Række udenlandske Spejdermærker og Duelighedstegn, fransk Spejderbælte og hollandske Træsko; bag alt

dette skimtede man saa svagt hans oprindelige Spejderdragt.

Den danske Lejrs Hovedportal var denne Gang ikke to lodrette Stolper med en Overligger, men en af Jamboreens mest originale Indgangsportaler, idet kæmpehøje Bogstaver dannede Ordet »DANMARK« med Indgang gennem Bogstav M. Særlig festlig saa den ud om Aftenen, naar 300 kulørte Lamper trak dens Omrids op. Den kunde saa ses fra det halve Jamboreeomraade, og Navnet Danmark blev med sin lysende Skrift brændt ind i mange udenlandske Spejderes Erindring.

Fire store Begivenheder fandt Sted paa den mægtige Arena: Aabningshøjtideligheden, Gudstjenesten, den danske Opvisning og den store Afslutningshøjtidelighed, hvor Baden-Powell for sidste Gang fik Lejlighed til at tale til saa mange Spejdere forsamlede fra hele Verden.

Hans Afskedsord til dem lød saadan:

»Vi er kommet til Slutningen af vor Jamboree. Det er, som om vi begyndte den i Gaar, og nu er den allerede forbi. Det glæder mig meget, at alle I Spejdere samlede fra alle Verdens Egne i disse Dage har gjort jert bedste for at blive Venner. Naar alt kommer til alt, var det Hovedformaalet med Jamboreen at stifte saa mange Venskaber som muligt mellem jeres Lande. Vi er blevet kaldt et Drenge-Korstog, et Fredens Korstog, og det er en ganske rammende Betegnelse for vort Verdensbroderskab. Ungdom fra alle Lande har samlet sig i Jamboreen og tilsluttet sig Korstoget for Venskab og god Vilje til Forstaaelse.

I bærer alle Jamboreens Emblem: Jakobsstaven, der siger saa meget. Den bærer Korset, Symbolet paa Opofrelse og paa den kristne Tro. Men den har ogsaa andre Arme, der viser, at Spejderbevægelsen ikke er

bundet af Trosbekendelser, men stor nok til at omfatte alle religiøse Opfattelser. Jakobsstaven har ti Spidser, en for hver af de ti Spejderlove. Husk altid, hvad Spejderloven betyder. Den vil hjælpe dig i alt, hvad du foretager dig og vil være til stor Nytte for dig i Opfyldelsen af Spejderidealerne, og paa denne Maade vil du tjene Gud.

Tidspunktet er nu kommet for mig til at sige Farvel. Jeg ønsker jer et lykkeligt Liv. Vi ved, at mange af os aldrig skal mødes igen i denne Verden. Jeg er i mit enogfirsindstyvende Aar og nærmer mig Slutningen af mit Liv. De fleste af jer er i Begyndelsen af jeres, og jeg ønsker jer inderligt et heldigt og lykkeligt Liv. Det kan det blive, hvis I gør jert bedste for at leve efter Spejderloven hver eneste Dag, hvad end jeres Stilling er og hvor I end befinder jer.

Jeg vilde ønske, at I alle vilde gemme Jamboree-Mærket, som I bærer paa jeres Spejderdragt. Jeg foreslaar, at I passer paa det og værdsætter det og prøver at huske paa, hvad det betyder. Det vil minde jer om den lykkelige Tid her i Lejren, og naar I tænker paa Betydningen af dette Mærke vil det hjælpe jer i jeres Bestræbelser for at udbrede Guds Rige.

Det vil altid minde jer om Spejderloven og den dejlige Tid, vi har haft sammen her i Holland, det vil hjælpe jer til at være rustet til at gennemføre Spejderloven i hele Livet og til at udbrede vore Spejderidealer, den gode Vilje og den fremstrakte kammeratlige Haand mod alle, vi møder. Mit Bud til jer er at sprede Venskab og gensidig Forstaaelse ud over Verden.

Farvel — og Gud velsigne jer alle!«

Kort efter sit Sølvbryllup i 1937 tog Baden-Powell til Afrika. Han vilde besøge Spejderne paa sin lange Rejse, men Helbredet svigtede ham, og i Stedet maatte han

tage direkte til Kenya og tilbringe Vinteren i Nyeri, hvor han byggede sig et Hus »Paxtu«.

Da Skibet anløb Beira havde Baden-Powell den store Glæde, at hans Søn Peter og den lille Sønnesøn Robert, »Verdens dejligste Unge«, kom om Bord og hilste paa ham.

I Maj 1938 vendte Baden-Powell atter hjem til England. Han var stadig syg; 60 Aars Overarbejde begyndte nu at gøre sig gældende. Men længe undte han sig ikke Hvile og Ro paa »Pax Hill«. Sammen med 460 engelske Spejderførere tog han om Sommeren paa et af de Søkrydstogter, der ogsaa tidligere havde faaet saa stor Tilslutning blandt Spejderførerne.

En tidlig Morgen i øsende Regnvejr gled Spejderskibet ind til Langelinie og fortøjede. Baden-Powell viste sig ikke paa Dækket, men saa alligevel de københavnske Spejdere, der var mødt op med Faner og Standere og Lurblæsere, for han kikkede ud gennem Koøjet i sin Kahyt, men det var der ingen, der opdagede. Det var ham en stor Skuffelse, at hans Læges Forbud forhindrede ham i at gaa i Land »her, hvor jeg har saa mange lykkelige Minder fra mine tidligere Besøg«.

Det store Lejrbaal i Dyrehaven maatte paa Grund af Vejret henlægges til Forum, og her hilste Lady Baden-Powell saa paa 7000 Spejdere og nogle Tusind Tilskuere.

Da Afrejsens Dag kom, samledes i silende Regn 2—3000 Spejdere paa Langelinie foran det store Spejderskib. Baden-Powell traadte helt frem til Rælingen med sin Hustru under Armen og blev hilst med stormende Begejstring. Han gjorde Tegn til at ville tale, og der blev saa stille, at man kunde høre Regnen tromme paa Spejderhattene.

»Det gør mig ondt, at jeg ikke kan gaa i Land i Dan-

Baden-Powells Bungalow i Nyeri.

mark. Det gjorde mig ogsaa ondt, at jeg bragte jer daarligt Vejr, men det gør jeg jo altid. Jeg takker for den storslaaede Modtagelse og Afsked, der er blevet mig til Del. Det er med lykkelige Minder fra Danmark jeg rejser tilbage til England«.

Jublen brød løs igen, men Skibsklokken ringede tredie Gang, og stille gled Skibet ud fra Bolværket. Baden-Powells kraftige Stemme lød ind mod Land: »Good-bye«.

Det store Spejderskib fjernede sig langsomt. I Mastetoppene havde det de to internationale Spejderflag — Drengespejdernes grønne med Liljen og Pigespejdernes blaa med Trekløveret. Spejderne blev ved med at raabe og vinke, til Skibet med Verdensspejdercheferne om Bord var helt ude af Syne i Regntykningen.

Det blev sidste Gang, danske Spejdere fik Lejlighed til at være sammen med Baden-Powell. Ved Aarsskiftet

sejlede han atter til Østafrika, til de Kyster, han havde set for første Gang for 62 Aar siden.

»Jeg havde været syg og var blevet sendt til Nyeri i Kenya af Lægerne med strenge Ordrer til at blive her i nogen Tid, til jeg atter var rask.

Vi har en henrivende Bungalow, »Paxtu«, med en stor bred Veranda, som løber langs hele Forsiden af den. Fra denne Veranda har jeg den skønneste Udsigt over Blomsterbedene, grønne Plæner, purpurfarvede Dale og skovbevoksede Skraaninger — helt ud til Mount Kenyas graa Kolos, der ligger og glimter med sine sneklædte Toppe højt oppe i Solen.

Gid blot alle kunde leve i saadan et storartet Land som dette; hvor lykkelige vilde vi saa ikke være!«

Baden-Powell blev imidlertid ikke rask igen, men han kunde dog dyrke sine mange Interesser og passe sin store Brevveksling. Han naaede at skrive endnu tre Bøger om forskellige Oplevelser fra sit lange, begivenhedsrige Liv og om de vilde Dyr og Fugle, han kunde iagttage fra sin aabne Veranda, og illustrerede Bøgerne med en Mængde morsomme Tegninger og smukke Akvareller fra det skønne Land, hvortil han var rejst for at genvinde sit Helbred.

Men det smerter ham at ligge uvirksom her og vide, at andre maa udføre hans Arbejde i Spejderbevægelsen, uden at han kan løfte en Finger for at hjælpe dem.

»Efter at jeg har været med i Spejderbevægelsen til op over begge Ører i mere end tredive Aar, rejste jeg paa en tre Maaneders Ferie til Kenya. Der afslørede jeg et Hjerte, der var blevet træt, og et daarligt Øje, og Doktoren sagde: De har bare at blive her. Hans Ord blev yderligere haandhævet af Hitler og hans Krig og »Hun-som-maa-adlydes« var af samme Mening. Derfor

Nogle af Afrikas Dyr tegnet af B-P. I Baggrunden Toppen af Mount Kenya

sidder jeg fast her — uvirksom og maa se andre udføre mit Arbejde.

En stor Trøst er det imidlertid, at de er unge, ivrige, energiske og villige til at ofre sig for Spejderbevægelsens Vel og kan langt bedre end jeg styre den gennem de nuværende Vanskeligheder. De har det rette Udsyn, som gør dem i Stand til at faa Øje paa og bruge de Muligheder, som vil vise sig, til at give Bevægelsen endnu større national og international Værdi ved Genopprettelsen af Freden efter Krigen.

Med den største Tilfredshed overlader jeg det altsammen i jeres Hænder og hvisker til Jer: Gud velsigne Jer og lade Jeres Arbejde lykkes«.

Allerede i 1933 da Baden-Powell var 76 Aar og udsendte sin Selvbiografi, saa han den Kendsgerning i Øjnene, at det snart vilde være Sengetid for ham, idet han slutter sin Beretning om sit Livs mange og brogede Oplevelser saaledes:

»Naar jeg ser tilbage over det Spand af Aar, jeg har levet, er der særlig to lysende Begivenheder, som straks springer mig i Tankerne:

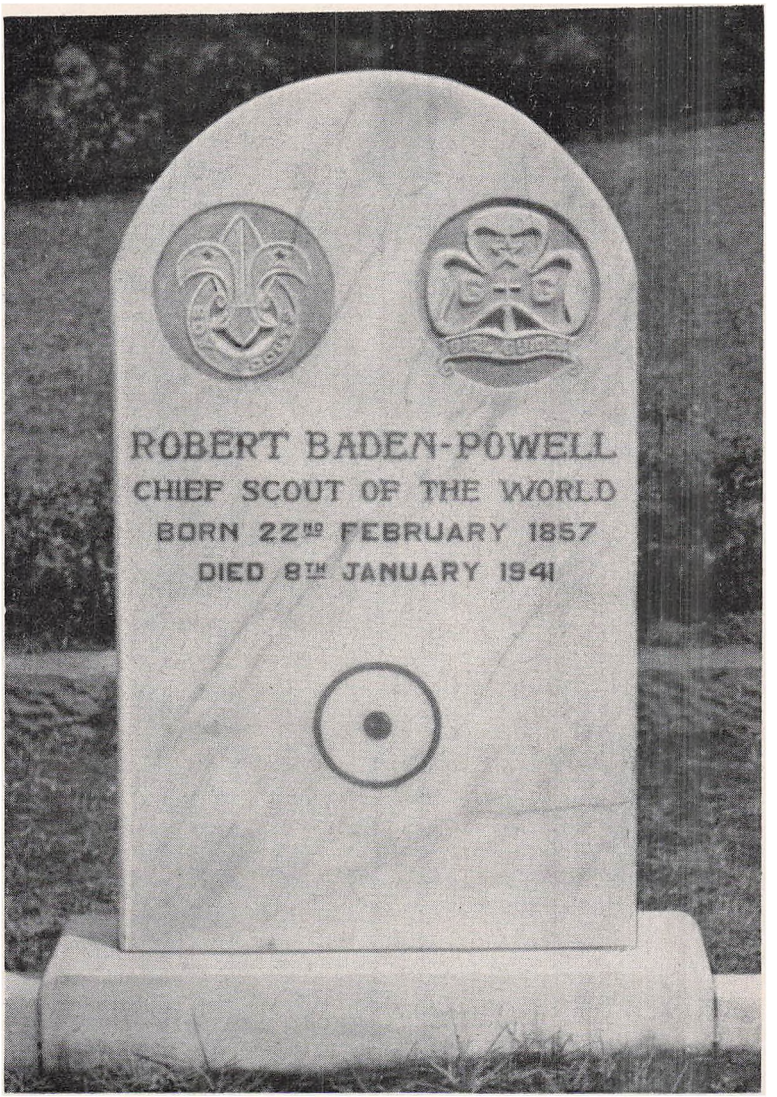
I mit »første Liv« de anstrengende Dage blandt gode Kammerater i det solstegte Matabeleland og i »Liv Nr. 2« en lille, varm Haand, som trækker mig ned til sig, til to smaa Arme kan naa mig om Halsen, medens hun efter et lille, blødt Kys hvisker: Bare en lille Historie til, Daddy!

Jeg skriver dette i min Have hen under Aften en vidunderlig Septemberdag, hvor det gyldne Skær fra Solnedgangen kaster en ny Farvetone af Lys og Skygge over Skoven, som ligger udstrakt foran mig, og et violet Strøg over de fjerne Højdedrag, hvor jeg nylig har vandret.

Der er Duft af Roser i Luften. En Raage skriger søv-

København 1938

B-P.s Gravsten

nigt i Elmetræerne som Svar paa en Dues fjerne Kurren. En Bi summer dovent forbi paa Vej hjem til Kuben. Alt aander Fred her i Tusmørket, før Natten falder paa.

Hun, der har delt noget af Eftermiddagens Besvær med mig — og ogsaa dens Glæder, sidder ved Siden af mig. Det er godt at slappe lidt af, naar man er halvtræt af ærligt udført Arbejde og saa se tilbage og føle, at naar Dagen nu snart er til Ende, saa har den trods ens Begrænsninger ikke været drevet bort, men jeg har nydt den i fulde Drag og er lykkelig ved at have faa Ønsker og endnu færre Beklagelser.

Fra de øverste Vinduer lyder der munter Passiar og Latter fra Børnene, som er ved at gaa i Seng.

Dagen, som kommer, er deres.

Maa den dog blive lige saa lykkelig, som min har været. Gud velsigne dem.

For mig er det snart Sengetid. Derfor — Godnat«.

Men i disse Maaneder i Kenya faar han dog først rigtig Fornemmelsen af, at Tiden nærmer sig, da han maa bort. Trods sit svage Hjerte slidt op i Arbejdet for sit Land og Alverdens Ungdom under han sig ikke Hvile, men er travlt optaget af at udfinde Midler og Veje til Spejderbevægelsens videre Udbredelse.

Han sender som sædvanligt en Nytaarshilsen til Spejderkorpsene hele Verden over og til sine mange Venner. og i en sidste Hilsen til Spejderne skriver han bl. a. »Husk, dette er det sidste, du vil høre fra mig, saa tænk over det.

Jeg har haft et overordentlig lykkeligt Liv og jeg ønsker for hver eneste af Jer, at I ogsaa maa faa ligesaa lykkeligt et Liv.

Jeg tror, at Gud satte os i denne herlige Verden, for at vi skulde være lykkelige og glæde os over Livet. Lyk-

"The darkest hour's before the dawn".
The blackest cloud can only shade for a time
the blue sky and the sunshine which is there
above it.
This winter is black for millions of sufferers in
many countries, owing to the war — but let
us hope, and let us pray and strive for
brighter days and the blessings of peace in
this coming year — if God so wills.

Baden-Powell

ken bestaar ikke i at være rig, ej heller i at være heldig i Livstilling eller i at være tilfreds med sig selv. Et Skridt henimod at blive lykkelig er at sørge for, at du bliver sund og stærk, medens du er Dreng, saa du kan blive til Nytte og Gavn og derved glæde dig ved Livet, naar du bliver voksen.

Men den virkelige Maade at blive lykkelig paa er at bringe Glæde til andre Mennesker. Prøv at efterlade

Verden lidt bedre end du fandt den, og naar din Tur kommer til at skulle dø, saa kan du dø lykkelig med den Følelse, at du har i hvert Fald ikke spildt din Tid, men har gjort dit Bedste. Vær beredt til ogsaa paa denne Maade at leve lykkelig og dø lykkelig — hold altid fast ved dit Spejderløfte, selv naar du ikke er Dreng mere. Gud hjælpe dig til at gøre det. Jeres Ven Baden-Powell«.

Ogsaa til Pigespejderne har han en sidste Hilsen: »Dette er blot en Farvelhilsen til Jer, den sidste I faar fra mig. Den skal blot minde Jer om, naar jeg er borte, at det stadig er Jeres Opgave i Livet at blive lykkelige og faa andre til ogsaa at blive det.

I Kvinder er Guds udvalgte Tjenere paa to Maader: For det første ved at fortsætte Slægten, sætte Børn i Verden til Erstatning for de Mænd og Kvinder, som gaar bort og for det andet ved at bringe Glæde ind i Tilværelsen ved at skabe lykkelige Hjem og ved at være gode og opmuntrende Kammerater for Jeres Mænd og Børn.

I vil saa opdage, at Himlen ikke er en Slags Lykkebo oppe over Skyerne efter at I er døde, men her og nu i denne Verden, i dit eget Hjem. Bring Glæde til andre, og I vil selv opleve Glæden, det er hvad Gud ønsker af Jer.

Gud være med Jer. Baden-Powell«.

Da Aaret gaar paa Hæld, tager hans Sygdom en alvorlig Vending, langsomt ebber Kræfterne ud, og i Begyndelsen af det nye Aar, den 8. Januar 1941, dør han, næsten 84 Aar gammel.

Baden-Powell skulde have været begravet i Westminster Abbey. Hans sidste Hvilested vilde være bleven mellem den ukendte Soldats Grav og David Livingstones. Ikke langt derfra ligger hans Gudfader Ingeniøren Ro-

bert Stephenson, efter hvem han var bleven opkaldt. Men Krigen gjorde det umuligt.

I Stedet for blev han begravet paa den lille Kirkegaard i Nyeri, der paa to Sider er skærmet af Træer, mens de andre to Sider er aabne som et Vindue med Udsigt til Dale og Højdedrag og Mount Kenyas sneklædte Top.

Paa sin sidste Rejse blev han fulgt af Spejdere og Soldater; fire Ridderspejdere og fire Underofficerer bar Kisten det sidste Stykke Vej. Spejdere fra Europa, Afrika og Indien repræsenterede de Millioner Mænd og Kvinder, Drenge og Piger, som var ham saa stor Tak skyldig for al den Lykke og Glæde, han havde skabt i deres Liv.

Ikke blot Generalguvernøren og fremragende Officerer, men ogsaa sorte Kikuyu Spejdere og indiske Ulveunger stod tavse omkring hans sidste Hvilested.

Den 27. Januar afholdtes i Westminster Abbey en Mindegudstjeneste for Baden-Powell. Den blev overværet af Repræsentanter for den engelske Konge og Dronning, for Regeringen og det britiske Verdensriges Dominions og Kolonier og mange fremmede Lande, og af en stor Skare betydningsfulde Mænd og Kvinder. Spejdere og Pigespejdere var ogsaa kommet til Stede for at mindes deres afholdte Chef.

Ikke blot i næsten hver eneste By i England, men ogsaa udover hele Imperiet og overalt, hvor der fandtes Spejdere, blev der holdt lignende Mindegudstjenester. I de af Krigen undertrykte Lande, hvor Spejderbevægelsen var forbudt, samledes man forsigtigt og skjult og mindedes den store Ungdommens Ven, som nu var gaaet bort.

I den engelske Radio holdt en af Baden-Powells trofaste Medarbejdere i Spejderbevægelsen lige fra den første Lejr i 1907, Sir Percy Everett, en Mindetale:

»Verdensspejderchefen er gaaet hjem, men han vil stadig leve straalende i Hjerterne paa alle dem, der har været under hans Væsens vidunderlige Fortryllelse. Ingen Mand har i dette Aarhundrede haft en større Indflydelse i det godes Tjeneste paa saa mange unge Mennesker som han.

Jeg havde den sjældne Glæde at hjælpe ham paa Brownsea i August 1907. Hvilken Oplevelse var det ikke at spille selv en ringe Rolle i denne første Spejderlejr paa 20 Drenge fra alle Samfundslag. Jeg kan endnu se ham ved Aftenens Lejrbaal fortælle en Oplevelse fra sit begivenhedsrige Liv, fortælle os paa sin egen uforlignelige Maade noget om Stjernernes Eventyr, om Træerne og Dyrene og saa føre an i en Runddans om Lejrbaalet syngende Eengonyama Sangen.

Vi blev vækket om Morgenen af Kuduhornet, hele Dagen legede vi Lege, hvor hver eneste af os havde sin særlige Opgave. Vi gik til Køjs om Aftenen med hans herlige Stemme klingende i vore Ører: God Nat, Drenge. Gud velsigne Jer.

Fra denne første Lejr udsprang de to historiske Bøger Scouting for Boys og Girl Guiding, Haandbøgerne for de to store Bevægelser, illustrerede med hans egne Tegninger. For Verdensspejderchefen var en Mand med mange Evner, Forfatter og Tegner, Arkitekt og Billedhugger. Han har skrevet og illustreret mange Bøger, han har udstillet sine Akvareller i London, han gav Tegning til Tilbygning af en Fløj til sit Hus i Hampshire, og han har udført flere fine Billedhuggerarbejder. Han kunde bruge venstre Haand ligesaa godt som højre og kunde tegne med dem begge paa en Gang. Han var havekyndig, Fisker, Jæger og Sportsmand, altsaa i høj Grad et Friluftsmenneske. Sammen med alt dette og mange andre Egenskaber havde han udpræget Sans

for Organisation og for at faa dem, han arbejdede sammen med, til at bestille noget. Jeg kan huske, at jeg engang befandt mig i hans Have trillende en tung hjulbørfuld Sten af Sted og med den store Opgave at faa klippet en 50 Meter lang Hæk ordentlig ned.

Han havde faa Fordringer. Da Spejderne vilde give ham en Gave, forsikrede Lady Baden-Powell, at det eneste han ønskede sig var et Par Seler. Dem fik han overrakt under Arrowe Park Jamboreen og bar dem som et Ordensbaand om Halsen.

Han ønskede selv at pudse sine Sko og rede sin Seng. Han stod saa tidligt op som enhver anden Spejderarbejder og fik en mægtig Bunke Arbejde fra Haanden før sin Morgenmad. Han begyndte altid Dagen med en kraftig Motion med sine Hunde om sig, halvt løb og halvt gik han Tur.

Han mente, at Fromhed skulde præge Livet og ikke, som han sagde, gemmes hen som en Forskrift.

Han elskede smaa Børn, Blomster og Fugle. Hans største Fornøjelse i hans Hjem i Kenya var at fodre og iagttage Dyrene og Fuglene og tegne dem og fortælle om dem.

Han arbejdede sig op fra smaa Kaar. Som Søn af en fattig Gejstlig klarede han sig selv ved eget Arbejde som ung Officer og levede meget enkelt, selv da han fik Raad til at holde Tjenerskab.

Han var elsket i hvert eneste Land i Verden. Han glædede sig over at rejse og møde andre Mennesker og som Verdensspejderchef var han elsket og agtet, hvor han saa kom hen.

Han havde et uopslideligt godt Humør og kunde altid se den lyse Side ved enhver Situation. Der var et vist malerisk Anstrøg over hans Tale og Handlinger.

Han var en umaadelig ydmyg Mand, der hævdede,

at han ikke fortjente de store Æresbevisninger, som blev tildelt ham, men han modtog dem, ikke for sin egen Person, men som en Anerkendelse til alle dem, der arbejdede sammen med ham i Spejderbevægelsen.

Han elskede at fiske, at tegne og Livet i den fri Natur, men frem for alt elskede han sine Medmennesker og ønskede at hver eneste Dreng og Pige skulde have en Mulighed for at faa noget ud af Livet. Til Løsning af den Opgave gav han hvert Øjeblik af de sidste 35 Aar af sit Liv.

Han var en stor Lejrsportsmand, og ingen har gjort mere end han for at faa Lejrsporten op paa et højt Stade. »Efterlad intet andet end din Tak«, var hans gode Raad til alle Lejrsportsfolk.

Han sagde ofte, at han var den lykkeligste Mand i Verden, og jeg vil godt tro, det var sandt, for ingen i Verden har bragt mere Glæde og Lykke til andre end han.

Jeg ved, at han ikke ønsker, vi skal sørge over, at han er gaaet bort, men hellere tænke med Glæde og Fortrøstning paa den Lykke, han har bragt i Millioner af unge Menneskers Liv hele Verden over og huske, at han har efterladt sig en Livs-Vejledning til Gavn for os og de Millioner, som vil følge os.

Hans Indflydelse paa Verdens Ungdom kan aldrig dø«.

Faa Mennesker her i Verden har været elsket og afholdt som Baden-Powell, og lige højt blev han agtet af Drengen fra Gaden og af Rigmandssønnen.

Telegrammet om hans Død gav Genlyd over hele Verden og spredte Sorg, hvor det kom frem. Et kort Øjeblik gled de mange Krigstelegrammer i Baggrunden.

Paa Millioner af Drenge og Piger har han øvet sin Indflydelse gennem Spejderloven og Spejderløftet og det gode Eksempel, han altid var for dem.

Et helt nyt Friluftsliv, som ikke blev begrænset til Spejderne alene, skabte med et genialt Greb denne vor Tids største Ungdomsvejleder og gjorde derved en uhyre social Indsats i Alverdens Lande.

Han var en utrættelig Forkæmper for Spejdernes Verdensbroderskab tværs over de Skranker som Nationer, Racer og Troesbekendelser rejser, og ingen Modgang i dette kunde slaa hans ukuelige Lyssyn ned eller faa ham til at vakle i Troen paa det godes Sejr.

Baden-Powell er nu ikke mere blandt os. Mænd, og Kvinder, Drenge og Piger, Spejdere hele Verden over vil dybt taknemmelige mindes ham for, hvad han gav dem, og en hel Verdens Ungdom vil ogsaa i Fremtiden overalt paa Jorden lytte til hans Raad og Vejledning og føre hans Arbejde videre, saa hans Livsværk, hans Indsats for Alverdens Ungdom vil bestaa til Gavn og Glæde for Drenge og Piger ogsaa i kommende Tider. Hans høje Maal — gensidig Forstaaelse mellem alle Landes unge — vil lyse selv i de mørkeste Tider.

ELITH OLESEN

Sankt Georgs Hær

Digte i den grønne Bluse

Kr. 3.85

Spejderforlaget

K. F. U. M. SPEJDERNES DEPOT

LØNGANGSTRÆDE 16 · K · CENTRAL 7616 - 7617